

MVO-rapport 2016

MORE THAN JUST MEAT

6

Over Vion

7

Kerncijfers en afzetmarkten

19

Waardecreatiemodel

20

Vion's omgeving

23

Trends en uitdagingen

28

MVO-thema's

Inhoud

Voorwoord CEO	4	MVO-thema's		Over dit rapport	
Over Vion		Vion's materiële thema's	28	Over dit rapport	71
Profiel	6	Overzicht MVO-resultaten 2016	29	GRI-inhoudsopgave	72
Kerncijfers	7	Materiële sociale thema's		Bijlage 1 – werknemers en inleenkrachten	76
Productielocaties	9	Voedselveiligheid	30	Bijlage 2 – betrokkenheid van stakeholders	77
Internationale sales support offices	9	Dierenwelzijn tijdens transport en slachtproces	32	Bijlage 3 – relevantie van MVO-thema's voor stakeholders	80
Afzetmarkten	10	Transparante communicatie	35		
Valorisatie: alle delen van de dieren worden gebruikt	11	<i>De visie van... Matthias Wolfschmidt (Foodwatch)</i>	36		
Onze merken	12	Traceerbaarheid en productintegriteit	37		
Bestuurs- en organisatiestructuur	13	Diervriendelijke veehouderij	39		
Samenstelling raad van bestuur en executive committee	14	<i>De visie van... Thomas Schröder (Tierschutzbund)</i>	44		
De manier waarop wij zakendoen	15	Antibiotica	45		
<i>De visie van... Hans Huijbers (ZLTO)</i>	17	De rol van vlees in een gezond eetpatroon	47		
<i>Gemeenschappelijke projecten van Vion en ZLTO</i>	18	Biologisch	49		
Waardecreatiemodel	19	<i>Symposium: 'Voedingsketens van de toekomst'</i>	51		
		Gezondheid en veiligheid van werknemers	52		
Vion's omgeving		Arbeidsvoorwaarden voor inleenkrachten	54		
Beschrijving waardeketen	20	<i>De visie van... Bernd Maiweg (vakbond NGG)</i>	55		
<i>De visie van... Jaap Kreuger (Good Farming Star)</i>	21	Materiële milieuthema's			
Onze stakeholders	22	Energieverbruik	56		
Tien trends die verandering teweegbrengen op de wereldwijde voedselmarkt	23	Watergebruik	58		
<i>De visie van... Louise Fresco (Universiteit van Wageningen)</i>	24	Materiële economische thema's			
Relevante MVO-thema's	25	Indirecte economische impact	59		
Materialiteitsanalyse	26	<i>De visie van... Josef Schöberl (rundveehouder)</i>	61		
Materialiteitsmatrix	27	Duurzame prijssystemen	62		
		Lokale herkomst	63		
		Overige relevante MVO-thema's	65		

Francis Kint: Focus op voedselveilig- heid, transparantie en dierenwelzijn

'Vion heeft besloten de talrijke maatschappelijke discussies niet uit de weg te gaan, maar om te participeren in de dialoog en actief in te zetten op het voordragen van oplossingen.'

– Francis Kint

Vion houdt zich al een aantal jaar bezig met maatschappelijk verantwoord ondernemen (MVO) door middel van een groot aantal initiatieven. Op dit moment tilt Vion deze initiatieven naar een hoger niveau. Dit is het eerste MVO-rapport dat wij publiceren naast ons [jaarverslag](#). Het verschaft een duidelijke visie over MVO, onze strategie en de maatregelen die we treffen. Dit is het tastbare begin van de reis naar de nabije toekomst waar Vion aan begonnen is.

Eiwitten zijn een onmisbaar onderdeel van een gezond eetpatroon voor de mens. Dierlijke eiwitten hebben de hoogste voedingswaarde en wereldwijd bevat een doorsnee eetpatroon ongeveer 25% dierlijke eiwitten. Vion is een foodbedrijf dat twee van de meest belangrijke bronnen van dierlijke eiwitten produceert (rundvlees en varkensvlees). Rundvlees en varkensvlees zijn goed voor 60% van de wereldwijde vleesconsumptie.

Terwijl voedselveiligheid een absolute voorwaarde is, streeft Vion er oprecht naar om vlees te produceren met respect voor dierenwelzijn en milieu.

Voedsel in het algemeen, en vlees in het bijzonder, is een populair onderwerp van talrijke maatschappelijke discussies. Deze discussies kunnen worden onderverdeeld in vier hoofdthema's:

- Dierenwelzijn (op, voor en na het verlaten van de boerderij)
- Supply chain gerelateerde zaken, zoals traceerbaarheid, transparantie en productintegriteit
- De impact van vleesproductie op het milieu
- Volksgezondheid

Bij Vion hebben we besloten om deze discussies niet uit de weg te gaan, maar om actief deel te nemen aan de maatschappelijke dialoog omtrent deze relevante thema's.

Met dit MVO-rapport wil Vion de discussie met en de creativiteit van onze stakeholders met betrekking tot deze thema's aanmoedigen. Vion wil samen oplossingen bedenken om onze industrie aan te sporen best practices te implementeren binnen de vier bovengenoemde thema's. Met dit rapport verplichten we elkaar ertoe om niet alleen anders te denken

en te doen, maar ook om vooruitgang te rapporteren. Tevens voeren wij een transparante discussie met onze werknemers over waar ons bedrijf voor staat en over onze weg naar continue verbetering.

Vion heeft de onderwerpen in dit rapport geselecteerd op basis van: (I) de relevantie van de onderwerpen voor stakeholders ten opzichte van onze activiteiten; en (II) waar Vion's invloed, in samenwerking met andere stakeholders, het verschil kan maken.

Hoewel het rapport alle voor ons relevante thema's omvat, wil ik graag gebruik maken van de gelegenheid om de top drie van deze thema's te benadrukken:

Voedselveiligheid: elke dag consumeren ongeveer 100 miljoen mensen wereldwijd een maaltijd met daarin 'een beetje Vion'. Het is daarom onze belangrijkste taak om ervoor te zorgen dat het voedsel veilig en gezond is. Dat is alleen mogelijk door continu te investeren in moderne faciliteiten en intensief kwaliteitsmanagement. In een sector met basisproducten en lage marges vergt het continu focus en intelligentie om elke dag het hoogste niveau te behalen en daarbij tevens de economische levensvatbaarheid van het bedrijf te behouden.

Transparantie: de huidige maatschappij wil over het algemeen meer transparantie. Dit vergemakkelijkt een open discussie over producten die op de markt zijn. Vion is deze

uitdaging aangegaan en heeft de weg vrijgemaakt voor meer transparantie in onze industrie. De lancering van de [transparantiewebsite](#) was een mijlpaal wat betreft transparantie in de slachtsector. De website werd gelanceerd tijdens het Fleisch Kongress in Duitsland. De website bevat:

1. Beelden van wat wij doen
2. Belangrijke feiten over de processen en controleprocedures
3. Een open discussieforum

Deze website zal een van onze belangrijkste middelen worden om te communiceren met geïnteresseerden.

Dierenwelzijn: wij werken dagelijks met duizenden dieren. Het is onze plicht om dierenwelzijn en de integriteit van dieren te respecteren. In 2015 beoordeelden we al onze productielocaties op alle belangrijke punten die onder onze directe controle staan, zoals de kwaliteit en afstand van diertransport, de kwaliteit van de stallen en het verdoven en verbloeden van alle dieren (alle dieren worden verdoofd voordat ze geslacht worden). Sindsdien hebben we met onze investeringen continu de focus gelegd op realisatie van de industriestandaard op al deze punten.

Naast deze drie belangrijke punten waarop Vion wil uitblinken, zijn ook andere thema's onderdeel van onze MVO-ambitie. Een rode lijn in onze strategie is de ambitie om onze know-how te vergroten, data te vergaren en deze te analyseren en slim en goed geïnformeerd te werk te gaan.

Vion heeft een zeer intensieve relatie met de agrarische sector. Deze betrokkenheid stimuleert de samenwerking en zorgt voor veel uitdagingen. Dit heeft onder andere geresulteerd in een substantieel marktaandeel in biologisch, diervriendelijk en duurzaam vlees. De samenwerking met al onze stakeholders, zoals de veehouders, retail, industrie en NGO's vormt de sleutel tot dat succes.

Samenvattend: het is overduidelijk dat het produceren van gezond voedsel voor een groeiende wereldbevolking één van de grootste wereldwijde uitdagingen is van de komende decennia. Dierlijke eiwitten zullen een cruciale rol spelen in het eetpatroon van de komende generaties. De vleesindustrie is aan het consolideren, maar is nog altijd gefragmenteerd. Er is geen twijfel over mogelijk dat het aan de paar grootste bedrijven is om het voortouw te nemen. Vion heeft de ambitie om samen met onze stakeholders te werken aan oplossingen voor de uitdagingen binnen de vleesindustrie. Vion streeft ernaar om op enkele van deze thema's als 'game changer' te acteren. Met andere woorden: wij willen dat het gaat om **meer dan alleen vlees**. Ten slotte wil ik een aantal welbekende deskundigen en specialisten in hun expertisegebied bedanken voor hun waardevolle bijdragen aan dit rapport. Ik hoop dat u dit MVO-rapport van Vion met plezier leest. Ik sta open voor alle ideeën die ontstaan na het lezen van dit rapport.

Francis Kint
CEO Vion Food Group

Profiel

Vion is een internationale vleesproducent met productie-locaties in Nederland en Duitsland, en sales support offices in zestien landen wereldwijd.

Met zijn drie divisies (Pork, Beef en Food Service) levert het bedrijf vers varkens- en rundvlees en bijproducten voor retail, foodservice en de vleesverwerkende industrie.

Vion levert aan klanten in zijn thuismarkten Nederland en Duitsland, andere landen in Europa en de rest van de wereld. Het hoofdkantoor van Vion is gevestigd in Boxtel (Nederland).

Vion Holding N.V. is een naamloze vennootschap naar Nederlands recht. Met ingang van 2016 voldoet Vion aan de Nederlandse Corporate Governance Code.

Stichting Administratiekantoor SBT, de enige aandeelhouder van Vion, is een administratiekantoor dat certificaten van aandelen heeft uitgegeven aan NCB-Ontwikkeling, dat optreedt als het beleggingsfonds van ZLTO. ZLTO is een vereniging voor ondernemers die in landbouwsectoren werken en heeft circa 15.000 leden in Noord-Brabant, Zeeland en het zuidelijke deel van Gelderland.

11.507
Gemiddeld aantal werknemers in 2016
(inclusief flexwerkers)

4,7
Netto-omzet 2016 in miljarden euro's

309.808
Varkens verwerkt per week

17.712
Runderen verwerkt per week

Kerncijfers

Bedragen in miljoenen euro's	2016	2015	2014	2013
Resultaat				
Netto-omzet	4.749	4.571	4.992	7.033
Netto-omzet beëindigde activiteiten	0	0	159	2.002
Genormaliseerde EBITDA ¹	60	46	60	196
Genormaliseerde EBITDA uit voortgezette activiteiten	60	45	58	22
Bedrijfsresultaat	28	31	20	728
Nettoresultaat	31	22	-21	516
Kasstroom				
Kasstroom uit operationele activiteiten	6	34	80	-41
Netto kasstroom uit bedrijfsvoering (beschikbaar voor financieringsactiviteiten) ²	-67	-18	1.563	-113
Verkoop en acquisities van groepsmaatschappijen ²	-7	1	1.519	0
Balans				
Groepsvermogen	448	416	397	425
Balanstotaal	1.015	945	980	2.706
Netto schuld ³	17	-52	-87	1.459

Bedragen in miljoenen euro's	2016	2015	2014	2013
Ratio's				
Toegevoegde waarde in % van de netto-omzet ⁴	21,8%	21,2%	21,0%	27,5%
Personeelskosten in % van de netto-omzet	10,5%	10,2%	9,7%	10,6%
Genormaliseerde EBITDA ¹ in % van de toegevoegde waarde	5,8%	4,7%	5,7%	10,2%
Genormaliseerde EBITDA ¹ in % van de netto-omzet	1,3%	1,0%	1,2%	2,8%
Solvabiliteit	44,1%	44,1%	40,5%	15,7%
Rentabiliteit (voortgezette activiteiten) gemiddeld geïnvesteerd vermogen (ROCE) ⁵	5,6%	3,7%	5,9%	11,9%
Werknemers				
Aantal werknemers ultimo jaareinde	4.262	4.233	4.311	6.669
Aantal werknemers inclusief werknemers op inhuurbasis op jaareinde	12.505	11.542	11.492	14.274
Gemiddeld aantal werknemers	4.210	4.228	5.243	12.491
Gemiddeld werknemers inclusief werknemers op inhuurbasis	11.507	11.021	12.897	18.099

¹ Exclusief bijzondere waardeverminderingen, reorganisatiekosten en boekresultaat uit verkoop van groepsmaatschappijen.

² Mutatie in 2014 wordt voornamelijk veroorzaakt door de ontvangst inzake de verkoop van Vion Ingredients.

³ Langlopende schulden en rentedragende kortlopende schulden aan kredietinstellingen verminderd met liquide middelen.

⁴ Netto-omzet en wijzigingen in voorraden gereed product en goederen in bewerking verminderd met kosten van grond- en hulpstoffen als percentage van de netto-omzet.

⁵ Genormaliseerd bedrijfsresultaat¹ gedeeld door het gemiddeld geïnvesteerd vermogen (vaste activa exclusief financiële vaste activa, vermeerderd met het netto werkkapitaal exclusief alle rentedragende schulden aan kredietinstellingen en vorderingen in verband met verkoop van groepsmaatschappijen).

Kerncijfers

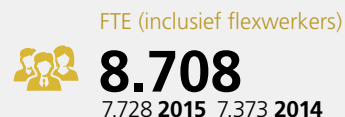
Vion heeft drie divisies: Pork, Beef en Food Service, 25 productielocaties in Nederland en Duitsland en 16 sales support offices in diverse Europese landen, China en Singapore.

We hebben geïnvesteerd in de uitbreiding van enkele van onze productielocaties in Landshut (DE), Waldkraiburg (DE) en Groenlo (NL). Er waren geen sluitingen of openingen van nieuwe productielocaties.

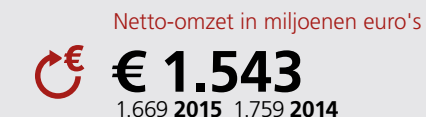
Zie: [Productielocaties en internationale sales support offices](#)

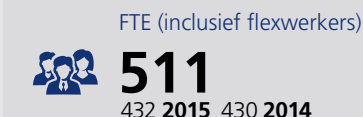
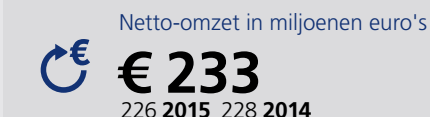
De divisie Pork verwerkt ongeveer **310.000 varkens** per week. Het resulterende vlees wordt geleverd aan nationale en internationale retailers, foodservice- en voedselverwerkende bedrijven. Basisgrondstoffen worden geleverd aan industriële klanten die varkensvlees verwerken tot een breed scala aan vleesproducten. Daarnaast wordt vers varkensvlees door Vion verwerkt tot halffabricaten en eindproducten voor de binnen- en buitenlandse retailmarkten.

De divisie Beef verwerkt ongeveer **17.700 runderen** per week. Het resulterende vlees wordt geleverd aan nationale en internationale retailers, foodservice- en voedselverwerkende bedrijven. Basisgrondstoffen worden geleverd aan industriële klanten die rundvlees verwerken tot een breed scala aan vleesproducten. Daarnaast wordt vers rundvlees door Vion verwerkt tot halffabricaten en eindproducten voor de binnen- en buitenlandse retailmarkten, waaronder ook Vion Food Service.

De divisie Food Service heeft twee productielocaties: één in Großostheim voor hamburgers en één in Holzwickede voor schnitzels, haxer, rundergehakt en kipproducten. Daarnaast heeft de divisie strategische langetermijnallianties in zowel Europa als Azië met externe productiepartners. Op de productielocaties wordt vlees verwerkt tot producten voor voornamelijk de Duitse markt, met export naar buurlanden van Duitsland.

Productie-locaties

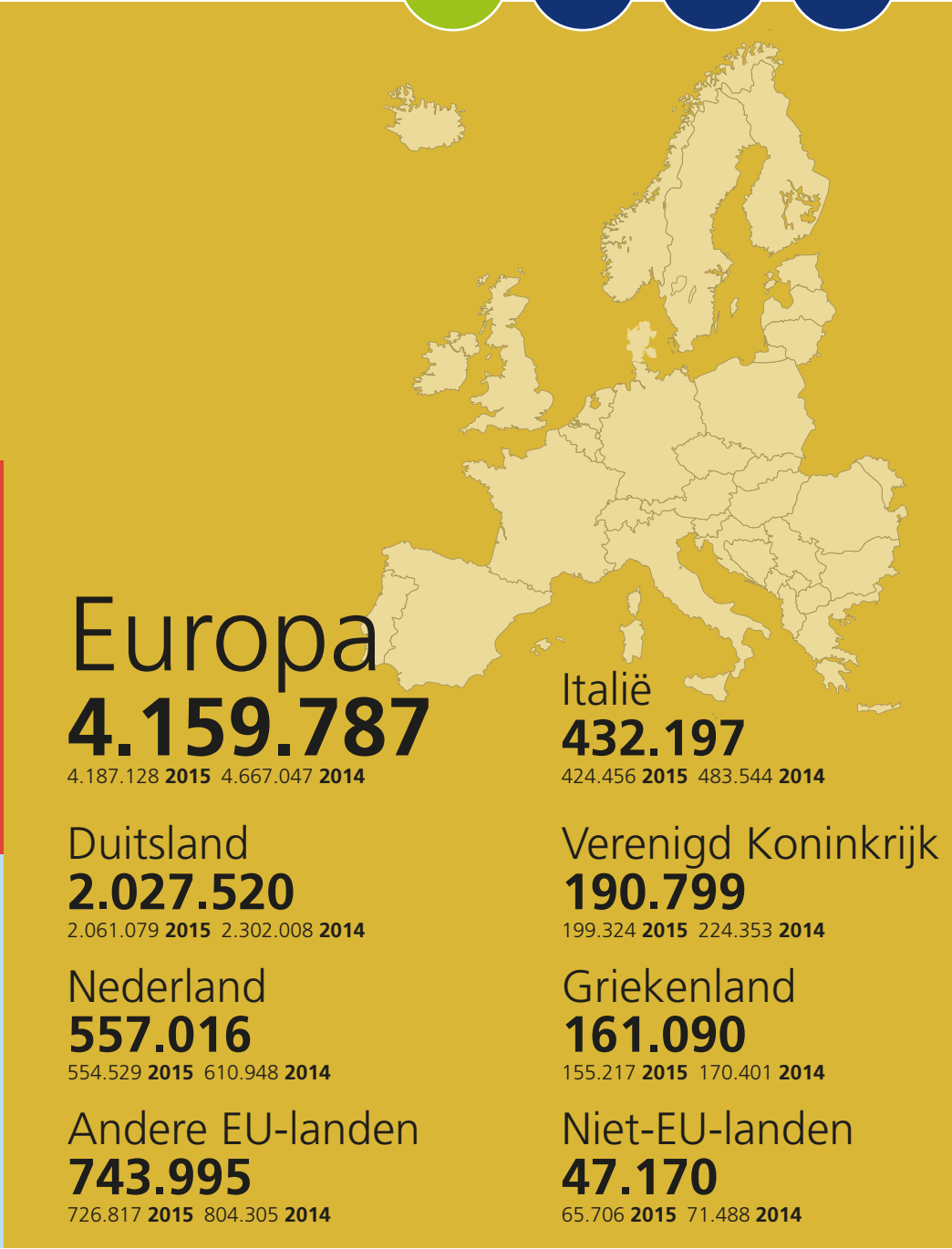
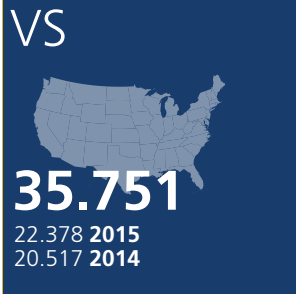
Internationale sales support offices

Afzetmarkten

Netto-omzet per afzetmarkt in duizenden euro's

Vion levert aan retail, foodservice en de vleesverwerkende industrie in zijn thuismarkten Nederland en Duitsland, andere landen in Europa en de rest van de wereld. Vion heeft markttoegang tot het merendeel van de grootste vlees-importerende landen.

Valorisatie: alle delen van de dieren worden gebruikt

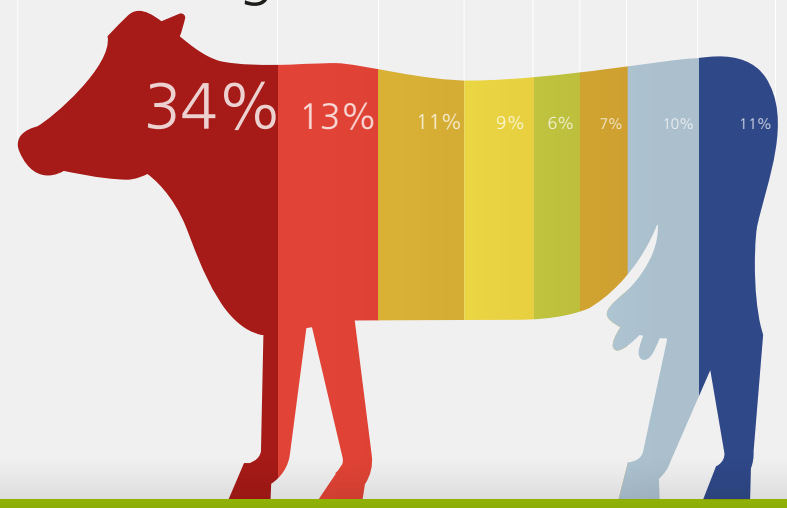
Vion valoriseert alle delen van de dieren op de best mogelijke manier. Dierlijke bijproducten die niet gebruikt worden voor menselijke consumptie worden gebruikt in diervoeders of voor andere doeleinden. Een gemiddeld varken van 119 kg levert 55 kg vlees op. Een gemiddeld rund van 575 kg levert 195 kg vlees op. De overgebleven onderdelen worden gebruikt voor een breed scala aan andere producten. In 2016 heeft Vion geïnvesteerd in het gebruik van het hele karkas om een optimale opbrengst van ieder karkas te realiseren. Wat betreft ons varkensvlees verbeterden we de flexibiliteit van de fabrieken om in te spelen op verschillende marktfragen. Wat betreft ons rundvlees hebben we een centrale marketing- en verkooporganisatie opgezet voor alle rundvleesspecialiteiten naast de klassieke stukken vlees. Vion gaat in 2017 op deze weg verder.

een rund van
575 kg

Heeft een slachtgewicht van 334 kg en levert ongeveer 195 kg vlees op. De bijproducten worden gebruikt voor een breed scala aan andere producten.

Vlees
195 kg

Vet
77 kg

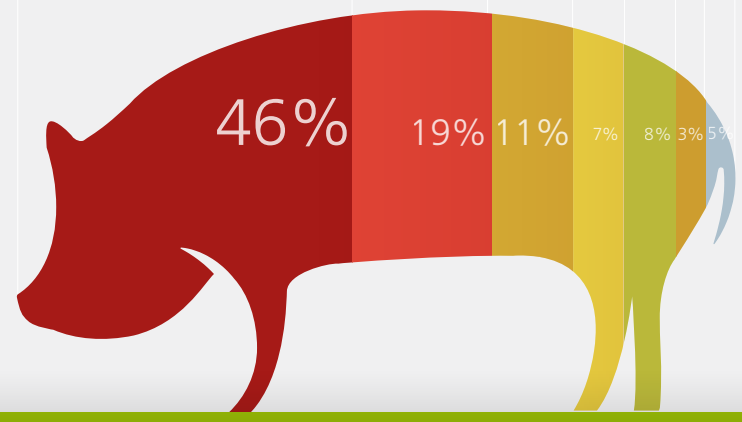

een varken van
119 kg

Heeft een slachtgewicht van 95 kg en levert 55 kg vlees en bijproducten op, wat goed is voor meer dan 180 verschillende producten.

Vlees
55 kg

Vet 23 kg
Botten 13 kg

* Gemiddeld gewicht van runderen en varkens, Vion 2016

Onze merken

Food Family levert vers varkens- en rundvlees van de hoogste kwaliteit. Food Family staat voor strenge controles van grondstoffen, hoge verwerkingsstandaarden en constante kwaliteit.

Merken in Nederland

Good Farming Star is premium varkensvlees dat verkocht wordt aan retail en de vleesverwerkende industrie in Nederland. Het wordt gekenmerkt door de extra aandacht die er binnen dit concept wordt besteed aan dierenwelzijn. Bovendien voldoet het concept aan duurzaamheidseisen in de waardeketen. Good Farming Star biedt vlees van bekende herkomst dat wordt geproduceerd in een gecontroleerde en transparante keten.

De Groene Weg is sinds 1981 Nederlands marktleider op het gebied van biologisch rund- en varkensvlees. Dit merk wordt verkocht aan slagerijen in heel Nederland.

Weylander-producten worden gemaakt van premium rundvlees dat narijpt in de verpakking voor extra smaak en malsheid. Weylander is verkrijgbaar in verschillende supermarkten in Nederland.

Merken Duitsland

Hackplus-producten bestaan uit vlees gecombineerd met eiwit uit groente of tarwe, en bevatten minder vet en zout. Hackplus is verkrijgbaar in verschillende supermarkten in Duitsland.

Goldbeef is rundvlees van hoogwaardige kwaliteit, onderscheidend door een dieprode vleeskleur en vet-gemarmerd, wat staat voor kwaliteit. Het wordt aangeboden in verschillende kwaliteitscategorieën waaronder 'dry age beef' en vlees van speciale rassen zoals 'Simmental'.

Merken voor andere markten

Schweinegold staat voor vers varkensvlees dat bestemd is voor exclusieve markten en de vleesindustrie in Japan en Korea.

Food Service merken

SALOMON FoodWorld biedt een breed scala aan innovatieve burgers, centre-of-plate en fingerfoodproducten voor de out-of-home-afzetmarkt in verschillende Europese landen. De drie succesvolle concepten van SALOMON FoodWorld zijn: Finger Food Hits, Handheld Snacks en Centre-of-Plate.

Het merk FVZ Convenience biedt schnitzels, kip, gehakt, haxer en vital voor cateraars en de out-of-home-markt in Duitsland.

Bestuurs- en organisatiestructuur

Eigendom

Stichting Administratiekantoor SBT, de enige aandeelhouder van Vion, is een administratiekantoor dat certificaten van aandelen heeft uitgegeven aan NCB-Ontwikkeling, dat optreedt als het beleggingsfonds van ZLTO. ZLTO is een vereniging voor ondernemers die in landbouwsectoren werken en heeft circa 15.000 leden in Noord-Brabant, Zeeland en het zuidelijke deel van Gelderland.

Rechtsvorm en corporate governance

Vion Holding N.V. is een naamloze vennootschap naar Nederlands recht met een tweelaags bestuursmodel. Omdat Vion niet beursgenoteerd is, is het niet gebonden aan de Nederlandse Corporate Governance Code. Desondanks heeft Vion ervoor gekozen om vrijwillig de principes en best practice-bepalingen van de Nederlandse Corporate Governance Code toe te passen.

Organisatiestructuur

Er waren geen belangrijke veranderingen wat betreft de structuur van de organisatie of eigendom ervan in 2016. De raad van bestuur van Vion bestaat uit de Chief Executive Officer (CEO) en de Chief Financial Officer (CFO). De raad van bestuur wordt ondersteund door een executive committee. Het executive committee bestaat uit de CEO, CFO en de Chief Operating Officers (COO's) van de divisies Pork, Beef en Food Service en andere belangrijke door de raad van bestuur benoemde bestuurders. Het executive committee wordt geleid door de CEO. De raad van bestuur is eindverantwoordelijk voor de acties en beslissingen van het executive committee en het algemene management van Vion, ook als het gaat om besluiten omtrent alle MVO-thema's. De raad van bestuur wordt gecontroleerd en geadviseerd door de raad van commissarissen. De raad van bestuur en de raad van commissarissen leggen verantwoording af aan Vion's algemene vergadering van aandeelhouders.

Onze werknemers

In 2016 telde Vion 4.656 werknemers en 7.732 inleenkrachten die samenwerkten om Vion's succes verder uit te bouwen. Het aantal flexwerkers is behoorlijk groot en dat komt voornamelijk door de noodzaak voor operationele flexibiliteit. Onze inleenkrachten werken voornamelijk in de productie zoals slachten, uitbenen, verpakken en schoonmaakprocessen.

Ongeveer een kwart van onze werknemers werkt parttime. Gezien de aard van onze productieprocessen, is het merendeel van de werknemers man. Ongeveer een kwart van onze werknemers is vrouw.

Zie [bijlage 1](#) op pagina 76 voor meer details.

Samenstelling raad van bestuur en executive committee

De raad van bestuur van de onderneming bestaat uit Francis Kint (CEO) en Joost Sliepenbeek (CFO). Het executive committee bestaat verder uit Frans Stortelder (COO Pork), Bernd Stange (COO Beef), Bernd Stark (COO Food Service) en Henk van den Bogaart (Group HR Director).

Van links naar rechts: Bernd Stark, Bernd Stange, Frans Stortelder, Francis Kint, Joost Sliepenbeek en Henk van den Bogaart.

De manier waarop wij zakendoen

Onze kernwaarden

We hebben vijf kernwaarden benoemd, die we zien als onderdeel van ons DNA.

Transparantie

Transparantie is een kernwaarde die niet heel gebruikelijk is in onze industrie. Wij willen het voortouw nemen binnen deze industrie wat betreft transparantie. Daarom nemen wij de eerste initiatieven om op een nieuwe manier open te zijn en informatie te verstrekken. Een voorbeeld daarvan is dat we resultaten van audits en andere rapporten op onze website publiceren. Wanneer we uitgedaagd worden, verplichten we onszelf om volledig mee te werken en staan altijd open voor bezoeken en discussies.

Ambitie

We erkennen dat we op veel gebieden onze prestaties kunnen verbeteren en we hebben de ambitie om dat jaar na jaar te doen. De belangrijkste verbeterpunten zijn winstgevendheid, innovatie en differentiatie.

Kwaliteit

Onze gehele keten en productie is gericht op het leveren van de hoogste kwaliteitsstandaarden. Vion streeft ernaar om een toonaangevende positie te hebben wat betreft de controle van (micro)biologische, chemische en fysische gevaren in zijn producten. Vion verwacht dezelfde hoge veiligheids- en kwaliteitsstandaarden van zijn leveranciers. Naast voedselveiligheid zijn ook andere eigenschappen van Vion's producten voor consumenten van groot belang, zoals gebruiksvriendelijkheid, smaak, kleur en het aroma van de producten. De continue verbetering van onze producten wat deze eigenschappen betreft, bijvoorbeeld door middel van onderzoek en ontwikkeling, is van groot belang.

Duurzaamheid

De productie van vlees vereist meer natuurlijke grondstoffen dan sommige andere voedselwaren. Dit moet echter wel gerelativeerd worden gezien de hoge voedingswaarde van vlees. Desalniettemin is het onze plicht om vooruitgang te boeken in alle belangrijke duurzaamheidsaspecten. Daarom hebben wij 'duurzaamheid' onderdeel gemaakt van ons DNA en zijn we begonnen om verslag te doen van onze voortgang.

Trots

We zijn trots op de essentiële rol die ons bedrijf speelt in de voedselindustrie. We zijn ons ervan bewust dat vlees een onderwerp is van maatschappelijke discussies en we deinzen daar niet voor terug. Integendeel: we dragen bij aan deze discussies en we hebben ons voorgenomen om een toonaangevend bedrijf te zijn dat oplossingen biedt voor deze thema's.

De manier waarop wij zakendoen

Bedrijfsprincipes

Tijdens het zakendoen laten we ons leiden door onze concrete bedrijfsprincipes zoals hieronder beschreven. We vragen al onze werknemers om deze principes in praktijk te brengen.

Integriteit

Oprechtheid, betrouwbaarheid en integriteit zijn de leidende principes voor Vion in alle aspecten van zijn handelswijze. De onderneming verwacht tevens dat al zijn partners dezelfde waarden hebben. Alle verrichtingen moeten nauwkeurig en correct verantwoord zijn, in overeenstemming met de voorgeschreven procedures, en volledig beschikbaar zijn voor een externe audit.

Menselijk kapitaal

Vion is zich er volledig van bewust dat succes voor een groot deel afhankelijk is van de toewijding en het welzijn van zijn werknemers. Werknemers worden beschouwd als de belangrijkste activa van het bedrijf. Vion biedt zijn werknemers goede en stimulerende arbeidsvoorwaarden, moedigt hun ontwikkeling aan en maakt het voor hen mogelijk om hun talenten in te zetten. Vion investeert in de bijscholing en training van zijn werknemers en biedt een veilige en gezonde werkomgeving.

Economische grondbeginselen

Winstgevendheid is essentieel om aan alle verantwoordelijkheden die we hebben te kunnen voldoen en om de continuïteit van het bedrijf te waarborgen. Vion concurreert op internationale schaal en beoogt een leidende en/of unieke positie te bekleden op de markt. Ondernemerschap, een marktgeoriënteerde aanpak, efficiëntie en effectiviteit zijn essentieel voor succes.

Dierenwelzijn en -gezondheid

Gezonde en veilige dierlijke producten kunnen alleen afkomstig zijn van gezond vee. Vion hecht zowel belang aan het welzijn en de gezondheid van het vee, die zeer nauw met elkaar verbonden zijn, als aan de integriteit van de dieren. Om die reden stimuleert Vion maatregelen die gericht zijn op het verbeteren van het dierenwelzijn. Vion is tevens toegewijd aan het ethisch verantwoord behandelen van dieren aan de hand van wetenschappelijk onderbouwde richtlijnen. Dit wordt ook verwacht van de veehouders, tussenpersonen en de veevervoerders in de keten. Vion zal alle noodzakelijke maatregelen treffen om de verspreiding van dierziekten tegen te gaan.

Maatschappelijke betrokkenheid

Vion draagt bij aan de verbetering van de kwaliteit van leven en gedraagt zich als een goede burger binnen de gemeenschappen waarin het bedrijf actief is.

Naleving

Vion streeft ernaar om te voldoen aan alle internationale normen, wetgeving en reguleringen in elk land waarin het bedrijf actief is.

De visie van...

Hans Huijbers

Voorzitter van ZLTO
(Zuidelijke Land- en Tuinbouworganisatie)

Wat is de voorgeschiedenis van ZLTO's investering in Vion?

Dan moeten we terugkijken naar het begin van de eeuw toen Vion als bedrijf werd opgericht. De consolidatie van industrieën en het fuseren van particuliere bedrijven was toentertijd intens. Daarentegen was de industrie van vleesproducenten in Noordwest-Europa nog altijd erg gefragmenteerd en zou er ongetwijfeld geconsolideerd gaan worden. In het kader van deze marktomstandigheden besloot ZLTO om te investeren in Vion, een slachtbedrijf dat wel eens marktleider kon worden en met zijn vleesproducten verzekerd zou zijn van de toegang tot (wereld)markten. We wilden investeren in een bedrijf dat de lat hoger kon gaan leggen. Tijdens de financiële en economische crisis moest Vion het ingrediëntenbedrijf verkopen, maar verzekerde zich van een sterke positie op de markt voor vleesproductie. Vandaag de dag is Vion een van de drie grootste vleesproducenten in Europa en marktleider in Nederland en Duitsland. Als bedrijf dat wereldwijd in de top 100 van foodbedrijven zit, heeft Vion toegang tot afzetmarkten op alle continenten. Ik ben ervan overtuigd dat het bedrijf grote economieën nodig heeft om te kunnen overleven op deze competitieve wereldwijde markt.

Hoe zullen de veehouders, Vion's leveranciers, profiteren van de strategie van Vion?

Ik zie een aantal initiatieven van Vion die het bedrijf een sterkere partner maken voor hun veehouders/leveranciers. Ten eerste heeft Vion geïnvesteerd in de infrastructuur. Er is in de afgelopen drie jaar meer dan 180 miljoen euro geïnvesteerd. Dit zorgt voor een betere kostenefficiëntie en zorgt ervoor dat het bedrijf beter presteert wat betreft kwaliteit en voedselveiligheid. Kostenefficiëntie en kwaliteit zijn van

'We dragen samen de verantwoordelijkheid om gezond vlees aan te bieden dat tegen een duurzame prijs geproduceerd en verkocht wordt'

absolute noodzaak in de competitieve vleesindustrie. Deze investeringen komen de boerengemeenschap ten goede. Neem bijvoorbeeld de bouw van een nieuwe fabriek voor rundvleesverwerking in Leeuwarden, waar een nieuwe fabriek nodig was om korte reistijden voor de dieren te kunnen garanderen. Ten tweede zie ik dat Vion de valorisatie van zijn producten op de wereldmarkt aan het verbeteren is. Door continu de beste product/markt-combinaties te monitoren en operationele processen aan te passen om elke markt te voorzien van producten die overeenkomen met hun voorkeur, slaat Vion steeds betere bruggen met de internationale markt. Zowel Nederland als Duitsland zijn 'netto-exporteurs' en worden wereldwijd gezien als leveranciers van veilig en kwalitatief hoogwaardig voedsel. Ten derde zie ik Vion veranderen van een bedrijf dat anonieme basisproducten levert in een bedrijf dat innovatieve concepten verkoopt. Het beste voorbeeld daarvan is het management van een volledige productieketen gebaseerd op het dierenwelzijnsconcept 'Beter Leven'. Ten slotte heeft Vion de oprechte ambitie om bij te dragen aan het maatschappelijke debat over vlees door baanbrekende oplossingen aan te dragen. Dit maakt dat wij veehouders trots zijn om aandeelhouders van Vion te zijn.

Wat zijn de gemeenschappelijke thema's van Vion en ZLTO?

Hoewel we zakenpartners zijn, verloopt de besluitvorming gescheiden van elkaar en zijn we afzonderlijke ondernemingen. Samen dragen we de verantwoordelijkheid om iedere dag gezond voedsel aan te bieden en om de duurzame vleesindustrie van de toekomst vorm te geven. Daarom is onze groeiende samenwerking gebaseerd op een aanpak voor de

volledige keten en gefocust op de lange termijn. In de praktijk werken specialisten van Vion en ZLTO samen aan projecten inzake voedselveiligheid, dierenwelzijn, data-uitwisseling, het ontwerpen van milieuvriendelijke vleesketens, verminderd antibioticagebruik, mestverwerking en transparantie in de keten. Als we een duurzame vleesindustrie willen, zeker in West-Europa, moeten we begrijpen dat transparantie van essentieel belang is in het zakendoen met onze klanten. Maar kwaliteitsnormen en een gelijk speelveld voor onze leveranciers zijn net zo belangrijk. Voor een duurzaam natuurlijk milieu voorzie ik ook een aantal zeer uitdagende issues. Voor de varkensvleesindustrie, zeker in een klein land als Nederland, moeten we op zoek naar oplossingen voor mestverwerking die helpen om deze industrie concurrerend te houden en ervoor zorgen dat de vergunning niet wordt afgenomen. Wat betreft rundvleesproductie zien we nu dat de fosfaatdiscussie onze toekomstige positie omtrent rundvleesproductie zal beïnvloeden. In Duitsland worden er discussies gevoerd over verschillende dierenwelzijn- en milieuproblemen. Als melkveehouder geloof ik ook stellig in het intensiveren van de uitwisseling van informatie in de keten. Vion en zijn leveranciers kunnen hierdoor innoveren en hun bedrijfsprocessen optimaliseren.

Ik geloof dat Vion in 2016 de juiste stappen heeft genomen om een transparanter bedrijf te worden en om een verantwoorde duurzame strategie op te zetten. Als partners in de industrie, hebben we te maken met uitdagende issues die op veel mensen een impact zullen hebben. Deze issues kunnen we niet per direct oplossen. Door eerst te focussen op bepaalde onderwerpen, denk ik dat Vion een goede start heeft gemaakt wat betreft ons gezamenlijke doel: een duurzame vleesindustrie.

OVER
VIONVION'S
OMGEVINGMVO-
THEMA'SOVER DIT
RAPPORT

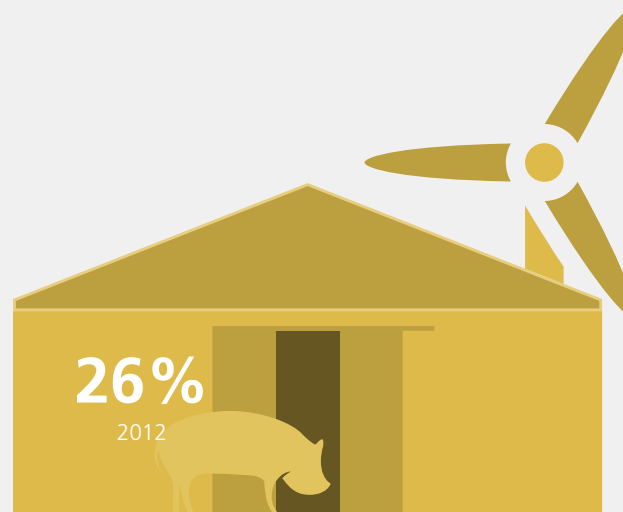
Gemeenschappelijke projecten van Vion en ZLTO

ZLTO is de Zuidelijke Land- en Tuinbouworganisatie en aandeelhouder van Vion. Specialisten van Vion en ZLTO werken samen aan projecten die relevant zijn voor de primaire (agrarische sector) en de totale keten. Hieronder staat een omschrijving van enkele belangrijke projecten en de daaraan gerelateerde thema's in de materialiteitsmatrix.

Transparantie in de vleesketen

(Materieel thema: transparantie in communicatie)

Vion onderhoudt nauwe banden met zijn leveranciers (veehouders) en klanten. Met ons Good Farming Star-concept maken we open communicatie tussen de veehouder en consument mogelijk. In dit concept laten we zien hoe voedselveiligheid, dierenwelzijn en zorg voor ons milieu prioriteiten zijn voor alle schakels in de keten. Het door de Nederlandse regering geïnitieerde pilotproject met een QR-code waarmee de consument informatie over de herkomst van het vlees kan inzien, is goed ontvangen. Door middel van de QR-code op de verpakking van het vlees, kan de consument naar de Good Farming Star-website surfen. Consumenten van verschillende

De varkenshouderij was voor 26% energieneutraal (in 2012)

klanten worden doorgestuurd naar de Good Farming Star-website, waar de varkenshouder over zijn boerderij vertelt.

Efficiënt boeren door middel van data-uitwisseling

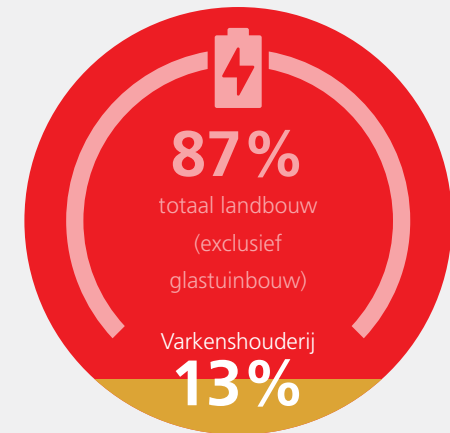
(Materieel thema: diervriendelijke veehouderij)

Met behulp van data over de productie en verwerking, zoekt Vion naar de meest efficiënte manier om vlees van hoge kwaliteit te produceren. Samen met de veehouders. Via 'FarmingNet', een online informatiesysteem, krijgt de veehouder data terug van de verwerkingsfabriek. Aan de hand van deze data kan de veehouder de prestaties op de boerderij verbeteren. Het OPTIcow-project is ontwikkeld om de veehouder toegang te geven tot de slachtinformatie van zijn individuele dieren. Met deze data kunnen de veehouder en dierenarts de gezondheid van de kudde verbeteren.

One Health: gezond eten en gezonde mensen

(Materiële thema's: voedselveiligheid, de rol van vlees in een gezond eetpatroon)

Onze focus op gezondheid omvat diverse belangrijke onderwerpen. Van voedselveiligheid tot het terugbrengen van antibioticagebruik, van volksgezondheid tot dierenwelzijn. We werken nauw samen met de Nederlandse Land- en Tuinbouworganisatie, de Nederlandse overheid en de

Energieverbruik varkenshouderij

Universiteit van Wageningen. Een goed voorbeeld hiervan is onze bijdrage aan het gemeenschappelijke onderzoeksprogramma 1H4F, dat onder andere gericht is op het elimineren van resistentie tegen antibiotica. Een ander voorbeeld is ons project voor zuiver drinkwater op de boerderij. Drinkwater van betere kwaliteit zorgt voor gezondere dieren, minder antibioticagebruik en derhalve kwalitatief hoogwaardiger vlees.

Ecologische voetafdruk

(Thema: milieuaspecten van veehouderij)

Samen met de Nederlandse Land- en Tuinbouworganisatie is Vion een klimaattool aan het ontwerpen voor veehouders om hen inzicht te verschaffen in de ecologische voetafdruk van de boerderij. Door middel van deze tool ondersteunt Vion de kennisontwikkeling van de veehouders op het gebied van klimaatbestendige productie. Klimaatbestendige productie focust op het circulair gebruik van grondstoffen (water, mineralen), dierenwelzijn en vermindering van de koolstofvoetafdruk van vleesproductie. De West-Europese landbouwsector in het algemeen en de vleessector in het bijzonder dragen bij aan het realiseren van mondiale, nationale en regionale klimaatdoelen door het produceren van duurzame energie, mestverwerking en efficiënt gebruik van grondstoffen.

Waardecreatiemodel

Ons waardecreatiemodel laat zien hoe wij waarde creëren en werken aan een duurzame toekomst.

Beschrijving waardeketen

Vion is een speler in het midden van de vleesketen. We hebben langetermijnrelaties met onze veehouders, logistieke partners en klanten om veilig en hoogwaardig kwalitatief vlees te leveren aan consumenten over de hele wereld. Er waren geen belangrijke veranderingen in de keten in 2016.

Bijna al onze leveranciers van levende dieren bevinden zich in onze thuislanden Nederland en Duitsland. Het aantal veehouders in onze thuismarkten is aan het dalen, terwijl het gemiddeld aantal dieren juist groeit. In 2016 leverden meer dan 11.000 varkenshouders en meer dan 56.000 rundveehouders dieren aan Vion.

In Nederland wordt meer dan 90% van alle vleesproducten verkocht via de supermarkt. In Duitsland is dat 80%. Dankzij hun concentratie hebben supermarkten een sterke koopkracht.

Onderdelen van de waardeketen waarin Vion actief is ●●●
 Gedeeltelijk actief ●●●
 Niet actief ●●●

De visie van...

Jaap Kreuger

Voorzitter van de leveranciersvereniging
Good Farming Star varkenshouders

‘Het marktconcept Good Farming Star en de betrokken varkenshouders hebben sinds 2009 al veel resultaten geboekt binnen de varkenshouderij. Het begon allemaal toen we met de Dierenbescherming en retailorganisaties, zoals Albert Heijn, samen gingen werken aan de implementatie van het Beter Leven keurmerk met één ster. Dat is een keurmerk voor het verbeteren van dierenwelzijn in de varkensvleesproductie. Op basis van wederzijds vertrouwen namen we het risico om onszelf te onderscheiden. Wij vonden dat het nodig was om een nieuwe vraaggestuurde keten te ontwikkelen voor ons varkensvlees die gebaseerd was op het verbeteren van dierenwelzijn en het verhogen van de transparantie voor de consument. Nu, in 2017 staat er een volwassen en professionele keten van boerderij tot klant.’

‘Momenteel hebben we 1 ster van het Beter Leven keurmerk, maar wat is de volgende stap?’

Wat is onze volgende stap?

Het is nu tijd voor mij en mijn 150 collega-varkenshouders in de leveranciersvereniging StarFarmers om samen met Vion en afnemers na te denken over de volgende stap. Wat willen we bereiken in onze Good Farming Star keten. Momenteel hebben we 1 ster van het Beter Leven keurmerk, maar wat is onze volgende stap? 2 of 3 sterren behalen? Hoe kunnen we het dierenwelzijn en de gezondheid verder verbeteren en tevens de uitval minimaliseren en zo weinig mogelijk antibiotica gebruiken en het milieu sparen? Als veehouders zien we graag gezonde varkens en een gezonde omgeving. Daar hoort ook een gezond milieu bij als onderdeel van een duurzame en circulaire economie.

Twee stromingen in de varkenshouderij

Leden van leveranciersvereniging StarFarmers zien de voordelen van het onderdeel uitmaken van een gesloten en 100% Nederlandse productieketen van varkensvlees voor de Nederlandse afzetmarkt. Ik zie produceren in vraaggestuurde ketens als de toekomst van de Nederlandse varkenshouderij. Enerzijds produceren in internationale ketens op basis van internationale markt vraag en anderzijds ketens creëren met varkenshouders die kiezen voor dierenwelzijns- en duurzaamheidsconcepten, georganiseerd in een keten als Good Farming Star. Al deze concepten zijn aantrekkelijk voor de afnemer en consument, want die vraagt een veilige, betrouwbare en transparante voedselketen. En dat is precies wat Good Farming Star biedt!

Onze stakeholders

Naast onze partners in de vleesketen, heeft Vion vele andere stakeholders. We hebben onze stakeholders geïnterviewd op basis van bestaande directe en indirecte relaties. Deze stakeholders zijn geplaatst in een stakeholdersmatrix. Deze matrix onderscheidt de stakeholders op de volgende manier:

1. de mate waarin de stakeholder actief interesse toont in onze strategie; en
2. de invloed van de stakeholder op het succes van Vion.

De belangrijkste stakeholders zijn degenen die actief geïnteresseerd zijn en een grote invloed hebben op ons succes. Voorbeelden daarvan zijn onze consumenten, klanten, leveranciers, werknemers en financiële stakeholders. We willen deze stakeholders actief betrekken in onze MVO-strategie en onze activiteiten.

We werken op veel gebieden nauw samen met onze klanten, leveranciers en andere stakeholders om verbetering te realiseren. We houden continu de voorkeuren en ontwikkelingen van de consument in het oog met behulp van onze Consumer Monitor. Deze Monitor, uitgevoerd door GfK in onze thuismarkten Nederland en Duitsland, onthult interessante informatie over de ontwikkelingen en behoeften van degenen voor wie wij uiteindelijk ons werk doen: de consument. Om de dialoog te starten en om van elkaar te leren, organiseert Vion stakeholder-gesprekken en neemt deel aan rondetafel-discussies. Daarnaast geeft Vion specifieke stakeholders de kans om onderwerpen aan te snijden in interviews voor ons driemaandelijks Duitse tijdschrift voor veehouders 'proAgrar'. Zie [bijlage 2](#) op bladzijde 77 voor een overzicht van onze stakeholders en hoe we met hen in contact staan.

Tien trends die verandering te weegbrengen op de wereldwijde voedselmarkt

Er zijn tien trends die zorgen voor verandering op de wereldwijde voedselmarkt en die een grote impact hebben op Vion.

Verschuivende vraag, veranderende eetgewoonten **Groei in opkomende markten**

Fitness & wellness, laag vetgehalte/suiker/natrium, farmaceutische convergentie **Gezondheid**

Regelgeving, tracking & tracing, verticale integratie **Voedselveiligheid**

Volume, kwaliteit, prijs **Veranderlijkheid**

Verbeterde verwerkingsinfrastructuur in opkomende markten **Verschuiving van de productie**

Arm ten opzichte van rijk, 'premiumisation' ten opzichte van smart shopping, maatwerk **Differentiatie**

Eerlijke en duurzame producten, transparantie **Consumentenactivisme**

Toenemende druk wat betreft land- en watergebruik, biodiversiteit, uitstoot van broeikasgassen **Duurzaamheid**

Verspreiding van eetgewoonten ten gevolge van globalisering en migratie **Veranderende eetgewoonten**

Genetica, oogstopbrengst, extractie, verwerkingsmogelijkheden **Technologische ontwikkelingen**

De visie van... Louise Fresco

Landbouw- en voedselkundige, bestuursvoorzitter van Wageningen University & Research

De mens is een omnivoor en kan de benodigde nutriënten uit tal van voedingsmiddelen halen. In zijn algemeenheid is het oude adagium 'eet gevarieerd en wees matig' nog steeds adequaat. Het gaat daarbij natuurlijk altijd om het voedingspatroon en – afgezien van allergische aandoeningen of andere fysiologische beperkingen – niet om individuele voedingsmiddelen. Vlees bevat tal van nuttige voedingsstoffen en micronutriënten. Producten van dierlijke oorsprong vormen bovendien een bron van een aantal vitaminen die de mens niet uit andere voedingsmiddelen kan halen.

Maar eerlijk is eerlijk: het is inmiddels mogelijk de deficiëntie te ondervangen via vitaminepreparaten. De relatie die soms wordt gelegd tussen vlees eten en het optreden van (darm-) kanker bestaat, maar lijkt in hoge mate een genetische basis te hebben. Dergelijke genetische en fysiologische relaties worden steeds beter onderzocht en begrepen. Het zal de basis vormen voor de transitie van generieke voedingsadviezen naar individuele voedingsadviezen.

In een duurzaam gebruik van de aarde is veeteelt belangrijk, omdat grazers eiwitten kunnen produceren uit plantaardige bronnen die de mens zelf niet kan benutten. Ook kunnen dieren gewas- en voedselresten benutten waardoor de keten gesloten kan worden.

'Veeteelt is belangrijk in een duurzaam gebruik van de aarde, omdat grazers eiwitten kunnen produceren'

OVER
VIONVION'S
OMGEVINGMVO-
THEMA'SOVER DIT
RAPPORT

Gaat deze kennis over personalised voeding een belangrijke rol spelen in de toekomst?

We krijgen steeds meer gedetailleerde kennis over de precieze werking van nutriënten in het menselijk lichaam en over de verschillen – fysiologisch of genetisch – tussen mensen. Soms gaat dat om verschillen tussen groepen, zoals bijvoorbeeld tussen mannen en vrouwen of tussen ouderen of jongeren. Die kennis gaat leiden tot veel gedetailleerde en persoonlijke voedingsadviezen.

Hoe ziet u een duurzame dierlijke productie in de toekomst?

In de veehouderij moet veel meer gedacht gaan worden vanuit uitgangspunten die te maken hebben met de circulaire economie. In veevoer moeten meer of misschien uitsluitend reststromen of plantaardig materiaal dat ongeschikt is voor menselijke consumptie worden verwerkt. Kringlopen zijn nooit helemaal te sluiten, maar het kan veel beter dan dat we nu in de veehouderij doen. Het is goed om je te bedenken dat de dieren die een rol spelen in de veehouderij in staat zijn om groente- en fruitafval, gras, citruspulp en sojaschroot om te zetten in nuttige dierlijke eiwitten. In de toekomst zullen ook insecten een rol kunnen spelen in het vee- en visvoer. Kortom de veehouderij kan een nuttige rol spelen in de circulaire economie, maar moet zich wel rekenschap blijven geven van de maatschappelijke wensen en eisen. De samenleving kijkt mee en verwacht een milieu- en diervriendelijke sector.

Hoe ziet u de transparantie in het voedselschap in de toekomst?

Dit proces is onomkeerbaar en de moderne communicatietechnologie maakt dat de transparantie in de keten steeds beter te realiseren is. De consument wil alles kunnen weten en dat stelt hoge eisen aan de productiewijze.

Welke bijdragen kunnen we als het gaat over de voedselvoorziening in de wereld gezamenlijk als wetenschap en industrie ontwikkelen en uitdragen?

Nederland loopt wereldwijd voorop met wat we de triple helix zijn gaan noemen: samenwerking tussen industrie, overheid en wetenschappelijke instituties. De samenleving in de vorm van consumenten, burgers en hun organisaties moeten daar natuurlijk nadrukkelijk bij betrokken worden. De kracht van de samenwerking is dat nieuwe wetenschappelijke inzichten en resultaten snel kunnen worden aangewend om – in ons geval – innovaties te ontwikkelen. Innovaties op het gebied van gezondheid en duurzaamheid, maar ook op het gebied van effectiviteit en efficiëntie. Daarbij heeft elke partij zijn eigen onafhankelijke rol. De kracht ligt hem in de samenwerking vanuit de verschillende rollen. We kunnen bogen op tal van resultaten, zoals het gezonder maken van voedingsproducten en het verbeteren van de bewaarbaarheid om voedselverspilling tegen te gaan.

Waar liggen onze gezamenlijke uitdagingen?

De gezamenlijke uitdaging ligt in het realiseren van duurzame voedselzekerheid in de wereld. Dat is een buitengewoon ingewikkelde opdracht omdat de wereldbevolking de komende drie decennia gaat groeien tot meer dan 9 miljard mensen, terwijl tegelijkertijd – althans dat is de hoop en de verwachting – de welvaart gaat toenemen. Dat betekent dat de vraag naar voedsel gaat verdubbelen. De draagkracht van de aarde en de beschikbaarheid van hulpmiddelen, zoals water en fosfaat, zullen echter beperkend zijn. Om twee keer meer te kunnen produceren, zullen we daar oplossingen voor moeten vinden.

Relevante MVO-thema's

Met het oog op ons bedrijf en op het effect dat andere bedrijven binnen de keten op ons hebben, hebben we een lijst opgesteld van relevante MVO-thema's voor Vion. Voor elke stakeholdergroep hebben we de relevante MVO-thema's geïdentificeerd, gebaseerd op frequent contact met belangrijke stakeholders, kernpunten van andere stakeholders en onderzoek onder consumenten. De bronnen die voor deze analyse zijn gebruikt, komen uit onze dagelijkse activiteiten en worden gebruikt voor strategische besluitvorming. We analyseerden deze bronnen om zo de relevante thema's voor onze stakeholders te bepalen. We noteerden 30 relevante thema's: 18 sociale thema's (waaronder dierenwelzijn), 9 milieuthema's en 3 economische thema's. De vleesindustrie heeft de afgelopen jaren veel aandacht gekregen, zeker als het gaat om zaken zoals gezondheid, productintegriteit, dierenwelzijn, impact op het milieu en prijsstelling. Deze zaken baren veel stakeholdergroepen zorgen, en worden besproken in één of meer thema's. Voor een overzicht, zie: relevantie van MVO-thema's voor onze stakeholdergroepen in [bijlage 3](#) op pagina 80.

Relevante sociale thema's

- Voedselveiligheid
- Dierenwelzijn tijdens transport en slachtproces
- Transparante communicatie
- Traceerbaarheid en productintegriteit
- Diervriendelijke veehouderij
- Antibiotica
- De rol van vlees in een gezond eetpatroon
- Zout-, vet- en suikergehalte
- Additieven
- Wereldwijde voedselzekerheid
- Biologisch
- Werkgelegenheid
- Gezondheid en veiligheid van werknemers
- Training en bijscholing van werknemers
- Diversiteit en integratie
- Arbeidsvoorwaarden voor inleenkrachten
- Overlast voor omwonenden
- Maatschappelijke betrokkenheid

Relevante milieuthema's

- Milieuaspecten van veehouderij
- Watergebruik
- Energieverbruik
- Uitstoot van broeikasgassen
- Afvalmanagement
- Duurzame verpakkingen
- Vermijden van voedselverspilling
- Duurzaam veevoer
- Biodiversiteit

Relevante economische thema's

- Indirecte economische impact
- Duurzame prijssystemen
- Lokale herkomst

Materialiteitsanalyse

Om de materiële thema's vast te stellen uit alle 30 relevante thema's, voerden we een materialiteitsanalyse uit in samenwerking met vertegenwoordigers van verschillende afdelingen. We evalueerden ieder thema op basis van twee dimensies:

1. De mate waarin de thema's invloed hebben op de beoordelingen en beslissingen van stakeholders ten aanzien van Vion

Om de eerste dimensie te bepalen, stelden we het belang van dat thema per stakeholdergroep vast op een schaal van één tot tien. De belangrijkste stakeholdergroepen telden zwaarder mee dan andere groepen. Het gewogen gemiddelde bepaalde de plaats op de y-as van de materialiteitsanalyse.

2. De significantie van Vion's sociale, economische en milieu-impact op dat thema

Wat betreft de tweede dimensie stelden we vast hoeveel impact Vion kan hebben op elk thema, zij het alleen of door andere stakeholders te beïnvloeden. Elk thema werd beoordeeld aan de hand van hun impact, hetzij grote, gemiddelde of lage impact. De besproken resultaten werden geplaatst op de x-as van de materialiteitsmatrix.

Sommige thema's hebben we gedeeltelijk zelf in de hand, zoals voedselveiligheid en dierenwelzijn in het slachtproces. Wat betreft andere thema's hebben wij vanuit onze positie in het midden van de voedselketen de nodige invloed, en moeten we samenwerken met anderen, bijvoorbeeld onze klanten en leveranciers, aan thema's zoals duurzame veehouderij. Deze duurzame veehouderij-thema's omvatten een aantal afzonderlijke sociale, economische en milieuthema's. We zullen ze individueel behandelen, aangezien sommige aspecten materiëler zijn dan andere.

Onze thema's gerelateerd aan duurzame veehouderij zijn:

- Diervriendelijke veehouderij
- Antibiotica
- Biologisch
- Traceerbaarheid
- Milieuaspecten van landbouw, zoals de uitstoot van broeikasgassen, watergebruik, energieverbruik, afvalmanagement en mestopslag
- Biodiversiteit
- Duurzaam veevoer
- Lokale herkomst/regionaliteit
- Duurzame prijssystemen

Materialiteitsmatrix

Vion's materiële thema's

Sociale thema's

- Voedselveiligheid
- Antibiotica
- Dierenwelzijn tijdens transport en slachtproces
- De rol van vlees in een gezond eetpatroon
- Transparante communicatie
- Biologisch
- Traceerbaarheid en productintegriteit
- Gezondheid en veiligheid van werknemers
- Diervriendelijke veehouderij
- Arbeidsvoorwaarden voor inleenkrachten

Milieuthema's

- Energieverbruik
- Watergebruik
- Indirecte economische impact
- Duurzame prijssystemen
- Lokale herkomst

Economische thema's

De vijftien thema's die in de rechterbovenhoek van de materialiteitsmatrix terecht zijn gekomen, zijn de belangrijkste materiële thema's voor Vion en zijn stakeholders.

We zullen onze aanpak wat betreft alle MVO-thema's in dit rapport met u delen. De meest materiële thema's krijgen echter meer aandacht dan de minder materiële thema's. Binnen de materiële thema's wordt er aan drie thema's prioriteit gegeven in onze strategie: voedselveiligheid, dierenwelzijn tijdens het slachtproces en transparante communicatie.

Overzicht MVO-resultaten 2016

Onderwerp	MVO-prestatie in 2016	Trend
Sociale thema's		
Voedselveiligheid	99,9% van ons afzetvolume kwam van fabrieken die IFS Food- of BRC-gecertificeerd zijn	▲
Dierenwelzijn tijdens transport en slachtproces	100% van de dieren werd geslacht onder officieel toezicht van een dierenarts en was gecertificeerd volgens privénormen Alle dieren werden eerst verdoofd alvorens geslacht te worden	●
Transparante communicatie	Vion's transparantie-initiatief werd uitgebreid naar Duitsland	▲
Traceerbaarheid en productintegriteit	81,1% van het afzetvolume kwam van fabrieken die gecertificeerd waren volgens een specifieke productintegriteitsstandaard	▲
Diervriendelijke veehouderij	11% van de aan Vion geleverde varkens werd grootgebracht volgens strengere dierenwelzijnsnormen (Beter Leven, biologisch, Tierschutzlabel of Initiative Tierwohl), (1,8 miljoen varkens) 45% van de aan Vion geleverde runderen was van een robuuster ras met een tweeledig doel (voornamelijk Simmental)	▲
Antibiotica	In 99,9% van de geslachte dieren was geen antibiotica aanwezig	●
De rol van vlees in een gezond eetpatroon	Voordelen van vlees: eiwitten van hoge kwaliteit, vitamines en mineralen, die essentiële onderdelen zijn van de menselijke voeding	●
Biologisch	2,4% van de runderen en 0,6% van de varkens die aan Vion geleverd werden, kwamen van biologische boerderijen (22.000 runderen en 90.000 varkens)	●
Gezondheid en veiligheid van werknemers	Het verzuimpercentage van onze werknemers was 4,6%	●
Arbeidsvoorwaarden voor inleenkrachten	In Duitsland maakten wij onze toezegging waar om inleenkrachten te contracteren onder de regels van de Duitse sociale en arbeidswetgeving van juli 2016.	▲
Milieuthema's		
Energieverbruik	Het totale energieverbruik werd teruggebracht met 6% naar 568 MJ / ton verkocht	▲
Watergebruik	Het totale waterverbruik werd teruggebracht met 3% naar 1,71 m ³ / ton verkocht	▲
Economische thema's		
Indirecte economische impact	33% van de Nederlandse en Duitse varkens- en rundveehouders leverden dieren aan Vion (67.000 veehouders)	▼
Duurzame prijssystemen	Vion ontwikkelde verbeteringen voor de prijssystemen en voor de betalingssystemen voor slachtdieren	▲
Lokale herkomst	94,1% van de varkens en 88,2% van de runderen die geleverd werden aan Vion zijn lokaal opgegroeid (straal van < 200 km)	●

Betere prestatie dan in 2015 ▲
 Stabiele prestatie ten opzichte van 2015 ●
 Slechtere prestatie dan in 2015 ▼

Voedselveiligheid

Het thema

Vion speelt een belangrijke rol in de controle van voedselveiligheid voor de volksgezondheid. Elke dag eten meer dan 100 miljoen consumenten producten die door Vion zijn verwerkt. De klanten en consumenten verwachten dat deze producten veilig en gezond zijn.

Afbakening

Alle onderdelen van de waardeketen kunnen een impact hebben op de voedselveiligheid. Tevens kan de omgang met producten tijdens de productbereiding positief of negatief bijdragen aan de veiligheid van het voedsel. In onze managementaanpak nemen we onze eigen fabrieken, onze leveranciers, onze co-producenten en het beoogde gebruik van onze producten door de consument in overweging.

Vion's aanpak

Gezond en veilig voedsel is één van de topprioriteiten van Vion. Voedselveiligheid en -kwaliteit zijn onderdeel van de gedragscode van al onze productielocaties. Procescontrole werkt alleen als het in een professionele managementstructuur is ingebouwd die gericht is op continue verbetering en klanttevredenheid. Vion heeft ervoor gekozen om zich te houden aan de ISO 9001-norm voor kwaliteitsgeïntegreerde organisaties, en alle Vion-vestigingen zijn ISO 9001-gecertificeerd. Deze gemeenschappelijke kwaliteitsregeling maakt de weg vrij voor gemeenschappelijke procescontrole en effectieve benchmarking van de verschillende operaties met betrekking tot de eisen van de klant en de controle van cruciale processen binnen Vion.

Alle fabrieken staan onder streng toezicht van de bevoegde autoriteiten. Alle slachtbedrijven hebben te allen tijde tijdens werkuren minimaal twee officiële dierenartsen op locatie die ante en post mortem-vleesinspecties uitvoeren en toezicht houden op de hygiëne aan de hand van de relevante Europese reguleringen.

Om te voldoen aan voedselveiligheidsregels en de eisen van de klant, wil Vion dat alle productielocaties gecertificeerd zijn volgens de regelgeving van de Global Food Safety Initiative (GFSI). De voedselveiligheidsnormen die gebruikt worden binnen Vion zijn: British Retail Consortium (BRC); of de International Featured Standards Food (IFS Food). Om risico's te beperken binnen de keten, spoort Vion zijn leveranciers aan om zich te houden aan en hun activiteiten te certificeren volgens een Good Agricultural Practice-regeling (GAP), zoals GlobalGAP, de Duitse QS (Qualität und Sicherheit); of de Nederlandse Integrale Keten Beheersing (IKB). De reguleringen zijn onafhankelijk van elkaar georganiseerd. On-farm Audits worden uitgevoerd door onafhankelijke certificerende instanties. Als grote stakeholder draagt Vion bij aan het ontwerp en de organisatie van deze reguleringen. Een aantal zuivelbedrijven organiseert eigen kwaliteitsregelingen waarbij het ontwerp en de on-farmcontrole in eigen handen ligt. Vion koopt melkvee voor de slacht van veehouders die lid zijn van deze reguleringen. Vion publiceert zijn keuringsresultaten en auditrapporten per kwartaal op zijn Nederlandse en Duitse websites.

In 2016 investeerde Vion in het verbeteren van de bedrijfsvoering. Een van de grootste investeringen was de modernisatie van de productielocatie voor varkensvlees in Landshut (Duitsland). Specifieke omstandigheden die gerelateerd waren aan de initiële operationele prestatie van de nieuwe locatie resulteerde in media-aandacht tijdens de zomer. Vion beantwoordde alle vragen openlijk en nodigde journalisten en politici uit in de productielocatie. Gedetailleerde informatie over deze gebeurtenis kunt u vinden op www.vion-transparenz.de.

Vion neemt verantwoordelijkheid voor voedselveiligheid in de downstream-keten door middel van HACCP. Dat wil zeggen dat er voorschriften voor de juiste omgang met het product en de bereidingswijze ervan op de productlabels worden gedrukt. Voor alle consumentenproducten geldt dat de houdbaarheidsdatum op het label wordt gedrukt. De houdbaarheidsdatum wordt gevalideerd door een aantal microbiologische testen. In 2016 hoefde er geen publieke terugroepactie ondernomen te worden.

Vion heeft actief stappen gezet om voedselveiligheid te onderzoeken en draagt bij aan wetenschappelijke onderzoeksprojecten van universiteiten en instanties. In 2016 waren deze onderzoeken voornamelijk gericht op het hepatitis E-virus (HEV), Toxoplasma gondii en antimicrobiële resistentie en de mogelijke rol van varkensvlees in de overdracht van ziekten op consumenten via voedsel. Wat betreft HEV werd een risico-beoordeling gestart om te bepalen of vleeswaren en leverworst voldoende behandeld worden om de voedselveiligheid te waarborgen. Deze beoordeling is bijna afgerond. Met betrekking tot Toxoplasma gondii werden er risicofactoren geïdentificeerd omtrent infectiegevaar voor varkens op de boerderij, zoals de aanwezigheid van katten en knaagdieren. Er zijn interventie maatregelen ontwikkeld en deze worden nu geïmplementeerd op varkenshouderijen in een case-control-onderzoek om het effect ervan op de infectiedruk te meten. Voor meer informatie over de overdracht van antimicrobiële resistentie op de mens, raadpleeg het hoofdstuk '[Antibiotica](#)'.

Voedselveiligheid

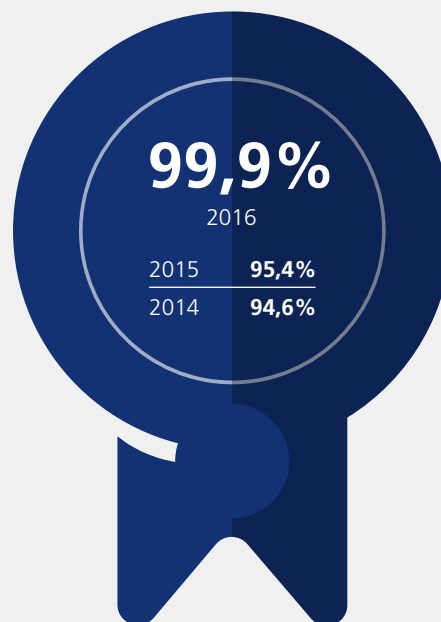
Vooruitblik en doelen

- Controle op de voedselveiligheid blijft de hoogste prioriteit.
- Doel: 2017 100% GFSI-certificering voor afzetvolume.
- We zullen veehouders blijven aanmoedigen om te werken volgens gecertificeerde Good Agricultural Practice-regelingen.
- We zullen voedselveiligheid blijven onderzoeken.

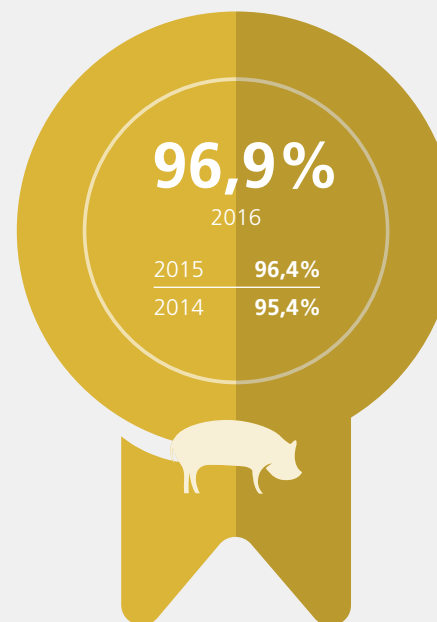
OVER
VIONVION'S
OMGEVINGMVO-
THEMA'SOVER DIT
RAPPORT

Resultaten

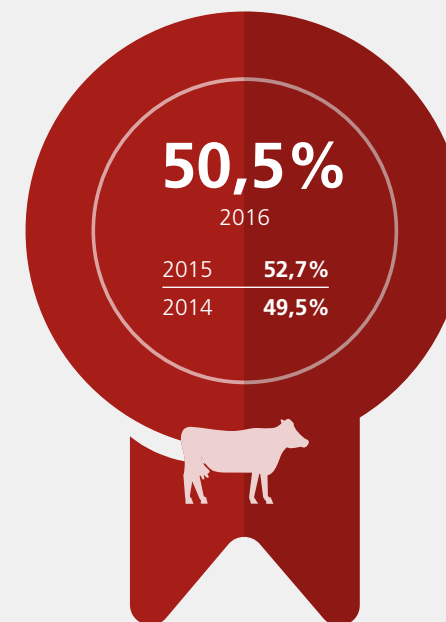
% afzetvolume afkomstig van
GFSI-goedgekeurde fabrieken
(IFS of BRC)

% van de geslachte varkens
afkomstig van een third-party Good
Agricultural Practice-regeling
(IKB, QS, GlobalGAP of biologisch)

% van de geslachte runderen
afkomstig van een third-party Good
Agricultural Practice-regeling
(QS of biologisch)

	2016	2015	2014
Aantal publieke terugroepacties	0	0	0

Toelichting op de resultaten

Niet alle producten uit het totale geleverde productvolume komen van GFSI-goedgekeurde fabrieken vanwege:

- De kleine slachterij in Riedlingen (Zuid-Duitsland), een lokale, ambachtelijke slachterij die producten in de regio verkoopt. Deze fabriek is gecertificeerd volgens ISO 9001 en het Duitse QS-systeem.
- Een aantal kleinere Salomon FoodWorld-artikelen wordt geproduceerd door een co-producent zonder GFSI-certificering.

- Het relatief lage percentage van rundvee afkomstig van veehouderijen die gecertificeerd zijn volgens een third-party Good Agricultural Practice-regeling, is te wijten aan het feit dat vooral melkveehouderijen vaak onder contract staan bij zuivelbedrijven die hun eigen kwaliteitsregelingen naleven. Deze regelingen worden ontworpen en geïmplementeerd door het zuivelbedrijf zelf.

Dierenwelzijn tijdens transport en slachtproces

Het thema

Elke dag worden er duizenden levende dieren naar Vion getransporteerd. Het transport van het boerenbedrijf naar het slachthuis evenals de nieuwe omgeving aldaar, kan stressvol zijn voor dieren. Onze stakeholders en wijzelf willen dat de dieren zo min mogelijk lijden. Vion en de transporteurs moeten de dieren humaan behandelen. Daaronder valt de transportafstand naar het slachthuis, een diervriendelijke infrastructuur en een slachtproces waarbij het dier zo min mogelijk lijdt.

Afbakening

Het transport van levende dieren van het boerenbedrijf naar de productielocaties van Vion wordt gedaan door onze transportpartners en soms door Vion zelf. Het slachten vindt plaats in onze eigen vestigingen. Voor het meten van onze doelen nemen we onze eigen bedrijfsvoering en die van onze transportleveranciers in ogenschouw.

Vion's aanpak

Vion's dierenwelzijnprocedures

Dierenwelzijn is voor een vleesproducent als Vion een centraal thema. Wij hanteren strenge richtlijnen en procedures voor de omgang met dieren. Daaronder vallen de effectieve controle van transportactiviteiten naar het slachthuis, de wachttijd in de stallen en het slachtproces.

Wij houden grip op dierenwelzijn tijdens transport door:

- Een gedecentraliseerd netwerk van slachthuizen met passende capaciteit in relatie tot de veebezetting in een bepaalde regio. Dit maakt het mogelijk om korte transportafstanden te hebben met minder dan 8 uur transporttijd. Vion publiceert de gegevens over de herkomst van het vee voor elk slachthuis op de transparantiewebsite (www.vion-transparenz.de).
- Het up-to-date houden van Vion's eigen transportlogistiek door continu te investeren in moderne transportvoertuigen voor dieren.
- Altijd gestandaardiseerde transportcontroles uit te voeren bij het lossen van de dieren.
- Het meten en beheren van het sterftcijfer van de dieren tijdens transport. In 2016 kwam 99,98% van alle vervoerde slachtdieren levend aan bij de slachthuizen van Vion.
- Ten slotte worden alle dieren geïnspecteerd door externe officiële dierenartsen tijdens de ante mortem-inspectie gedurende het lossen.
- Ieder kwartaal actualiseren wij de bevindingen van deze inspecties op onze Nederlandse en Duitse transparantiewebsites.

We houden grip op dierenwelzijn in onze slachthuizen door onder andere:

- Onze werknemers die met vee werken, te trainen en te informeren. Alleen speciaal opgeleid personeel in aanraking te laten komen met levende dieren.
- Speciaal opgeleide animal welfare officers te betrekken die de welzijnsnormen in onze productielocaties monitoren.

Al deze animal welfare officers volgen twee keer per jaar een training.

- De omgang met dieren in de stallen en tijdens het slachtproces te monitoren door getraind Vion-personeel volgens onze Welfare Standard Operating Procedures.
- De effectiviteit van het verdoven door getraind Vion-personeel te monitoren.
- De prestatie van de slachthuizen en de leveranciers te laten evalueren door Vion's team van veterinaire deskundigen. Dit team stuurt ook onderzoeks- & ontwikkelingsprojecten aan om de volgende stap wat betreft dierenwelzijnscontrole te bepalen en te ontwikkelen.
- Het consolideren en rapporteren van de uitkomst van dierenwelzijnscontroles aan het executive committee.
- In geval van non-conformiteiten moeten de verantwoordelijke personen corrigerende en preventieve maatregelen nemen.

De stallen en de verdoevings- en slachthallen staan tijdens werktijd onder voortdurende supervisie van tenminste één officiële dierenarts.

Vion's slachtproces

Alle slachtdieren worden in ieder Duits of Nederlands slachthuis, zonder uitzondering, verdoofd alvorens geslacht te worden. Alle verdoevingsmethodes die gebruikt worden in de slachthuizen van Vion komen overeen met de toegestane methodes zoals die staan beschreven in de Europese verordening 1099/2009.

Daarnaast hebben we in 2016 een bedrijfsstandaard opgezet voor de apparatuur in onze slachthuizen. Deze standaard zien wij momenteel als de beste commercieel beschikbare oplossing. De bedrijfsstandaard voor varkensvlees is: een CO₂-backloader met een minimum van 4 dieren per gondel en een CO₂-concentratie die hoger is dan 90%, zodat de varkens snel het bewustzijn verliezen.

Dierenwelzijn tijdens transport en slachtproces

De bedrijfsstandaard voor rundvlees is: rigid head-fixatie met een pneumatisch penschiettoestel voor een nauwkeurig schot en voortdurende bewaking van het verdovingsproces door middel van bewakingscamera's. Deze bedrijfsstandaard gaat verder dan de wettelijke eisen en zal de komende jaren de leidraad zijn voor Vion's investeringsbeslissingen ten aanzien van slachtapparatuur. Indien er betere en praktische oplossingen beschikbaar komen, zal deze bedrijfsstandaard worden herzien.

Vion investeert continu in het verbeteren en standaardiseren van de infrastructuur van het slachtproces. In 2016 werd er meer dan een miljoen euro geïnvesteerd in faciliteiten met betrekking tot levende dieren. Er zijn belangrijke stappen gezet om de nieuwe bedrijfsstandaard van Vion in elke vestiging te waarborgen. Voorbeelden van zulke stappen zijn: gemoderniseerde stallen in Landshut en Emstek, een nieuw backloadersysteem in Altenburg en Landshut en een nieuw verdovingssysteem voor rundvee in Tilburg.

Onze plannen voor 2017 omvatten onder andere nieuwe stallen en verdovingsystemen in Waldkraiburg en infra-structurele verbeteringen in Crailsheim. De twee rundvleeslocaties in Buchloe en Altenburg krijgen nieuwe fixatie- en verdovingsystemen. Bovendien wordt er momenteel bij het ontwerpen van onze nieuwe runderslachterij in Leeuwarden rekening gehouden met de meest actuele kennis over dierenwelzijn in slachthuizen. Hieronder valt tevens het concept van Temple Grandin, de bekende Amerikaanse expert op het gebied van dierenwelzijn.

Onafhankelijke controle

Vion heeft, soortgelijk aan het voedselveiligheidsmanagement, een gelaagd en onafhankelijk extern controlebeleid georganiseerd om het dierenwelzijn te waarborgen tijdens het slachtproces. Deze controle vindt plaats volgens vier verschillende momenten:

- Overheidscontroles volgens landelijke en Europese wetgeving (gedurende het operationele proces in alle slachthuizen is er tenminste één officiële dierenarts aanwezig in de stallen voor ante mortem-inspecties en toezicht op dierenwelzijn);

- Onafhankelijke certificeringsnormen die ook dierenwelzijnsaspecten omvatten (QS/IKB);
- Onafhankelijke dierenwelzijnsnormen tot stand gekomen door stakeholderdialoog (Beter Leven keurmerk/ Tierschutzlabel);
- Dierenwelzijnsnorm van klanten (zoals McDonalds, Tesco, Edeka Duitsland).

Er zitten verschillen in de manier waarop er gereageerd wordt op non-conformiteiten in Nederland en in verschillende regio's in Duitsland waar Vion actief is. Sommige bevoegde instanties geven een waarschuwing of boete voor specifieke aspecten, en andere doen dat niet. Vion publiceert zijn keuringsresultaten op de Nederlandse en Duitse websites. In 2016 waren er twee gevallen van niet-naleving van wet- en regelgeving met betrekking tot het transporteren, behandelen en slachten van dieren, hetgeen resulteerde in een boete, sanctie of waarschuwing voor Vion. Het eerste geval was gerelateerd aan de opstartfase van de verbouwde en vergrote fabriek in Landshut en de lange wachttijden door onvoorziene onderbrekingen in de productie. Het tweede geval was gerelateerd aan een onvoldoende schoongemaakte veewagen voor het transport van de dieren. Er zijn voor beide gevallen correctieve en preventieve maatregelen genomen.

Er is een voortdurend wetenschappelijk en maatschappelijk debat gaande over het prestatieniveau van de nieuwste slachttechnieken. Vion draagt bij aan dit debat door gesprekken te voeren met belangrijke experts en mee te werken aan de onderzoeksactiviteiten op dit gebied.

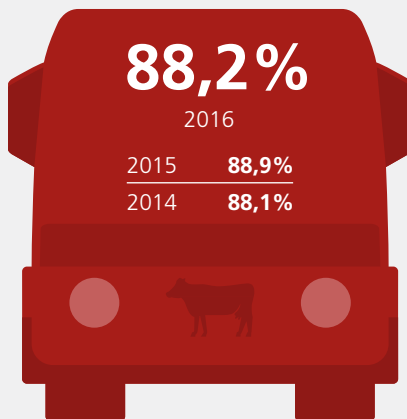
Dierenwelzijn tijdens transport en slachtproces

Vooruitblik en doelen

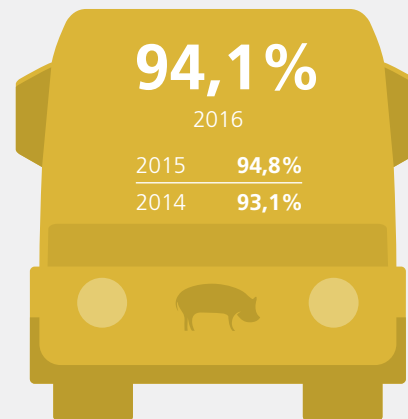
- Sterke focus op dierenwelzijn tijdens transport en slachtproces.
- Voortzetten van training van en toezicht op verantwoordelijk personeel.
- Doorzetten van infrastructurele verbeteringen.

Resultaten

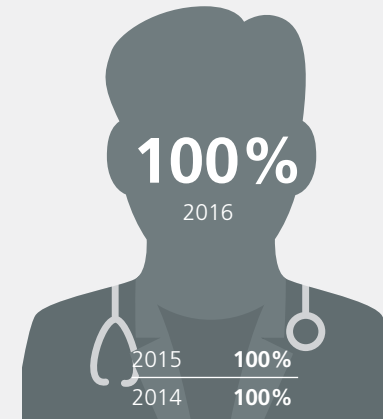
% geslachte runderen < 200 km (straal) getransporteerd van boerenbedrijf naar slachthuis

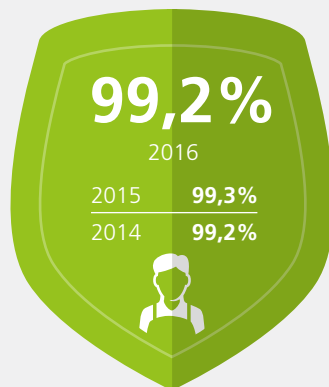
% geslachte varkens < 200 km (straal) getransporteerd van boerenbedrijf naar slachthuis

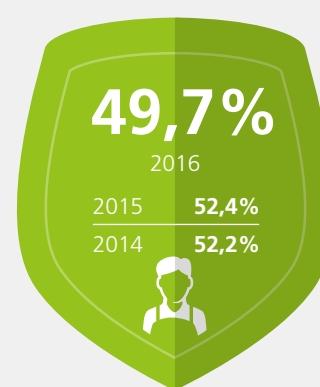
% dieren geslacht onder toezicht van officiële dierenartsen

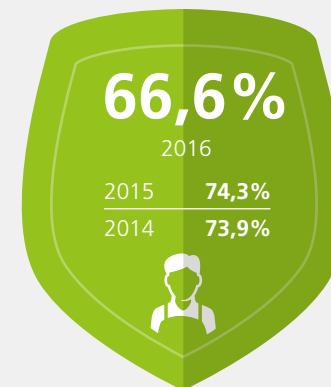
% dieren geslacht in slachthuizen waar normen van derden gelden waarin dierenwelzijnsaspecten zijn opgenomen (QS/IKB)

% dieren geslacht in slachthuizen met specifieke dierenwelzijns-certificering (Beter Leven keurmerk/Tierschutzlabel)

% dieren geslacht in slachthuizen met de eigen dierenwelzijnsnormen van de klant

Toelichting op de resultaten

Voor het opmeten van de transportafstand van het boerenbedrijf naar het slachthuis gebruiken we de straal, aangezien we beschikken over de locatiegegevens van onze veehouders en niet over de werkelijke afstand over de weg.

Het percentage dieren dat geslacht wordt in slachthuizen die goedgekeurd zijn volgens de dierenwelzijnsnormen van onze klanten, is elk jaar verschillend. Om commerciële redenen hebben we bepaalde activiteiten ondergebracht in een kleiner aantal slachthuizen.

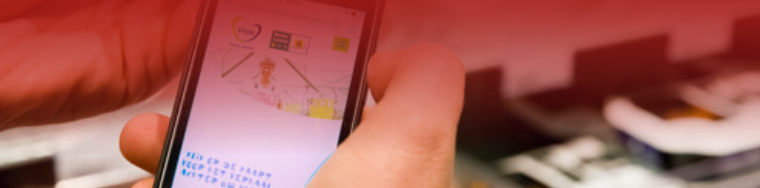
Transparante communicatie

Het thema

Vlees is het onderwerp van tal van maatschappelijke debatten die voortvloeiden uit een serie schandalen uit de industrie die in de media zijn verschenen. Wij geloven dat 'transparantie' de zwakste eigenschap is van deze industrie, en daar is de sector vaak terecht om bekritiseerd. Deze schandalen en de gevolgen ervan kunnen leiden tot een 'leef verborgen, dus gelukkig'-aanpak. Wij hebben besloten om daar stelling tegen te nemen en om onze manier van werken niet te verbergen voor onze stakeholders, maar juist open te zijn en te communiceren met zowel onze stakeholders als de maatschappij in het algemeen.

Afbakening

We weten dat er elke dag miljoenen consumenten over de hele wereld een stuk onverwerkt of verwerkt vlees eten dat afkomstig is uit een van onze fabrieken. Rekening houdend en in samenwerking met onze leveranciers en klanten, geloven wij dat door transparant te zijn over hoe we werken, we allemaal profiteren van de kennis en inzichten en we zo onze keten versterken.

Vion's aanpak

In 2014 was Vion het eerste bedrijf in de sector dat de officiële veterinaire audits publiceerde op zijn Nederlandse website. In 2016 waren we tevens koplopers in de Duitse industrie met betrekking tot het lanceren van onze transparantiewebsite als toonaangevende stap naar het creëren en nagenoeg forceren van het thema transparantie. Deze website is een instrument om te communiceren met de maatschappij in het algemeen en is gebouwd om discussie mogelijk te maken. De website geeft neutrale en objectieve informatie zonder een direct oordeel. Als koploper binnen de Duitse industrie, publiceren we ook informatie over productieprocessen op de [website](#), waaronder video's, foto's en artikelen. Daarnaast maken wij de resultaten van officiële ante mortem- en post mortem-vleesinspecties openbaar, evenals residu monitoring en onafhankelijke kwaliteitsbewakingsaudits van onze productielocaties.

De transparantiewebsite en de publicatie van de audits op onze websites maken deel uit van onze nieuwe strategie om transparanter te zijn. De nieuwe website heeft veel belangstelling getrokken in de media en vakbladen. We zijn vooral blij om te zien dat de agrarische sector achter onze aanpak staat. In 2017 willen we ook een Nederlandse website lanceren. In 2016 startten Vion, ZLTO en Albert Heijn met het drukken

Vooruitblik en doelen

Vion zal blijven streven naar openheid en transparantie, met speciale aandacht voor de volgende thema's: voedselveiligheid, dierenwelzijn, traceerbaarheid en product-integriteit en transparante communicatie. Daarnaast gaan we in 2017 van start met het gebruik van International Financing Reporting Standards (IFRS). We verwachten

van een QR-code voor consumenten op 150.000 vleesproducten. Door deze code te scannen, krijgen consumenten informatie over de herkomst van het varkensvleesproduct en de keten waaruit het afkomstig is. Het bouwen van dergelijke samenwerkingsverbanden vereist vertrouwen tussen de verschillende partijen en open communicatie. Klanten en consumenten die Good Farming Star-producten kopen van Vion kunnen nu online de herkomst van de producten traceren naar de groep boerderijen waar de dieren zijn grootgebracht. Binnen dit initiatief werkt Vion samen met een groot aantal stakeholders, waaronder het Nederlands Normalisatie Instituut (NEN-ISO) en de Duitse International Featured Standards (IFS).

Vion moedigt open debatten aan via berichten op sociale media en dialogen op platformen voor zowel diverse specifieke sectoren als voor consumenten, zoals Nederland Voedselland en HAS Voedseldialoog.

dat deze industrie de komende jaren nog verder zal consolideren en professionaliseren. Vion heeft als doel de benodigde dierlijke eiwitten te leveren door een toonaangevende speler te zijn in de vleesindustrie. Wij geloven dat Vion en zijn stakeholders op een duurzame manier kunnen groeien door te zorgen voor sterke ketens, vertrouwen tussen partners en open communicatie.

De visie van...

Matthias Wolfschmidt

Dierenarts en vicevoorzitter van Foodwatch

Foodwatch, een NGO die gericht is op consumentenbescherming, voedselproductie en retail, heeft 36.000 aanhangers in Duitsland en nog eens 6.000 in Nederland. De in Berlijn gevestigde dierenarts Matthias Wolfschmidt is een van de managers van Foodwatch. Hij heeft verscheidene beschuldigingen geuit tegen de voedselindustrie met statements als: 'één op de vier dierlijke producten is afkomstig van een ongezond dier', en hij heeft nu zijn provocatieve beschuldigingen gepubliceerd in een boek getiteld 'Das Schweinesystem'.

'Consumenten zullen moeten gaan betalen voor optimale omstandigheden in veeteelt'

Dit was reden te meer voor Vion om de heer Wolfschmidt uit te nodigen in een van de slachthuizen om actief met hem in gesprek te gaan zodat beide partijen van elkaar konden leren. Het resultaat was dat Wolfschmidt van mening is dat de transparante aanpak van Vion de juiste handelswijze is. 'We hebben objectieve data nodig over de gezondheid van de dieren op elke boerderij', zei hij. 'Het systeem van de veeteelt moet veranderen', eiste Wolfschmidt. 'Bewezen dierenwelzijnspraktijken moeten een verplichte norm worden voor elke veehouder. En dierenwelzijn betekent hier de focus op de gezondheid en de leefomgeving van het dier. We moeten de beschikbare ruimte voor dieren vergroten zodat ze naar behoefte vrij kunnen rondlopen, en we moeten er tevens voor zorgen dat het transporteren, verdoven en slachten niet voor onvermijdbaar lijden zorgt bij de dieren. Daarnaast is het aan de consument en retailer om de benodigde extra kosten te betalen.' Wolfschmidt bekritiseerde echter ook de vleesindustrie.

'Door de groeistrategieën en de focus op goedkoop vlees, heeft de vleesindustrie absoluut geen vertrouwen gewonnen bij de consument. Naamloze producten van anonieme herkomst dragen alleen maar bij aan de algemene verdenking dat dieren, veehouders en arbeidskrachten uitgebuit worden door de industrie. Dit systeem kan gewoonweg geen toekomst hebben.'

Wolfschmidt vindt dat een verandering in de vleesindustrie al te lang op zich laat wachten, en hij denkt dat Vion's transparante aanpak een eerste stap is in de juiste richting, hoewel de aanpak geen vervanging is voor officiële algemene reguleringen. 'Ik hoop dat de transparantie van Vion slechts het beginpunt is, en dat de gehele industrie samen met de agrarische sector dit voorbeeld zal volgen. Ons doel moet zijn om ons voor de volle 100% op dierenwelzijn te richten', aldus de criticus.

Traceerbaarheid en productintegriteit

Het thema

Consumenten willen informatie over de herkomst van het vlees en het welzijn van het dier. Traceerbaarheid helpt om inzicht te verschaffen en om dierenwelzijn en duurzaamheid in de keten te verbeteren. Om een betrouwbare leverancier te zijn voor onze klanten en de 100 miljoen consumenten die elke dag ons vlees eten, zijn productintegriteit en correcte etikettering van de producten een vereiste. Traceerbaarheid en productintegriteit zijn tevens belangrijk om voedselveiligheid te kunnen garanderen en de kans op fraude met voedingsmiddelen te minimaliseren.

Afbakening

Om inzicht te geven aan consumenten, werken we samen met onze leveranciers en onze klanten om onze traceerbaarheid en productintegriteit te verbeteren. Voor onze doelstellingen kijken we naar onze eigen bedrijfsvoering aangezien we dit thema in eigen handen hebben.

Vion's aanpak

Traceerbaarheid

Het is een relevante uitdaging voor complexe foodbedrijven om ervoor te zorgen dat producten in de keten zowel upstream als downstream traceerbaar zijn. Al onze vleesproducten zijn afkomstig van dieren die duidelijk gemerkt worden door middel van een oormerk of ander uniek identificatieteken. De etiketten en de achterliggende database maakt het mogelijk om de producten terug te traceren naar de geboorteplaats van alle varkens en runderen die wij slachten.

Na de slacht worden de karkassen uitgebeend en worden de producten verpakt in partijen met soortgelijke eigenschappen. Typische partijen zijn: hetzelfde land of dezelfde regio van herkomst, kwaliteitsprogramma's, ras of productiedatum. Alle relevante informatie wordt geprint op etiketten van de consumentenverpakkingen, die de consument kunnen helpen in zijn keuze.

Vion steunt transparante ketensystemen en samen met belangrijke klanten hebben wij een [website](#) gelanceerd. Op die website kunnen de veehouders gevolgd worden die dieren leveren aan het Good Farming Star-marktprogramma.

Andere generieke technologieën zoals het GS1 f-trace-systeem, mynetfair of bedrijfseigen-systemen van belangrijke klanten worden tevens ondersteund en maken het mogelijk voor onze klanten om specifieke productgerelateerde informatie te communiceren met de consument via de op QR-codes gebaseerde internetdiensten.

Afhankelijk van de eisen van de klant heeft Vion systemen ontwikkeld die zelfs de traceerbaarheid waarborgen van een enkele steak in een consumentenverpakking naar een specifieke plaats van herkomst. Dat wordt bijvoorbeeld aangeboden voor een productassortiment bestaande uit hoogwaardige kwaliteit biefstuk in Zuid-Duitsland.

Productintegriteit

We zien het realiseren van product- en procesintegriteit evenals transparante ketens als relevante uitdagingen. Om ervoor te zorgen dat deze processen effectief worden geïmplementeerd, worden er inspanningen gedaan om een eerlijke chain of custody aan te sturen, en de consument te kunnen garanderen dat de verpakking het product bevat dat op het label staat aangegeven.

Hiervoor werkt Vion samen met veel stakeholders, waaronder het Nederlands Normalisatie Instituut (NEN-ISO), de Duitse International Featured Standards (IFS Food) en het Duitse integriteitssysteem voor rundvlees, Orgainvent. In de afgelopen jaren was Vion pilotpartner bij het ontwerpen en opzetten van de nieuwe integriteitsnorm van het Nederlandse Centraal Bureau Levensmiddelenhandel (CBL). Onafhankelijke en externe auditoren overzien Vion's operationele processen op het gebied van traceerbaarheid en productintegriteit op een geïntegreerde manier. Vion werkt samen met deze regelgevende instanties om deze CBL-integriteitsnorm internationaal erkend en geaccrediteerd te krijgen. We hebben specifieke integriteitsnormen zoals Orgainvent en de CBL-integriteitsnorm geïntroduceerd bij onze productielocaties en zullen de integratie ervan ook verder voortzetten. Deze integriteitsnormen vereisen bewijs over hoe het bedrijf productgerelateerde informatie op de etiketten waarborgt en controleert zoals:

- Inkoop (land van herkomst, land waar dier geslacht is);
- Inhoud (diersoort, ras, specifiek onderdeel van het dier);
- Richtlijnen voor het bewaren (temperatuur);
- Dierenwelzijns certificering;
- En meer.

Traceerbaarheid en productintegriteit

Vooruitblik en doelen

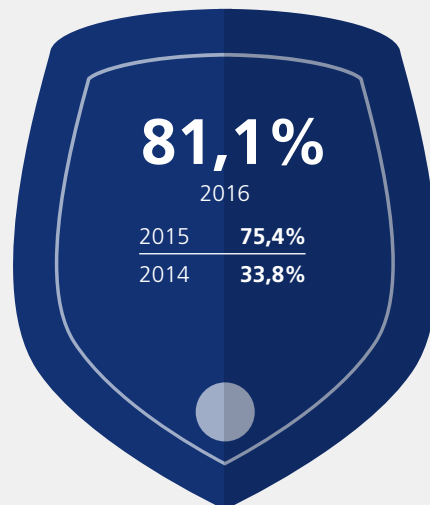
Vion zal blijven werken volgens onafhankelijke integriteitssystemen. Ons doel is om al ons afzetvolume goedgekeurd te hebben volgens een specifieke integriteitsnorm.

- Doel 2017: 85%
- Doel 2020: 90%

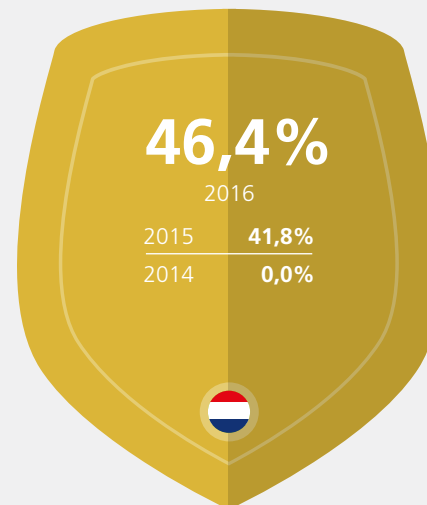

Resultaten

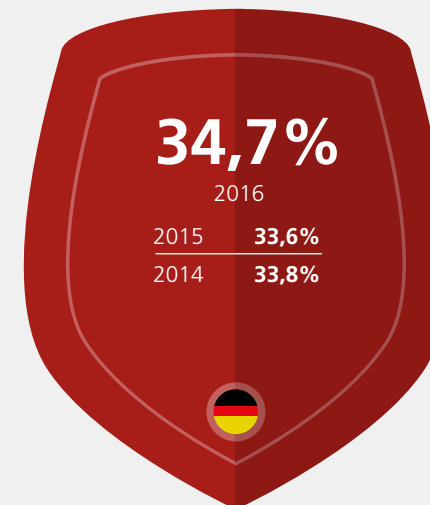
% extern verkocht volume met een specifieke integriteitsnorm

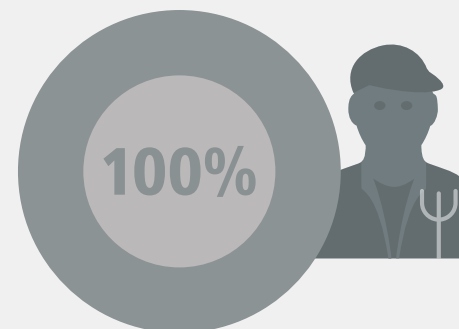
% extern verkocht volume afkomstig van fabrieken met Nederlandse CBL-productintegriteitsnorm

% extern verkocht volume afkomstig van fabrieken met het Duitse Orgainvent-systeem

van Vion's extern verkocht volume is traceerbaar naar veehouders.

Toelichting op de resultaten

Tot op heden is de CBL-productintegriteitsnorm alleen in Nederland in gebruik. De Orgainvent 'Herkunft'-norm is tot op heden alleen maar in Duitsland in gebruik en is voornamelijk gericht op rundvlees. Beide normen bieden de allernieuwste onafhankelijke certificering met betrekking tot

traceerbaarheid en integriteit. Tevens worden er andere certificeringsstandaarden genoemd die ook vereisten omvatten over traceerbaarheid en productintegriteit. Hierdoor is het gehele afzetvolume van Vion onderhevig aan externe certificering wat betreft traceerbaarheid en productintegriteit.

Diervriendelijke veehouderij

Het thema

Vion heeft, als verwerker van vele varkens en runderen, invloed op het verbeteren van kwesties omtrent diervriendelijke veehouderij die veelal in de maatschappelijke belangstelling staan.

Afbakening

Diervriendelijke veehouderij is van groot belang op de boerderij. In de keten van vlees werken retailers, foodservice-bedrijven en producenten samen met andere stakeholders om de productiecapaciteit van veehouders en verwerkers passend te maken aan de toenemende vraag voor meer diervriendelijk vlees op de markt. Dit resulteert in een aanzienlijke verbetering van het dierenwelzijn op de boerderijen. Aangezien Vion echter in het midden van de keten staat, biedt het de markt de keuze voor beter dierenwelzijn. Uiteindelijk kiest de consument zelf wat voor soort product er op zijn bord terecht komt.

Vion's aanpak

Aanpassing aan de wettelijke normen voor dierenwelzijn tijdens de omgang met vee binnen de keten is geïntegreerd in de onafhankelijke kwaliteitssystemen van Good Agricultural Practice zoals QS, IKB en GlobalGAP. Het naleven van de dierenwelzijnseisen van deze programma's wordt gecontroleerd door middel van onafhankelijke audits op alle gecertificeerde boerderijen. Vion werkt nauw samen met stakeholders van de productieketen om de relevante programma's voor Good Agricultural Practice verder uit te werken en te versterken. Dat geldt vooral voor IKB, het QS-systeem en GlobalGAP.

Vion verbindt zich ertoe om alle relevante informatie wat betreft de gezondheid van geslachte dieren terug te koppelen aan de veehouder, waardoor de veehouder gerichte stappen kan zetten om voortdurend de gezondheid en het welzijn van de dieren op de boerderij te verbeteren.

Om te voldoen aan de maatschappelijke eis voor hogere dierenwelzijnsnormen binnen de veehouderij, biedt Vion de consument de mogelijkheid om te kiezen voor vlees dat op diervriendelijkere wijze is geproduceerd. Deze keuze kan alleen worden gerealiseerd in samenwerking met de relevante stakeholders. Vergevorderde dierenwelzijnsconcepten, zoals biologisch vlees, zijn ontwikkeld en worden aangeboden op de markt. Afhankelijk van de vraag, kunnen hierdoor producten van gecertificeerde boerderijen positief worden beloond door Vion. Die beloning zet Vion om in marktconcepten zoals 'Good Farming Star' (één ster Beter Leven keurmerk) en 'De Groene Weg' (biologisch en drie sterren Beter Leven keurmerk). Deze concepten creëren aanzienlijke en economisch haalbare markttoegang voor veehouders die produceren volgens deze dierenwelzijnsconcepten.

Varkens Nederland

Samen met een aantal stakeholders en de Dierenbescherming, heeft Vion meegewerkt aan de ontwikkeling van het Beter Leven keurmerk in Nederland. In 2009 begonnen we met de verkoop van varkensvlees met het Beter Leven keurmerk.

Ons Good Farming Star-concept voldoet aan de criteria voor 'één ster' van het Beter Leven keurmerk. De belangrijkste verschillen tussen 'één ster' van het Beter Leven keurmerk en de reguliere veehouderij zijn:

- De varkens hebben meer ruimte;
- De stallen zijn verrijkt met objecten om een aantrekkelijkere leefomgeving te creëren voor het dier;
- Beren worden niet gecastreerd;
- De transporttijd naar het slachthuis wordt gemonitord en beperkt.

185 Nederlandse varkenshouders leveren hun varkens aan Vion in het kader van het Good Farming Star-concept. In 2016 is de belangrijkste prestatie geweest dat we een breder scala aan producten hebben ondergebracht bij het Good Farming Star-concept, waaronder vleeswaren. Dit bevordert het gebruik van het hele karkas van het varken. Vion is volledig transparant binnen dit marktconcept en geeft individuele veehouders de mogelijkheid om online hun verhaal te vertellen. Wanneer de consument deze producten koopt, kan hij of zij het product scannen en het eindproduct traceren door de supply chain tot aan de varkenshouders (goodfarmingstar.com). Deze website is toegankelijk via de QR-code op de eindverpakking voor de consument.

Vion levert biologisch varkensvlees via het marktconcept 'De Groene Weg'. Dit varkensvlees voldoet aan de eisen van de EU voor biologisch vlees en aan de eisen van het 'drie sterren' Beter Leven keurmerk. De belangrijkste voordelen in het biologische systeem zijn:

- De varkens hebben meer ruimte;
- De stallen worden voorzien van stro;
- De varkens kunnen naar buiten;
- De staarten van de varkens worden niet gecoupeerd;
- De transporttijd naar het slachthuis is maximaal 6 uur.

Binnen het concept De Groene Weg, leveren 65 Nederlandse varkenshouders hun varkens aan Vion. Van deze dieren produceren wij vooral biologisch varkensvlees voor de Nederlandse en Duitse markten.

Diervriendelijke veehouderij

Duitsland

Sinds 2010 werkt Vion samen met de Duitse Dierenbescherming aan een proefprogramma met een dierenwelzijnskenmerk voor de markt (www.tierschutzlabel.info). Er is nu varkensvlees beschikbaar op de Duitse markt met extra aandacht voor dierenwelzijn. Er wordt, net zoals in Nederland, een onafhankelijk keurmerk gecreëerd. Het programma toonde aan dat er in Duitsland mogelijkheden liggen voor een dergelijk systeem. Op dit moment is de vraag nog niet dusdanig gestructureerd dat er meerdere partijen bij betrokken kunnen worden. Als de markt vraag stijgt, kunnen Vion en de veehouders het volume vergroten.

Vion heeft zijn ervaring met dit dierenwelzijnskeurmerk gebruikt om als partner van het dierenwelzijnsinitiatief 'Initiative Tierwohl' bij te dragen aan de ontwikkeling van het concept, dat tezamen met retailpartners geïmplementeerd wordt (www.initiative-tierwohl.de). Binnen dit systeem wordt er jaarlijks ongeveer 80 miljoen euro verzameld door een aantal Duitse retailers. Dat geld wordt verdeeld onder de 2248 deelnemende varkenshouders die hun dieren opvoeden volgens extra eisen uit een set modules over dierenwelzijn en duurzaamheid waar ze uit kunnen kiezen. Tegen het einde van 2016 waren er 5,1 miljoen varkens opgefokt binnen dit concept. In Duitsland slachten wij varkens afkomstig van biologische boerderijen op contractbasis voor een specifieke klant.

Maatschappelijke discussie omtrent varkens

Om alternatieven voor het castreren van biggen te steunen, draagt Vion al jaren bij aan onderzoek en ontwikkeling en neemt het bedrijf actief deel aan de maatschappelijke discussie. Om nadelige sensorische eigenschappen van het

vlees te voorkomen, heeft Vion een geavanceerd systeem ontwikkeld om afwijkende berengeur te detecteren. Uit een externe evaluatie door Duitse wetenschappers¹ in 2016 kwam naar voren dat het systeem dat Vion heeft geïmplementeerd in de praktijk de beste optie is die er momenteel bestaat.

Ons detectiesysteem stelt Vion in staat om alle varkens aan te nemen van veehouders die hun beren intact laten. Op deze manier is Vion voorbereid op de komende verandering (1-1-2019) in de wet over biggencastratie in Duitsland. Daarnaast heeft Vion zijn bijdrage aan een groter Duits Research and Developmentproject genaamd Strat-E-Ger (strategieën ter voorkoming en controle van berengeur) succesvol afgerond, tezamen met de universiteiten van Göttingen, Bonn en andere stakeholders.

Bovendien heeft Vion in 2016 bijgedragen aan specifieke maatschappelijke discussies, voornamelijk rondetafel-gesprekken, conferenties en R&D-projecten. De voornaamste onderwerpen waren: manieren om het couperen van staarten bij biggen te minimaliseren; bevindingen over organen en hun functie voor gezondheidsmanagement bij varkens; transport van dieren bij extreme temperaturen.

Runderen

Vion slacht voornamelijk melkvee en de opgefokte kalveren van melkvee. Dat betekent dat Vion de bijproducten van de zuivelindustrie gebruikt.

Dierenwelzijn en de gezondheid van het vee zijn zeer nauw met elkaar verbonden, vooral als het op reguliere rundvleesproductie aankomt. Daarom raden wij veehouders aan om te investeren in robuuste rassen. Voornamelijk van rassen met een tweeledig doel, zoals de Simmentaler, wordt niet alleen gezegd dat ze lekkerder vlees produceren en milieuvriendelijker zijn, maar hun robuustheid houdt ook verband met minder ziekten en een langere levensverwachting. Meer dan 45% van onze runderen zijn ofwel pure Simmentalers of kruisingen tussen vleeskoeien en melkkoeien. Vion betaalt meer voor deze dieren en verkoopt het vlees van de Simmentalers via speciale kwaliteitsconcepten voor vlees.

Om systematische benaderingen te ontwikkelen voor verbeterde dierenwelzijnsconcepten in het segment tussen reguliere en biologische productie, draagt Vion bij aan het ontwikkelen van onafhankelijke dierenwelzijnsconcepten voor de zuivel- en rundvleesproductie. Dit proces is in volle gang met onze stakeholders.

Nederland

Vion werkt samen met stakeholders zoals de Dierenbescherming en de Vogelbescherming om een Beter Leven keurmerk voor melkvee te ontwikkelen. We verwachten dat dieren onder dit concept in de loop van 2017 beschikbaar worden. Vion streeft ernaar om binnen een aantal jaar aanzienlijke hoeveelheden rundvlees te produceren om retailers te voorzien van de benodigde grondstoffen voor rundergehakt.

Daarnaast levert Vion biologisch rundvlees dat voldoet aan de Europese eisen voor biologisch vlees via Vion's biologische concept 'De Groene Weg'. Dit worden waarschijnlijk hoogwaardige niveaus binnen het nieuwe dierenwelzijnsconcept, aangezien de voorwaarden voor biologisch vlees al een aantal geavanceerde dierenwelzijns-eisen bevatten, waaronder eisen over vloeren, ruimte in de stallen en mogelijkheid om naar buiten te gaan.

Duitsland

In Duitsland is Vion onderdeel van de stakeholder projectgroep voor de ontwikkeling van een dierenwelzijnsconcept voor melkvee binnen het 'Tierschutzlabel des Deutschen Tierschutzbundes'. We verwachten dat de eerste dieren onder dit concept in de loop van 2017 beschikbaar worden.

We verkopen biologisch rundvlees dat we kopen van biologische boerderijen. Het volume biologisch rundvlees is de afgelopen jaren voortdurend in ontwikkeling geweest, en was ongeveer 20% tussen 2015 en 2016.

Maatschappelijke discussie

Binnen de rundvleessector zijn er tevens een aantal discussies gaande over dierenwelzijn. Het slachten van runderen tijdens

¹ Trautmann, J., L. Meier-Dinkel, J. Gertheiss, D. Mörlein: Boar taint detection: A comparison of three sensory protocols. *Meat Science*, 2016, 11, p. 92-100

Diervriendelijke veehouderij

Vion's prestatie in de Business Benchmark on Farm Animal Welfare

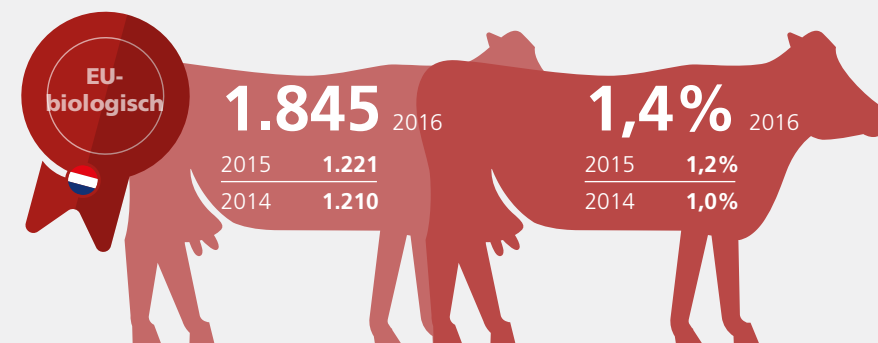
De Business Benchmark on Farm Animal Welfare (BBFAW) evalueert 's werelds grootste voedselproducenten, retailers en dienstenbedrijven op het gebied van management en verslaggeving van dierenwelzijn. In 2016 heeft Vion zijn prestatie verbeterd tot Tier (niveau) 3 van de Benchmark. Dankzij deze ranking is Vion nu een van de twee beste Europese vleesverwerkers in deze analyse.

De BBFAW is ontwikkeld om betere dierenwelzijnsnormen op boerderijen aan te moedigen binnen de gehele voedselindustrie. De Benchmark is de eerste wereldwijde maatregel voor dierenwelzijnsmanagement op boerderijen, beleidsverbintenissen en openbaarmakingen door food-bedrijven. De Benchmark is ontworpen voor gebruik door investeerders, bedrijven, NGO's en andere stakeholders die geïnteresseerd zijn in het begrijpen van de relatieve prestaties van voedselbedrijven op dit gebied. Voor meer informatie over het programma en om het volledige rapport te lezen, ga naar www.bbfa.com.

het laatste trimester van de dracht is een van de onderwerpen. Vion controleert en maakt video-opnames van de dieren in deze fase en stelt deze informatie in de vorm van feedback beschikbaar aan de veehouder. In 2016 werd geconstateerd dat 0,7% van de geslachte koeien in Duitsland zich in het derde trimester van de dracht bevonden. Samen met de veehouders en de vereniging Bayerischer Bauern Verband hebben we een meldingssysteem geïmplementeerd om dit cijfer nog verder terug te brengen. Daarnaast heeft Vion bijgedragen aan een driejarig onderzoeksproject van de Universiteiten van Hamburg en Leipzig en andere partners, genaamd 'SIGN'.

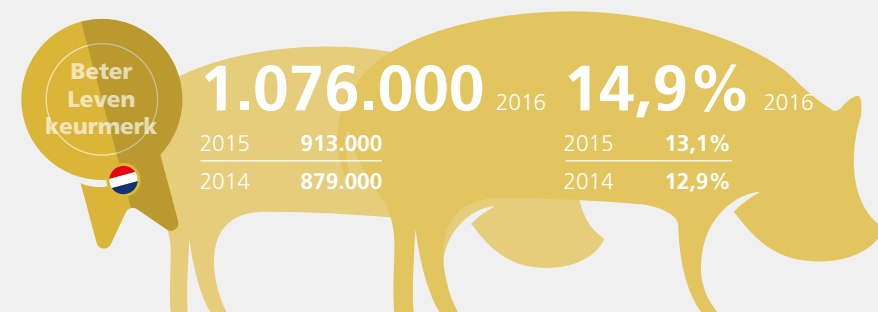
OVER
VIONVION'S
OMGEVINGMVO-
THEMA'SOVER DIT
RAPPORT

Resultaten

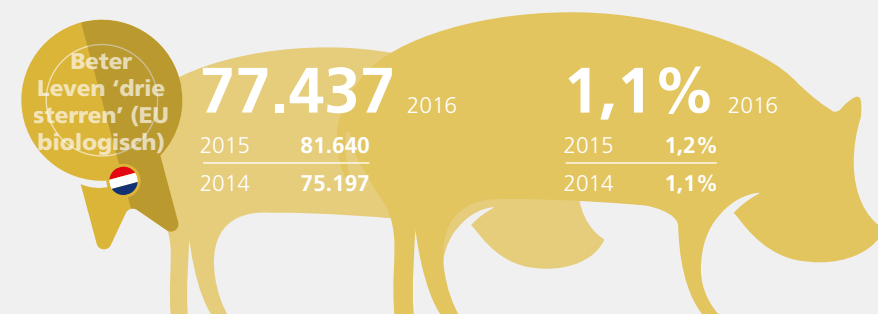
Absoluut aantal geslachte runderen met EU-biologisch keurmerk

% van de geslachte runderen met EU-biologisch keurmerk

Absoluut aantal geslachte varkens met Beter Leven keurmerk

% van de geslachte varkens met Beter Leven keurmerk

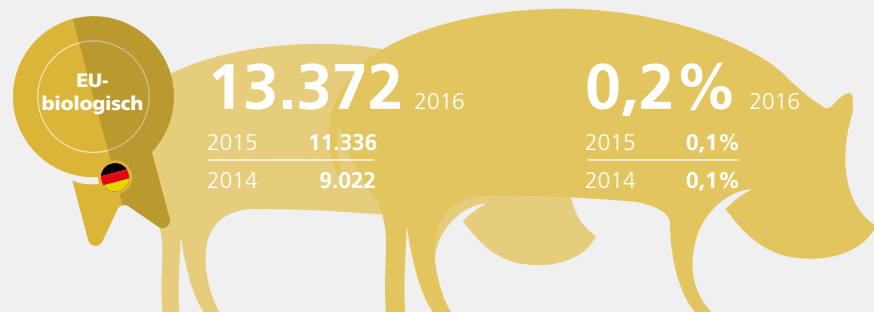
Absoluut aantal geslachte varkens met Beter Leven keurmerk 'drie sterren' (EU-biologisch)

% van de geslachte varkens met Beter Leven keurmerk 'drie sterren' (EU-biologisch)

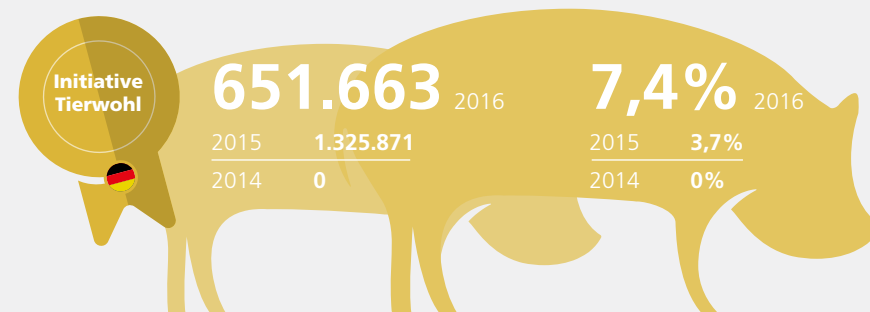
Resultaten

Diervriendelijke veehouderij

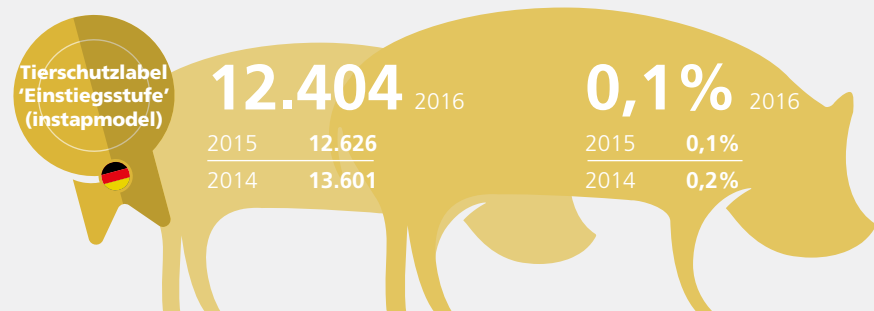
Absoluut aantal geslachte varkens met EU-biologisch keurmerk

% van de geslachte varkens met EU-biologisch keurmerk

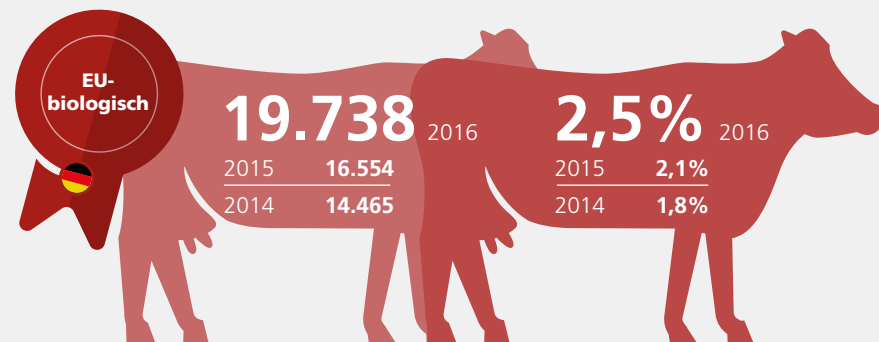
Absoluut aantal geslachte varkens met Initiative Tierwohl

% van de geslachte varkens met Initiative Tierwohl

Absoluut aantal geslachte varkens met het Tierschutzlabel ('Einstiegsstufe')

% van de geslachte varkens met Tierschutzlabel ('Einstiegsstufe')

Absoluut aantal geslachte runderen met EU-biologisch keurmerk

% van de geslachte runderen met EU-biologisch keurmerk

	2016	2015	2014
% geslachte ongecastreerde beren van totaal aantal geslachte mannelijke varkens	62,6%	74,2%	77,2%
% geslachte ongecastreerde beren van totaal aantal geslachte mannelijke varkens	10,6%	10,6%	10,6%

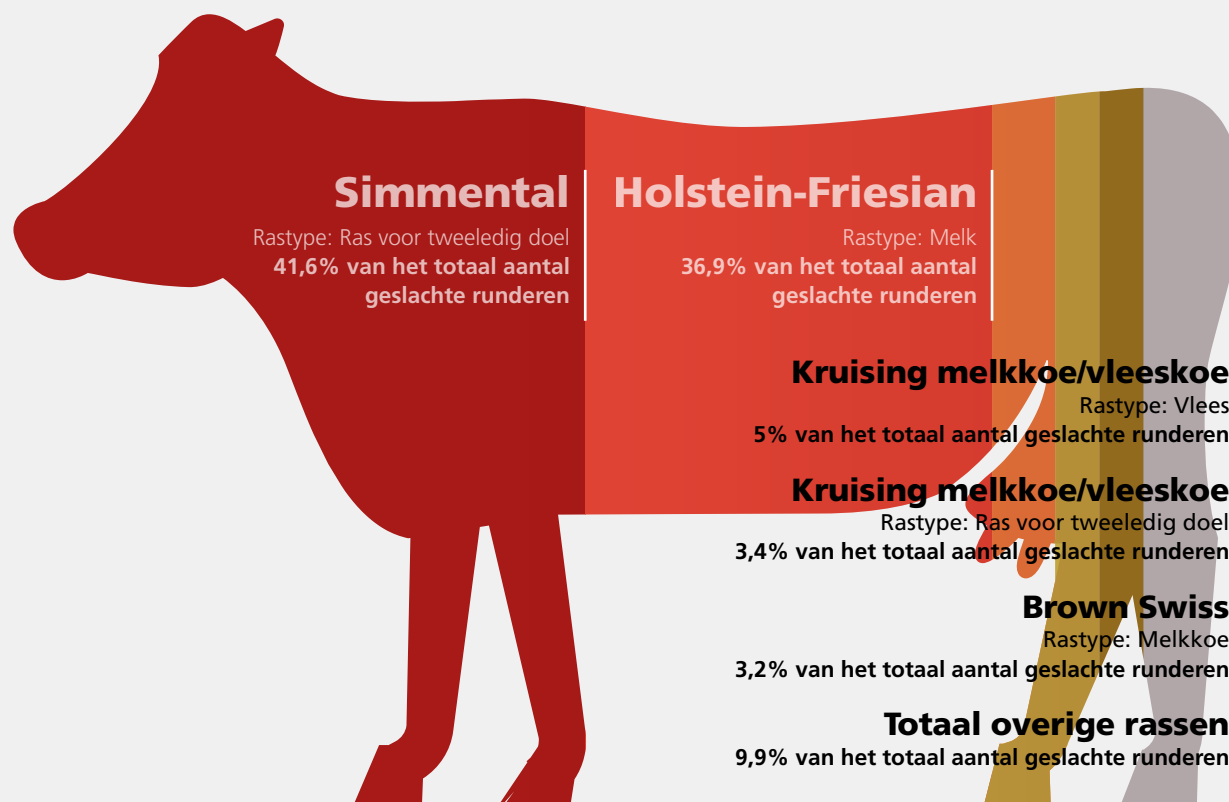

Diervriendelijke veehouderij

Vooruitblik en doelen

- Onze rol versterken als marktleider in varkens- en rundvlees met dierenwelzijnskeurmerk in onze thuismarkten Duitsland en Nederland.
- Verdere kansen zoeken om het percentage van dieren die worden opgefokt binnen dierenwelzijnsconcepten te verhogen.
- Een actieve rol spelen in onderwerpen over dierenwelzijn die van maatschappelijk belang zijn, en bijdragen aan praktische oplossingen door middel van eigen onderzoek en ontwikkeling.

Resultaten

Toelichting op de resultaten

In Nederland slachten we alleen Holstein-Friesian melkvee. De Nederlandse slachtcijfers voor biologisch varkensvlees dalen licht in 2016 door een verandering in het ledenbestand van De Groene Weg. In de tweede helft

van 2016 gingen de slachtcijfers omhoog en we verwachten dat de cijfers in 2017 gestaag verder klimmen. De geslachte biologische varkens in Duitsland zijn contractueel bestemd voor een specifieke klant.

De visie van...

Thomas Schröder

Directeur van de Deutscher Tierschutzbund

'Het respect dat ik heb voor de veehouders die dit keurmerk hebben geïmplementeerd is gegroeid'

De Duitse Dierenbescherming, de Deutscher Tierschutzbund, is de grootste voorvechter van beter dierenwelzijn in de veehouderij. Zonder deze organisatie en zijn motto 'Dierenwelzijn met hart en geest' zou de Duitse landbouwsector niet zo'n hoog niveau hebben behaald.

Vijf jaar geleden heeft de Deutscher Tierschutzbund in samenwerking met Vion het proefproject 'For more Animal Welfare' gestart, dat nu wordt beschouwd als model voor het overheidskeurmerk. De regering wil dit keurmerk, dat gericht is op de industriële varkensvleesindustrie in heel Duitsland, in 2017 lanceren. Thomas Schröder, Directeur van de Deutscher Tierschutzbund, sprak zijn grote waardering uit voor de veehouders: 'We hebben vooruitgang geboekt en tegelijkertijd is mijn respect voor de veehouders, vooral voor degenen die

durfden het dierenwelzijn hoger in het vaandel te zetten, gegroeid. Ik heb gezien hoe graag ze mee willen werken aan het implementeren van ons concept. Dat is niet omdat ze daartoe verplicht zijn, maar omdat ze het willen.' Hoewel hij beklagde dat 'op economisch gebied onze doelen nog behaald moeten worden', bleef zijn kijk op de toekomst positief: 'We willen samen met de veehouders vooruitgang blijven boeken binnen de veehouderij.'

Antibiotica

Het thema

Bacteriën kunnen resistent worden voor antibiotica, waardoor 'simpele' infecties levensbedreigend kunnen worden. Antibioticaresistentie ontstaat in mensen en dieren door het gebruik van antibiotica. Consumenten vrezen dat vlees antibioticaresistentie kan overbrengen op de menselijke bevolking.

Afbakening

Antibiotica worden toegediend aan dieren op de boerderij. Vion houdt antibioticaresiduen in vlees streng in de gaten, en onderzoekt de overdracht van antimicrobiële resistentie binnen de keten om de overdrachtroutes te begrijpen en om in te grijpen waar nodig.

Vion's aanpak

Antibioticagebruik op boerderijen

Om het antibioticagebruik te verminderen zijn er tegenwoordig strikte regels van kracht binnen de veehouderij. Het toedienen van groeibevorderende middelen of het preventief gebruik van antibiotica is niet toegestaan. Voorgeschreven middelen en het toedienen ervan kan, in principe, alleen worden gedaan door een dierenarts na het bezoek aan een boerderij. Kritische antibiotica mogen alleen als laatste redmiddel onder strikte regels gebruikt worden. De registratie in een centrale database van antibioticagebruik per boerderij is verplicht. Daarnaast is er per antibioticum voorgeschreven hoeveel dagen er tussen de laatste dosering en de slacht moeten zitten. Dit om te verzekeren dat er geen, of minder dan de wettelijk toegestane hoeveelheid (Maximum Residue Limit, MRL), antibioticum op het vlees zit.

De managementstrategie van Vion voor antibioticagebruik is om het gebruik zo laag te houden als realistisch gezien mogelijk is, maar tegelijkertijd de balans te bewaren tussen volksgezondheid, diergezondheid en dierenwelzijn. Varkens uit groepen die zijn behandeld met antibiotica die cruciaal zijn voor mensen, zoals 3^e en 4^e generatie cefalosporines, worden niet geaccepteerd door Vion. Veehouders moeten ieder gebruik van antibiotica en andere diergeneesmiddelen aangeven bij Vion vóór de slacht. Daarnaast voeren zowel de bevoegde autoriteit als Vion een monitoringsprogramma uit over de aanwezigheid van antibioticaresiduen in varkensvlees en rundvlees. Er werden ongeveer 175.000 monsters van varkens- en rundvlees getest op antibioticaresiduen in Duitsland en Nederland in de periode 2014-2016. Van deze monsters bevatte >99,9% geen aantoonbare antibioticaresiduen, of was het residu dusdanig laag dat het onder het maximaal toegestane limiet viel zoals beschreven in de Europese wetgeving (zie de tabel voor de resultaten). In 2016 waren de vaakst aangetroffen residuen boven de MRL in varkens de antibiotica doxycycline en trimethoprim (beide drie keer aangetroffen), gevolgd door benzylpenicilline en oxytetracycline (beide twee keer aangetroffen). In rundvlees werd twee keer benzylpenicilline aangetroffen in concentraties hoger dan de MRL, en neomycine, tetracycline

en eurofloxacine allemaal één keer. Veehouders die dieren aanbieden met waarden hoger dan de MRL, worden gecontacteerd om de reden daarvan te achterhalen en hen wordt gevraagd om maatregelen te nemen om overschrijdingen in de toekomst te voorkomen. In de tussentijd worden de leveringen van die boerderijen aan Vion stopgezet totdat de maatregelen doeltreffend zijn.

Overdracht van antimicrobiële resistentie op de menselijke bevolking

Vion's managementstrategie wat betreft de overdracht van antimicrobiële resistentie via vlees naar de menselijke bevolking is tweeledig: de oorspronkelijke besmetting zo laag mogelijk houden en de vermenigvuldiging voorkomen van bacteriën die toch op producten aanwezig zijn. De oorspronkelijke besmetting zo laag mogelijk houden, wordt afgedwongen door een zero-tolerance-beleid wat betreft verontreiniging met maagdarminhoud. De micro-organismen die aanwezig zijn op de producten kunnen zich niet vermenigvuldigen doordat de producten voldoende gekoeld worden tijdens de productie- en opslagfase. Dit geldt ook voor bacteriën die resistent zijn tegen antibiotica.

Vion is tevens actief betrokken bij een aantal wetenschappelijke projecten. We werken samen met universiteiten in heel Europa om de kennis over voedselgerelateerde antimicrobiële resistentie te vergroten, en om tevens meer te weten te komen over het beheersen van de overdracht van antimicrobiële resistentie op de menselijke bevolking. In een dergelijk project werden varkens gevolgd in de keten en werden er gedurende het proces monsters genomen. Resistente bacteriën werden het vaakst aangetroffen in de mest van levende dieren (ongeveer 5% van de levende dieren), en veel minder vaak op de karkassen (1% van de karkassen). Resistente bacteriën werden niet aangetroffen op stukken vlees aan het einde van de productielijn. Deze bevindingen wijzen erop dat voedsel slechts een kleine rol speelt in de overdracht van antimicrobiële resistentie op de mens. Deze bevinding wordt onderbouwd door andere onderzoeken, die aantoonde dat antimicrobiële resistentie

Antibiotica

Vooruitblik en doelen

Data over antibiotica toont aan dat een grote meerderheid van de boerderijen nu een aanvaardbaar niveau heeft bereikt. Het relatief klein aantal boerderijen waarbij dat niet zo is, zullen verder ondersteund en gestimuleerd worden. In de strategie van Vion wordt het gebruik van cruciale antibiotica op boerderijen beperkt en wordt antibioticagebruik zo ver mogelijk teruggebracht, met daarbij de juiste balans tussen veilig antibioticagebruik en dierenwelzijn.

OVER
VIONVION'S
OMGEVINGMVO-
THEMA'SOVER DIT
RAPPORT

voornamelijk geassocieerd wordt met beroeps- en omgevingsgebonden overdracht, en slechts in mindere mate met voedsel (Wendlandt et al., 2013; Dorado-García et al., 2016). De rol van beroepsgebonden blootstelling werd tevens onderzocht in een tweede wetenschappelijk onderzoek waar Vion aan

mee heeft gedaan en waarbij de focus lag op werknemers in de slachthuizen. Het totale percentage van werknemers in slachthuizen die dragers waren van resistente bacteriën, was lager in vergelijking met de Nederlandse bevolking (Dohmen et al., 2016).

Resultaten

Aantal
geteste varkens

59.709
2016

2015 **56.033**
2014 **62.367**

% monsters met antibiotica-
residu-waarden hoger dan
de residulimiet

0,02%
2016

2015 **0,02%**
2014 **0,02%**

Aantal
geteste runderen

2.810
2016

2015 **2.462**
2014 **3.614**

% monsters met antibiotica-
residu-waarden hoger dan
de residulimiet

0,2%
2016

2015 **0,04%**
2014 **0,03%**

Toelichting op de resultaten

Bij het monitoren van antimicrobiële residuwaarden, kunnen niet alle dieren gemonsterd worden vanuit logistiek oogpunt. Daarom wordt ongeveer 0,3% van het totaal aantal geslachte dieren getest. Dieren worden geselecteerd op basis van risicofactoren, waarbij gebruik wordt gemaakt van historische karkasinformatie over de gezondheid. Onder andere boerderijen die benchmark(s) overschrijden worden geselecteerd voor de test.

Referenties

- Dohmen, W., Van Gompel, L., Schmitt, H., Heres, L., Urlings, B.A., Mevius, D., et al. ESBL carriage in pig slaughterhouse workers is associated with occupational exposure. Submitted to Epidemiology and Infection, 2016.
- Dorado-García, A., Smid, J.J., Van Pelt, W., Bonten, M.J.M., Fluit, A.C., Van den Bunt G., et al. Genetic relatedness of ESBL/AmpC-producing Escherichia coli from humans, animals, food and the environment. Submitted to the Proceedings of the National Academy of Sciences, 2016.
- Wendlandt, S., Schwarz, S., Silley, P. Methicillin-resistant staphylococcus Aureus: A food-borne pathogen? Annual Review of Food Science and Technology 2013; 4 (1): 117-1.

De rol van vlees in een gezond eetpatroon

Het thema

Vlees en eiwitten van dierlijke oorsprong vormen een belangrijk onderdeel van ons eetpatroon. Algemene kennis over de rol van vlees in ons eetpatroon is belangrijk, en consumenten moeten informatie ontvangen die wetenschappelijk onderbouwd is.

Afbakening

Zowel wetenschappers als de media hebben een grote impact. Vion werkt samen met de wetenschap en media om een volledig beeld te schetsen van de rol van vlees in een gezond eetpatroon.

Vion's aanpak

Vion steunt wetenschappelijk onderzoek naar de rol van vlees in een gezond eetpatroon, en we werken actief samen met onafhankelijke onderzoeksinstituten. We vinden het belangrijk dat consumenten het hele plaatje van wetenschappelijk correcte informatie te zien krijgen. Daarom delen we de bevindingen van deze onderzoeken met onze stakeholders.

Vlees bevat een aantal belangrijke ingrediënten voor een gezond eetpatroon

Eiwitten

Het eiwitgehalte van mager vlees is ongeveer 26-27% en de eiwitten zijn van hoge kwaliteit. Ze bevatten alle 8 essentiële aminozuren die nodig zijn voor de groei en het onderhoud van ons lichaam. Deze aminozuren helpen om spieren op te bouwen en te helen, en helpt ook om haren, botten, huid en bloed gezond te houden. Dankzij de hoge biologische waarde, zijn eiwitten uit vlees gemakkelijk te verteren en worden ze snel en effectief geabsorbeerd door het lichaam in vergelijking met plantaardige eiwitten (*Philips et al., 2015; Pereira and Vicente, 2013*).

Vitaminen

Andere belangrijke ingrediënten van vlees zijn vitamines. Vitamines zijn essentieel voor een gezond lichaam. Vlees is een bijzonder goede bron van vitamine E en vitamine B, waaronder B2, B6 en B12. Vitamine E heeft zeer sterke antioxiderende eigenschappen en helpt om de schade aan cellen die door oxidatie wordt veroorzaakt, te verminderen, waardoor spieren sneller kunnen herstellen. Vitaminen B werken allemaal samen om voedsel om te zetten in energie, maar ze hebben ook individuele nuttige eigenschappen: B2 is essentieel voor het aanmaken van rode bloedcellen die zuurstof door het lichaam transporteren, B6 is van vitaal belang voor eiwitsynthese en B12 is onmisbaar voor goed functionerende zenuwen.

Mineralen

Vlees bevat mineralen die spieropbouw verbeteren, zoals zink en ijzer. Zink helpt spieren te herstellen en ijzer zorgt voor een hoger energieniveau en minder vermoeidheid.

Creatine

Vlees bevat tevens creatine, een stikstofverbinding die eiwitsynthese bevordert en energie levert aan spieren, wat zorgt voor spiergroei.

De rol van vlees gedurende verschillende levensstadia

Kinderen

Voor kinderen is vlees essentieel om de spiermassa te vergroten. Een portie van 80 à 100 gram van de meeste soorten vlees bevat ongeveer 20 gram eiwit en is een gemakkelijke manier voor kinderen om de aanbevolen dagelijkse hoeveelheid aminozuren binnen te krijgen. Daarnaast is voldoende opname van vitamine B12 van groot belang voor de neurologische ontwikkeling en celgroei. IJzer en zink zijn belangrijk voor de groei en ontwikkeling van kleine kinderen (*Hermoso et al., 2011*).

Volwassenen

Als volwassene is het belangrijk om niet teveel gewicht aan te komen, omdat overgewicht en obesitas gerelateerd zijn aan een verhoogd risico voor de gezondheid. Dankzij de hoge voedingswaarde kan het eten van vlees helpen om het aantal calorieën te beperken, maar toch geen essentiële voedingsstoffen mis te lopen. Als wij aan onze eiwitbehoefte zouden willen voldoen door alleen plantaardig voedsel te eten, zouden we 3 tot 5 keer meer calorieën moeten eten dan wanneer we producten van dierlijke oorsprong zouden eten, vooral mager vlees. Obesitas is een toenemend probleem in de huidige samenleving, en verscheidene onderzoeken tonen aan dat een eetpatroon met een hogere proportie eiwitten effectief is voor gewichtsverlies en om het gewicht op pijl te houden. Dankzij het hoge eiwitgehalte kan vlees ook bijdragen aan het verzadigingsgevoel, en kan het helpen om de hoeveelheid voedsel die genuttigd wordt te verminderen.

Ouderen

Het belang van vlees en eiwitten voor ouderen is minder bekend, maar er is steeds meer wetenschappelijk bewijs dat de leeftijdsgebonden afname van de spiermassa vertraagd

De rol van vlees in een gezond eetpatroon

Vooruitblik en doelen

Vion zal de gezondheidseffecten van vlees en vleesproducten blijven onderzoeken om wetenschappelijk onderbouwde antwoorden te kunnen geven over gezonde eetgewoontes in onze samenleving. Hoewel de voordelen van vlees zwaarder wegen dan de nadelen, wordt het aanbevolen om een uitgebalanceerd eetpatroon te volgen aan de hand van de behoeften per leeftijdsgroep.

kan worden door middel van voldoende eiwitname gedurende de dag.

Als we volwassen zijn geworden, neemt de spiermassa geleidelijk af en de snelheid waarmee dat gebeurt neemt vanaf 50-jarige leeftijd toe. Tussen het 20e en 30e levensjaar bestaat ongeveer 45% van het lichaamsgewicht uit spier. Tegen 70-jarige leeftijd is dat cijfer afgenomen tot 27%. Naarmate een mens ouder wordt, heeft hij minder calorieën nodig, omdat hij minder actief is en het metabolisme vertraagt. Echter, om gezond te blijven, heeft het lichaam nog altijd dezelfde hoeveelheid nodig van bepaalde voedingsstoffen. Sommige daarvan, zoals eiwitten, zelfs meer dan voorheen. Vlees is een onderdeel van een gebalanceerd eetpatroon voor ouderen aangezien het eiwitten van hoge biologische waarde bevat. Er is goed en consistent bewijs dat het eten van 1,0 tot 1,3 g eiwit per kilogram lichaamsgewicht per dag, gecombineerd met tweewekelijkse lichaamsbeweging, het leeftijdsgebonden verlies van spiermassa vermindert (*Nowson and O'Connell, 2015*).

Vleesconsumptie in relatie tot ziekten

Vlees hoort thuis in een van de zes grote voedselgroepen die het lichaam voorzien van essentiële voedingsmiddelen, mineralen en vitamines om gezond te blijven (*Kouvari et al., 2016*). Er is echter recentelijk sprake geweest van controversie omtrent het verband tussen gezondheid en vlees, vooral rood vlees en vleeswaren. Er wordt aangevoerd dat het nuttigen van rood vlees direct gerelateerd is aan hartziekten en kanker.

Referenties

- Hermoso M., Vucic V., Vollhardt C., Arsic A., Roman-Viñas B., Iglesia-Altaba I., Gurinovic M., and Koletzko B. (2011). The effect of iron on cognitive development and function in infants, children and adolescents: a systematic review. *Annual Nutr. Metab.* 2011; 59(2-4):154-65.
- Kouvari M., Tyrovolas S., Panagiotakos DB. (2016). Red meat consumption and healthy ageing: A review. *Maturitas.* 2016 Feb; 84:17-24.
- Lippi G., Mattiuzzi C., Sanchis-Gomar F. (2015). Red meat consumption and ischemic heart disease. A systematic literature review. *Meat Sci.*; 108:32-36.

Uit de resultaten die in 2015 zijn gepubliceerd door het International Agency for Research on Cancer (IARC) kwam naar voren dat het consumeren van rood vlees en vleeswaren respectievelijk 'waarschijnlijk kankerverwekkend' en 'kankerverwekkend' is. Uit de resultaten bleek dat mensen die grote hoeveelheden vleeswaren aten een lichtelijk verhoogd risico liepen op het ontwikkelen van darmkanker in vergelijking tot mensen die weinig vleeswaren aten. Dit kan ook veroorzaakt worden door andere voedselproducten of leefstijlgewoontes die voorkomen in dit gedeelte van de bevolking.

De angst over de hoeveelheid vet in alle soorten vlees, vooral verzadigde vetten, is toegenomen. Traditioneel gezien werd gedacht dat het eten van te veel verzadigde vetten het risico op hart- en vaatziekten en hoog cholesterol verhoogde. Nieuw onderzoek wijst uit dat individuele verzadigde vetzuren hun eigen belangrijke biologische functies hebben in het lichaam en dat ze wellicht een rol spelen in het voorkomen van kanker doordat ze de ontwikkeling van kankercellen tegen gaan. Tevens zijn vetzuren betrokken bij intercellulaire communicatie en de functie van het immuunsysteem.

Vlees wordt vaak gezien als een risico voor de gezondheid van het hart, maar niet alle wetenschappelijke onderzoeken zijn het daarover eens (*Lippi et al., 2015*).

Biologisch

Het thema

Een groeiend aantal consumenten kiest liever voor biologisch vlees vanwege het dierenwelzijn en het gezonde en milieuvriendelijke beeld ervan. Daarom is Vion ook actief in dit groeiende marktsegment. Naast de directe voordelen, leidt de ervaring die we opdoen in onze biologische concepten ook tot nieuwe inzichten en mogelijkheden die het bedrijf kan toepassen in andere marktconcepten.

Afbakening

De biologische veehouderij van dieren vindt plaats op de boerderij, maar de hele waardeketen moet gecertificeerd zijn om de producten op de markt te mogen brengen als biologisch.

Vion's aanpak

Nederland

Vion's biologische concept De Groene Weg

Om een gecertificeerde waardeketen te waarborgen, organiseert Vion de biologische veehouderij in het concept De Groene Weg. De Groene Weg is volledig gericht op biologisch vlees, zowel varkens- als rundvlees. Met een geïntegreerde aanpak van de varkenshouder tot de consument, heeft Vion als centrale speler in de biologische keten de mogelijkheid om best-practices te ontwikkelen voor het ketenmanagement, de prijsmodellen en de manier waarop er door de veehouder ondernomen wordt. De geïntegreerde aanpak van De Groene Weg voor de productie en verkoop van het vlees zorgt voor een optimale afstemming van vraag en aanbod. Daarvoor werkt het bedrijf nauw samen met zowel biologische veehouders als marktpartijen zoals (Vion's eigen) slagerijen, retailpartijen en Vion's internationale sales support offices. De 65 veehouders die hun varkens leveren aan De Groene Weg zijn aangesloten bij een leveranciersvereniging. De verwerking van biologische varkens vindt plaats in de gespecialiseerde slachterij van Vion in Groenlo. De Groene Weg verwerkt daarnaast ook biologisch rundvlees. Dit gaat voornamelijk om melkkoeien die afkomstig zijn van biologische melkveehouderijen.

Vraaggestuurde manier van werken

De markt voor biologisch vlees groeit zeer snel, met meer dan 10% per jaar. Met 12 slagerijen in Nederland en als leverancier voor een aantal grote retailketens, is De Groene Weg veruit de marktleider in de biologische vleessector in Nederland. De onderneming vierde 21 juni 2016 haar 35-jarige bestaan. Marktvraag is de basis voor De Groene Weg. Het bedrijf groeit in harmonie met de markt en behoudt op deze manier zijn leidende positie. Vion verkoopt biologisch varkensvlees ook buiten de Nederlandse grens, voornamelijk in Duitsland. Nederlands biologisch rundvlees is echter voornamelijk bestemd voor de thuishmarkt.

Eisen voor biologische veehouderij

De verschillen tussen biologische varkens- en rundveehouderij, vergeleken met reguliere veehouderij, zijn gebaseerd op de EU-wetgeving voor biologische veeproductie. De voornaamste verschillen zijn:

- Voor het telen van voedergewassen wordt alleen biologisch zaad gebruikt;
- Alleen toegestane bemesting- en plantenbeschermingsmiddelen mogen worden gebruikt;
- Dieren zijn van biologische herkomst;
- Specifieke eisen voor het huizen van de dieren, zoals daglicht, ruimte, ventilatie en de mogelijkheid om natuurlijk gedrag te vertonen;
- Het veevoer is biologisch; slechts een klein percentage van het voedsel mag bestaan uit geconcentreerd veevoer;
- Natuurlijke/homeopathische diergeneesmiddelen mogen op voorschrift van een dierenarts worden gebruikt, en slechts onder specifieke omstandigheden mogen er reguliere dierenartsproducten of antibiotica worden gebruikt.

Naast de biologische vereisten van de EU, eist Vion ook dat zijn leveranciers van biologisch vlees voldoen aan de normen van het 'drie sterren' Beter Leven keurmerk. Deze normen zijn:

- Zwangere zeugen moeten buiten kunnen grazen;
- De maximale transportafstand van de biggen is 60 km.

Bijdrage aan dierenwelzijn

Door middel van het concept De Groene Weg draagt Vion bij aan het dierenwelzijn. Het biologisch vlees van De Groene Weg heeft drie sterren gekregen van het Beter Leven keurmerk van de Dierenbescherming. Vion is transparant over het verhaal achter het vlees van De Groene Weg. Op de [website](#) van De Groene Weg staat informatie over de biologische veehouders die aangesloten zijn bij de leveranciersvereniging van De Groene Weg.

Biologisch

Vooruitblik en doelen

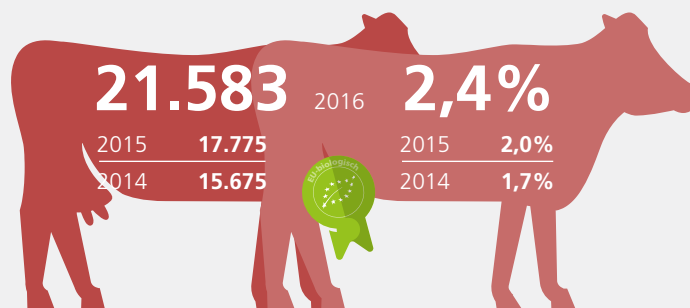
Vion zal ernaar streven om dit speciale marktsegment verder uit te breiden op een marktgedreven manier. Het doel van De Groene Weg is om tegen 2020 jaarlijks 100.000 varkens te slachten binnen het concept.

De Groene Weg handhaaft voor biggen een maximale transportafstand van 60 kilometer om de negatieve gevolgen op de gezondheid van de biggen zo veel mogelijk te beperken. De Groene Weg heeft een voorkeur voor leveranciers die alle levensstadia van een mestvarken begeleiden, van de geboorte tot aan het einde van de mestperiode, omdat dit zo min mogelijk transport van dieren met zich meebrengt.

Resultaten

EU-biologische runderen geslacht en verwerkt

Absoluut aantal

% van runderen geslacht door Vion

Absoluut aantal Nederland

2014	2015	2016
1.210	1.221	1.845

% van runderen geslacht door Vion

2014	2015	2016
1,0%	1,2%	1,4%

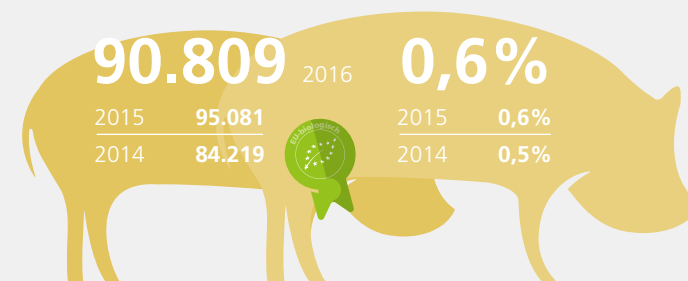
Absoluut aantal Duitsland

2014	2015	2016
14.465	16.554	19.738

% van runderen geslacht door Vion

2014	2015	2016
1,8%	2,1%	2,5%

EU-biologische varkens geslacht

Absoluut aantal

% van varkens geslacht door Vion

Absoluut aantal Nederland

2014	2015	2016
75.197	81.640	77.437

% van varkens geslacht door Vion

2014	2015	2016
1,1%	1,2%	1,1%

Absoluut aantal Duitsland

2014	2015	2016
9.022	11.336	13.372

% van varkens geslacht door Vion

2014	2015	2016
0,1%	0,1%	0,2%

Toelichting op de resultaten

Over het algemeen zien we toenemende biologische volumes in een groeiende biologische markt. In totaal groeide het externe afzetvolume van Vion met 10,3% in 2016 ten opzichte van 2015. Nederlandse cijfers over geslachte biologische varkens daalden licht in 2016 door een verminderd aantal geleverde varkens. Dat werd veroorzaakt door een aantal veranderingen in het ledenbestand van de leveranciersvereniging van De Groene Weg. In de

Duitsland

De slachtcijfers voor biologisch varkensvlees komen voort uit contractwerk voor een specifieke klant. Daarnaast leveren we biologisch varkensvlees aan onze klanten dat afkomstig is uit Nederland. In de afgelopen jaren heeft onze Duitse beef divisie gestaag de slachtcijfers en de verkoopcijfers van biologisch rundvlees verhoogd. Van 2015 tot 2016 is het volume biologisch rundvlees toegenomen met 20%. We zullen ernaar streven om dit marktsegment te ontwikkelen naar gelang de marktvraag.

tweede helft van 2016 gingen de slachtcijfers en het afzetvolume omhoog en we verwachten dat de cijfers in 2017 gestaag verder klimmen. De biologische varkens in Duitsland worden geslacht op contractbasis voor één klant. Om te voldoen aan de vraag naar biologisch rundvlees in Nederland hebben we ook karkassen ontbeend die afkomstig waren van andere slachthuizen (voornamelijk slachthuizen in Duitsland en Oostenrijk).

Symposium

'Voedingsketens van de toekomst'

Stimuleren van discussie en transparantie

OVER
VIONVION'S
OMGEVINGMVO-
THEMA'SOVER DIT
RAPPORT

In september 2016 organiseerde Vion het symposium 'Voedingsketens van de toekomst'. Meer dan 175 bezoekers uit de hele keten waren aanwezig op het symposium in Groenlo en gingen in discussie met de sprekers. Dit symposium is een goed voorbeeld van hoe Vion een open discussie aanmoedigt en streeft naar transparantie.

Het symposium was de eerste in een reeks evenementen om de opening van de hernieuwde locatie van Vion in Groenlo te vieren. In de eerste helft van 2016 bouwde Vion zijn locatie in Groenlo om tot een gespecialiseerde locatie voor het verwerken van de duurzaamheidsconcepten Good Farming Star (vlees met één ster van het Beter Leven keurmerk) en De Groene Weg (biologisch vlees). Om de locatie te presenteren en om Vion te profileren als koploper in de keten, ontvingen we 175 stakeholders en maakten een inspirerende discussie mogelijk. De discussie was gericht op samenwerking binnen de voedingsketen, transparantie, herkomst en duurzaam voedsel. We geloven dat deze punten belangrijke thema's zijn voor succesvolle voedingsketens in de toekomst.

Vraaggestuurde ketens

Belangrijke sprekers van binnen en buiten de sector presenteerden hun visie op de voedingsketens van de toekomst. De inleidende spreker was Cees Veerman, voorzitter van de EU-werkgroep Agrarische Markten en oud-minister van Landbouw. Tijdens het symposium stelde hij dat samenwerking binnen de keten een voorwaarde is voor sterke ketens in de toekomst. 'Samenwerken is de enige manier om echt goede resultaten te behalen. In de komende jaren zal er een sterkere verbinding tussen vraag en aanbod ontstaan. Transparantie, openheid en eerlijke prijzen zijn sleutelwoorden, net als samenwerken met maatschappelijke partijen, zoals NGO's.' De CEO van Vion, Francis Kint, noemde samenwerken tevens als een belangrijke factor voor succesvolle ketens. 'De voedingsketen van de toekomst is vraaggestuurd. Dit vraagt toewijding van alle partijen, van retail tot agrarisch ondernemer. Het allereerste wat Vion kan en moet doen binnen zijn eigen keten, is zichzelf zo efficiënt mogelijk maken. Dat is goed voor de levensvatbaarheid van de hele keten.'

Transparantie

Trendwatcher Adjiedj Bakas adviseerde partijen binnen de voedingsketen om verder te kijken dan de gebruikelijke samenwerkingspartners. 'Zoek nieuwe bondgenoten in andere sectoren – van ICT en zorg tot de financiële wereld – om gebruik te maken van nieuwe technologieën en in te

spelen op de veranderende markten.' Auke-Jan Heeringa, directeur van de Unox-fabriek van Unilever in Oss, benadrukte het belang van transparantie. 'Consumenten, ketenpartners en maatschappelijke organisaties willen zicht op de herkomst van voedsel en vlees. We zien dat dit heel belangrijk is voor het vertrouwen.'

Vertrouwen

Vertrouwen is tevens een belangrijk aspect in Vion's samenwerking met ketenpartners. Allard Bakker, general manager De Groene Weg: 'Goede samenwerking met de biologische varkenshouders en hun leveranciersvereniging is essentieel voor het succes van De Groene Weg. Dat kan alleen met open communicatie en goed onderling vertrouwen.' Tijdens het symposium bleek transparantie een van de meest belangrijke thema's te zijn. Om het belang ervan te benadrukken, bood Vion de bezoekers een rondleiding aan door de gerenoveerde productielocatie in Groenlo.

Wanneer: 29 september 2016

Waar: Bij Vion in Groenlo

Wie: 175 bezoekers uit de hele keten: bijvoorbeeld universiteiten, onderzoeksinstituten, NGO's, retailpartners, industriepartners, overheidsstakeholders, leden van landbouwverenigingen, media

Wat: Symposium 'Voedingsketens van de toekomst'

Gezondheid en veiligheid van werknemers

Het thema

Voor ons is de gezondheid en veiligheid van onze werknemers belangrijk vanwege het zware werk en het gebruik van mogelijk gevaarlijke gereedschappen. Ook vragen steeds meer klanten om een 'workplace accountability assessment' om een veilige werkplek te garanderen.

Afbakening

We rekenen alle werknemers in loondienst mee.

Vion's aanpak

Vion biedt en verzekert een veilige en gezonde werkomgeving. Bij alle Nederlandse productielocaties wordt gewerkt conform de Arbowet, en in Duitsland werken alle productielocaties nauw samen met de Berufsgenossenschaft Nahrungsmittel und Gastgewerbe (BGN), de organisatie voor aansprakelijkheidsverzekeringen voor werkgevers. Dat betekent dat we procedures, handboeken, algemene documenten en instructies voorhanden hebben. Wat betreft het voorkomen van ongelukken is het verplicht voor alle fabrieken om de incidentenmanagementprocedure van Vion te gebruiken. Daarnaast vinden er structurele Arbo- en respectievelijk BGN-audits plaats alsook directiebeoordelingen.

Helaas gebeuren er, ondanks deze voorzorgsmaatregelen, toch ongelukken. In 2016 waren er geen ongevallen met dodelijke afloop. De meest voorkomende types letsels waren: snijwonden door messen, letsel door uitglijden, struikelen of vallen en letsel door intern transport. Voor informatie over de beroepsgebonden blootstelling aan antimicrobiële resistentie, raadpleeg het hoofdstuk '[Antibiotica](#)'.

In de afgelopen jaren hebben een aantal A-merk-klanten hun eigen normen geïmplementeerd om Vion's prestatie op het gebied van gezondheid en veiligheid op het werk te verifiëren. Daarmee willen deze klanten zich ervan verzekeren dat werknemers werken in een veilige en gezonde omgeving. Het aantal fabrieken van Vion die volgens deze onafhankelijke normen gecertificeerd zijn, groeit continu.

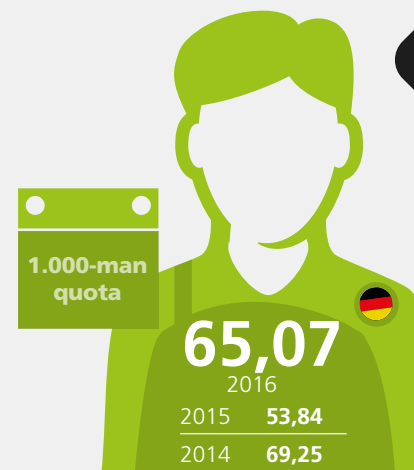
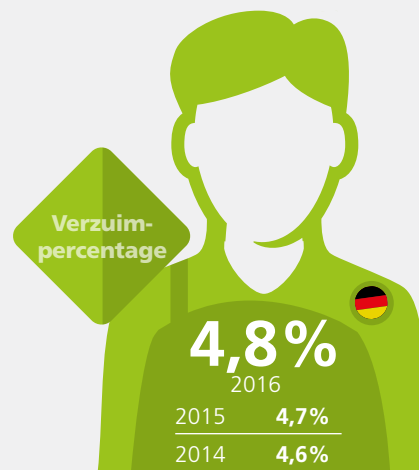
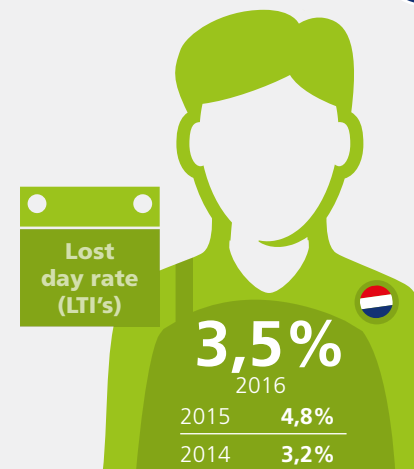
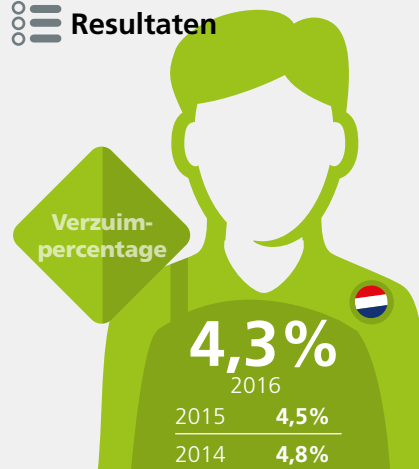
Gezondheid en veiligheid van werknemers

Vooruitblik en doelen

Vion streeft ernaar om het aantal ongevallen te verminderen en om een veilige werkplek te garanderen voor alle werknemers. In 2017 zullen we onze verbeteringsplannen gaan vormgeven, de juiste maatstaf definiëren en doelen stellen.

OVER
VIONVION'S
OMGEVINGMVO-
THEMA'SOVER DIT
RAPPORT

Resultaten

Toelichting op de resultaten

In Nederland worden eigen werknemers en flexkrachten niet apart geregistreerd wat betreft ongevallen. In Duitsland wordt door Vion alleen het letsel van eigen werknemers geregistreerd. Omwille van wettelijke redenen kan letsel bij inleenkrachten alleen worden geregistreerd door het uitzendbureau in kwestie. Daarom kunnen we nog geen verslag doen van deze cijfers voor 2016, maar we zijn wel van plan om dat te doen in 2017.

De nummers in de tabel zijn als volgt berekend:

- De lost day rate in Nederland is berekend door het aantal LTI's (verloren

tijd door letsel, met een afwezigheid van minstens één geplande werkdag) op alle productielocaties te delen door het totaal aantal werknemers (eigen en tijdelijk).

- De 1000-man quota in Duitsland wordt berekend aan de hand van het aantal werkongevallen die resulteerden in meer dan drie kalenderdagen verzuim of de dood, gebaseerd op 1000 fulltime werknemers.
- Het verzuimpercentage wordt berekend aan de hand van het aantal doorbetaalde verzuimdagen (de eerste zes weken van elke ziekteperiode).

Arbeidsvoorwaarden voor inleenkrachten

Het thema

Ongeveer 60% van de werknemers bij Vion wordt ingehuurd via een derde partij. De wettelijke voorschriften verschillen tussen Nederland en Duitsland. Dit is voornamelijk in Duitsland een onderwerp van discussie.

Afbakening

In dit rapport rekenen we de inleenkrachten mee.

Vooruitblik en doelen

Vion streeft ernaar om het aantal inleenkrachten te verminderen en een gedeelte van het extern personeel in dienst van Vion te stellen. Om deze doelen te bereiken, zullen we de wettelijke en administratieve situatie analyseren om een duurzame oplossing te vinden.

Vion's aanpak

Vion werkt samen met uitzendbureaus in het merendeel van zijn fabrieken. Dit wordt veel gedaan in de vleesindustrie. De regionale arbeidsmarkten in Duitsland en Nederland bieden niet voldoende personeel. Daarom bestaat ons bestand van tijdelijke werknemers vooral uit mensen uit Oost-Europese landen.

Arbeidsbeleid voor inleenkrachten van Vion in Duitsland

In het verleden zijn er een aantal betreuwenswaardige voorvallen geweest in de Duitse vleesindustrie, zoals ontoereikende accommodatie of onvoldoende loon. Vion ondersteunt krachtige maar eerlijke concurrentie, waaronder ook het eerlijk en respectvol behandelen van intern en extern personeel valt. Om die reden zijn Vion en de handelsorganisatie 'Nahrung Genussmittel Gaststätten' (NGG) een initiatief gestart om een minimumloon te introduceren en een gedragscode op te stellen voor de Duitse vleesindustrie. Aan de hand van dit initiatief werd er in juli 2014 een minimumloon geïntroduceerd voor de vleesindustrie.

Daarnaast heeft Vion een gedragscode voor de vleesindustrie opgesteld om de arbeidsvoorwaarden voor buitenlandse inleenkrachten te verbeteren op het gebied van betaling, huisvesting en het auditen van uitzendbureaus door extern gecertificeerde accountants. Deze gedragscode werd al gauw een standaard in de vleesindustrie en werd door alle grote spelers in de industrie ondertekend. Vion gaf een auditbedrijf de opdracht om de naleving van de gedragscode te controleren bij de uitzendbureaus waar het bedrijf mee werkt. Tot nu toe zijn er slechts enkele gevallen van niet-naleving geweest, welke direct zijn opgelost.

In 2015 was Vion een van de schrijvers van de verklaring van inzet voor aantrekkelijkere arbeidsvoorwaarden in de vleesindustrie. Deze toewijding omvat de verplichting om buitenlandse werknemers te integreren en om alleen samen

te werken met uitzendbureaus die hun werknemers niet over de grens uitzenden, maar die hen contracteren onder de regels van de Duitse sociale en arbeidswetgeving van juli 2016. De meeste fabrieken van Vion voldeden al in 2015 aan deze verplichtingen, en de overige fabrieken volgden dit voorbeeld in juli 2016.

Arbeidsbeleid voor inleenkrachten van Vion in Nederland

In Nederland maakt Vion gebruik van inleenkrachten voor het flexwerk binnen het bedrijf. Om de veiligheid van deze werknemers te waarborgen, heeft Vion het ERVI-beleid geïntroduceerd (Erkenningsregeling voor Vion-Inleenbedrijven), een kwalificatiesysteem voor uitzendbureaus. Dit beleid garandeert dat Vion alleen werkt met betrouwbare bureaus. De voornaamste voorwaarde is dat alle bureaus de NEN-4400-regels moeten naleven en hun werknemers moeten voorzien van SNF-goedgekeurde huizen.

Daarnaast worden, conform 'ERVI', alle betrokken partijen systematisch gecontroleerd op hun naleving van de collectieve afspraken en toepasselijke onderdelen van het wettelijk minimumloon, de Arbeidstijdenwet en andere wetgeving zoals de Wet Aanpak Schijnconstructies (WAS), Wet Allocatie Arbeidskrachten door Intermediairs (WAADI), Wet Keten-aansprakelijkheid (WKA), Wet Werk & Zekerheid (WWZ) en de Wet Arbeidsvoorwaarden bij Grensoverschrijdende Arbeid (WAGA). Dit wordt gecontroleerd door documenten op te vragen en te archiveren, en door externe en interne audits. De werknemer op inhuurbasis wordt door Vion op de hoogte gesteld van deze wetgeving tijdens de introductiesessie en via de uitgereikte map 'Werken bij Vion voor flexkrachten'.

De visie van...

Bernd Maiweg

Duitse vakbond NGG
(Gewerkschaft Nahrung, Genuss Gaststätten)

Als vakbondsman is Bernd Maiweg niet direct iemand voor wie de deuren van bedrijven in de vleessector wagenwijd openstaan. Een onderdeel van Vion's bedrijfsstrategie is echter om een dialoog te starten met critici. De deuren openen, aan tafel gaan voor een gesprek, argumenten uitwisselen en samen naar oplossingen zoeken is onmisbaar voor de samenwerking tussen de werknemers en het bedrijf, vindt HR-manager Roger Legath: 'We moeten samen voorwaarts.'

'Vion is erg behulpzaam geweest in het verleden'

Minimumloon voor de Duitse vleessector

Toen aan het begin van 2017, Legath en Maiweg elkaar ontmoetten in Buchloe om de voortgang van het debat over het minimumloon en de behandeling van de inleenkrachten te bespreken, blikte de vakbondsman kort terug: 'Vion is erg behulpzaam geweest in het verleden', zei hij. De nieuwe overeenkomsten kwamen vooral tot stand, omdat Vion er de initiatiefnemer van was in de sector. Hij is hoopvol dat er in de toekomst samen vooruitgang kan blijven worden geboekt. Maiweg's eisen dat werknemers op inhuurbasis in tranches van 10% vast moeten worden aangenomen en dat de minimumloonovereenkomst voor de vleessector verder moet worden ontwikkeld, worden echter als maximale eisen gezien door Vion. HR-manager Legath staat niet negatief tegenover deze eisen, maar is wel sceptisch: 'In de praktijk kunnen vastgestelde quota niet omgezet worden. De noodzaak voor een hoger minimumloon in de vleessector ten aanzien van

het algemeen minimumloon is mij niet helemaal duidelijk op dit moment.

Op dit moment zijn er alleen maar vaste werknemers in dienst op de locatie in Furth im Wald. Dat is mogelijk, omdat het bedrijf naast de grens met Tsjechië ligt, en veel Tsjechische werknemers kunnen over de grens naar het werk komen. In andere locaties zijn we afhankelijk van derde partijen en hun Oost-Europese werknemers. Deze manier van werken, die over de jaren ontwikkeld is, kan niet zomaar ontbonden worden, legt Legath uit, maar hij stelt zijn gesprekspartner gerust: 'We proberen om, waar mogelijk, het aantal inleenkrachten terug te brengen.' Loonexpert Maiweg heeft hem verzekerd van de steun van zijn vakbond NGG (vakbond voor voeding, dranken en catering). 'We zullen de veranderingen van de collectieve overeenkomsten ondersteunen, zelfs als het in tranches gebeurt.'

OVER
VION

VION'S
OMGEVING

MVO-
THEMA'S

OVER DIT
RAPPORT

Energieverbruik

Het thema

Fossiele brandstoffen zijn eindig, en het verbranden ervan stoot broeikasgassen uit die leiden tot klimaatverandering. Het verminderen van het gebruik van fossiele brandstoffen en de overgang op duurzame energie zijn kwesties van wereldwijd belang. Vion gebruikt veel energie in de bedrijfsvoering, bijvoorbeeld om het vlees te koelen en bij de reiniging en desinfectie van alle productievoorzieningen en -ruimten.

Afbakening

Voor ons energieverbruik rekenen we al onze productie-locaties mee. Het energieverbruik van de veehouders is een onderdeel van het MVO-thema 'milieuaspecten van de landbouw'.

Vion's aanpak

Energiegebruik speelt een prominente rol in Vion's productieprocessen. We proberen onze impact te minimaliseren door zo min mogelijk energie in onze bedrijfsvoering te gebruiken. We investeren voortdurend in efficiëntieverbeteringen en implementeren deze vervolgens om ons gasverbruik en stroomverbruik te verminderen. In Duitsland hebben we ons energiemanagementsysteem in 13 fabrieken gecertificeerd volgens de internationale energiemanagementnorm ISO 50.001. De energie voor koelcapaciteit is echter een belangrijk middel om een hoge mate van voedselveiligheid te kunnen garanderen, aangezien het snel koelen van geslachte dieren van 37°C naar <7°C een fundamentele vereiste is voor voedselveiligheid en lange houdbaarheid. Daarom zijn de mogelijkheden om ons energieverbruik terug te dringen niet eindeloos.

Een aantal fabrieken van Vion heeft de nieuwste energie-efficiëntietechnologie geïmplementeerd.

Dit zijn:

- 3 fabrieken met gecombineerde warmte- en elektriciteitscentrales;
- 15 fabrieken met warmteterugwinningssystemen;
- 2 fabrieken die warmte gebruiken afkomstig van een externe biogasfabriek die organisch afval omzet in energie;
- Eén fabriek die stadsverwarming gebruikt.

In 2016 werden de volgende grote investeringen gedaan om de energie-efficiëntie te verbeteren:

- Een nieuwe gecombineerde warmte- en elektriciteitscentrale werd geïnstalleerd in Waldkraiburg;
- Nieuwe, efficiënte koelingssystemen werden geïnstalleerd in Tilburg, Landshut en Waldkraiburg;
- Vion Groenlo kreeg een nieuw warmteterugwinningssysteem;
- In drie fabrieken werden aanzienlijke verbeteringen aan de koelingssystemen doorgevoerd;

- Een aantal fabrieken introduceerde het Inspexx desinfectiesysteem voor messen, dat geen watertemperatuur van 82°C nodig heeft;
- In drie fabrieken werd het verwarmingssysteem verbeterd.

In 2017 staan er aanvullende investeringen op het programma op het gebied van energie-efficiëntie:

- De aanleg van de nieuwe runderslachterij in Leeuwarden met integratie van de nieuwste technologie op het gebied van energie-efficiëntie;
- Uitbreiding van de warmte-terugwinningssystemen in 5 fabrieken;
- Nieuw energie-efficiënt kantoorgebouw in Tilburg;
- Introductie van het Inspexx desinfectiesysteem voor messen in drie andere fabrieken;
- Implementatie van een aantal energiebesparende maatregelen gebaseerd op de resultaten van specifieke energiemanagementaudits.

Met de gecombineerde warmte- en elektriciteitscentrales is Vion tevens een energieproducent. Het merendeel van deze energie wordt echter direct gebruikt op onze eigen locaties. Daarom wordt slechts een klein aandeel van de energie verkocht aan de markt.

Wat betreft duurzaam energieverbruik houdt Vion de aangeboden energiemix (hernieuwbaar – niet-hernieuwbaar) van de verschillende energieleveranciers in de gaten. Als het economisch rendabel is, wordt het inkoopteam aangespoord om een energieleverancier te kiezen die een hoger percentage aan duurzame energie aanbiedt.

Vion draagt tevens bij aan duurzame energie op een zeer specifieke manier. De mest afkomstig uit de darmen van de geslachte dieren is een waardevol ingrediënt voor biogasproducenten. Vion biedt deze mest, die voorheen vaak ongebruikt bleef, aan aan geïnteresseerde biogasproducenten.

Energieverbruik

Vooruitblik en doelen

Vion zal een algemeen investeringsplan voor efficiëntieverbetering implementeren en zal zoeken naar opties voor aanvullende verbeteringen die toegespitst zijn op individuele fabrieken. In 2017 beslissen we of we een bedrijfsbrede target gaan zetten op het gebied van de verbetering van energie-efficiëntie voor de komende jaren. Daarnaast willen we proberen om het aandeel duurzame energie te verhogen op een economisch rendabele manier.

Resultaten

Energieverbruik / ton verkocht

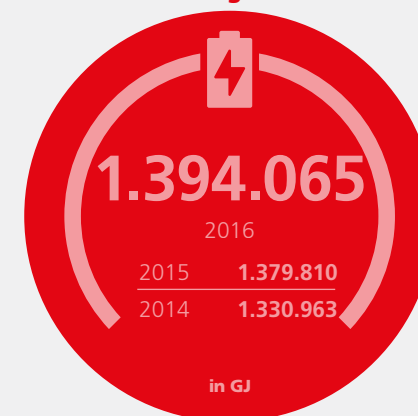
Stroomverbruik in MJ / ton verkocht

2014	2015	2016
311	309	309

Brandstofverbruik (gas + aardolie) in MJ / ton verkocht

2014	2015	2016
284	295	259

Totaal energieverbruik

Totaal stroomverbruik (in GJ)

2014	2015	2016
695.442	706.360	759.365

Grijze stroom (in GJ)

2014	2015	2016
onbekend	565.880	*

Groene stroom** (in GJ)

2014	2015	2016
onbekend	140.480	*

Totale brandstofverbruik (gas+aardolie) (in GJ)

2014	2015	2016
635.516	673.450	634.700

Energieverbruik van energie die door Vion is gegenereerd (in GJ)

2014	2015	2016
18.555	19.645	16.949

Energieverbruik ingekochte energie (in GJ)

2014	2015	2016
1.312.408	1.360.165	1.377.116

* Beschikbaar herfst 2017.

** Geothermische, wind-, zonne- en waterenergie, alsmede energie uit biomassa.

Toelichting op de resultaten

Het aandeel groen gas is ons niet bekend, aangezien dit niet wordt vermeld door onze leveranciers. Het aandeel duurzame stroom wordt vermeld door onze leveranciers, echter moeten de gegevens van alle locaties nog verzameld en geconsolideerd worden. Door de grote hoeveelheid werk dat dit vergt, hebben we de cijfers uit 2015 bijgevoegd, maar niet de cijfers uit 2014. Het percentage verbruikte duurzame energie in 2016 kon niet worden toegevoegd aangezien dit cijfer pas beschikbaar wordt na de publicatie van dit rapport.

Vion gebruikt 19,9% groene stroom. Als we het percentage groene stroom van Vion in Nederland (14,9%) vergelijken met het Nederlandse nationale

cijfer voor 2015 (11,6%), zien we dat Vion een hoger percentage heeft dan gemiddeld. Met 27,7% duurzame energie gebruikt Vion Duitsland een hoger percentage duurzame energie dan Vion Nederland, maar vergeleken met de Duitse nationale cijfers van 2015 (29%) ligt het gebruik van duurzame energie van Vion Duitsland iets lager dan het nationaal gemiddelde. In 2016 gebruikten we 13% minder gas per ton verkocht volume dan in 2015 door een hoger benuttingspercentage van onze fabrieken.

¹ Hernieuwbare energie in Nederland 2015, CBS, 2016, pagina 19.

² <https://www.unendlich-viel-energie.de/mediathek/grafiken/strommix-in-deutschland-2015>

Watergebruik

Het thema

Vleesfabrieken gebruiken veel water. Dit water moet worden schoongemaakt en getransporteerd, wat veel energie kost.

Afbakening

Voor het watergebruik rekenen we al onze eigen bedrijfsvoering mee. Het watergebruik van de veehouders is onderdeel van het milieuaspect van de landbouw.

Vooruitblik en doelen

Vion streeft ernaar om de efficiëntie van het watergebruik te verbeteren en om verbeteringen in het zuiveringsproces van afvalwater door te voeren waar mogelijk.

Vion's aanpak

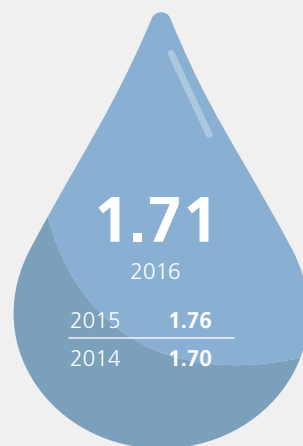
Water is een belangrijke grondstof voor veel van Vion's productieprocessen. Daarom heeft Vion de maatschappelijke plicht om zijn watergebruik te minimaliseren. Om deze reden wordt het waterverbruik op onze productielocaties altijd geregistreerd en geoptimaliseerd. Water is echter ook een belangrijke grondstof om een hoge mate van voedselveiligheid te kunnen waarborgen. De dagelijkse schoonmaak en desinfectie van alle productievoorzieningen en -ruimten is een fundamenteel vereiste voor alle activiteiten op het gebied van voedselveiligheid. Daarom zijn de mogelijkheden

om het watergebruik in een vleesverwerkende fabriek terug te dringen niet eindeloos.

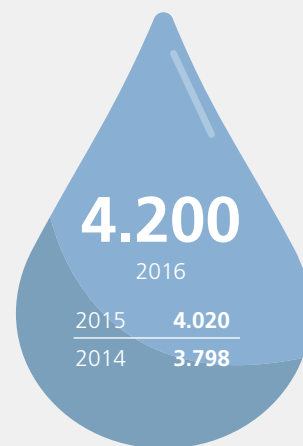
Behalve dat we ons inzetten voor waterbesparing, loost Vion ook alleen gezuiverd water in het oppervlaktewater. Afhankelijk van de productielocatie maken we het water dat gebruikt wordt in de productieprocessen schoon in onze eigen waterzuiveringsinstallaties, of wordt het afvalwater via de gemeentelijke waterzuiveringsinstallaties verwerkt als er genoeg capaciteit is.

Resultaten

Totaal m³ water gebruikt / ton verkocht

Totaal gebruikte hoeveelheid water in hm³

	Watergebruik vanuit gemeentelijke watervoorzieningen	2014	2015	2016
		70%	71%	75%
	Watergebruik vanuit eigen waterputten (grondwater)	2014	2015	2016
		30%	29%	25%
	Aantal fabrieken met eigen waterbron (grondwater)	2014	2015	2016
		2	2	2
	Aantal fabrieken zonder eigen waterbron	2014	2015	2016
		25	25	25

Indirecte economische impact

Het thema

Vion's werkzaamheden op het gebied van grootschalige vleesverwerking betekenen een bron van inkomsten en een bestaan voor duizenden veehouders, veevoerproducenten en dienstverleners zoals distributiespersoneel en toezichthouders. De vleesindustrie in Nederland (inclusief pluimvee) is een belangrijke werkgever, met 13.000 banen in de industrie zelf en nog eens 33.250 banen in verwante activiteiten. De omzet van de Nederlandse vleesindustrie is 10 miljard euro, en de verwante activiteiten zijn goed voor 25 miljard euro¹. De Duitse vleesindustrie telt 58.000 werknemers en heeft een omzet van 18 miljard euro². Meer dan een miljoen mensen zijn werkzaam bij landbouwbedrijven³. Als een van de grootste spelers in de vleesindustrie heeft Vion een aanzienlijke impact op de nationale economie wat betreft landbouw en voedsel in zowel Nederland als Duitsland.

Afbakening

De impact van het bestaan van Vion is merkbaar voor de veehouders, onze belangrijkste leveranciers, maar tevens voor secundaire leveranciers zoals veevoerleveranciers en dienstverleners. Het is haast onmogelijk om alles in ogenschouw te nemen, dus we richten ons op onze directe leveranciers.

Vion's aanpak

Het bestaan van een vleesbedrijf van aanzienlijke omvang dat alles onder één dak kan brengen, zoals het inkopen van dieren, verwerken van vlees en organiseren van de verkoop en distributie aan klanten wereldwijd, is van cruciaal belang voor de veehouders. Daarom is het management van Vion gericht op continuïteit en groei in onze belangrijkste productieregio's. Dat is niet alleen in het belang van de veehouders, maar ook in het belang van hun dienstenleveranciers: veevoerbedrijven, technologiebedrijven en nog vele andere die hun producten verkopen aan de veehouders. Daarnaast is het in het belang van onze grootste aandeelhouder ZLTO, de banken, de overheden met betrekking tot belastinginkomsten, en zodoende indirect in het belang van alle burgers van Nederland en Duitsland. Al deze partijen profiteren ervan als Vion financieel stabiel is en een moderne slacht- en verwerkingsinfrastructuur heeft.

In 2016 werden er grote investeringen gedaan in het verbeteren en uitbreiden van onze productiecapaciteit. De belangrijkste investeringen werden geïmplementeerd in Landshut (nieuwe en uitgebreide lijn voor het slachten en uitbenen van varkens), Waldkraiburg (nieuwe en meer uitgebreide stallen, runderslachterij, koelcellen en capaciteit voor uitbenen), Holzwickede (nieuwe en meer uitgebreide productielijn en meer vriescapaciteit) en Groenlo (de fabriek werd uitgebreid gerenoveerd in 2016, en biedt nu ruimte aan alle activiteiten binnen de concepten Good Farming Star en biologisch, van het slachten tot en met het verpakken). Deze uitbreiding van Vion's grootste fabrieken in de belangrijkste productieregio's zullen ons helpen om te voldoen aan de toenemende vraag voor moderne processen, regionale producten en dierenwelzijnsconcepten.

Daarnaast is Vion ook een proces gestart om externe investeerders aan te trekken om door middel van investeringen de verdere groei van het bedrijf mogelijk te maken. Dit proces is sinds 31-12-2016 gaande.

¹ COV, 2025: De Nederlandse vleessector in balans, December 2016

² http://www.v-d-f.de/zoom/jahrestagung_2016_bild

³ <https://www.destatis.de/DE/ZahlenFakten/Wirtschaftsbereiche/LandForstwirtschaftFischerei/LandwirtschaftlicheBetriebe/Tabellen/LandwirtschaftlicheArbeitskraeftenachBundeslaender.html>

Indirecte economische impact

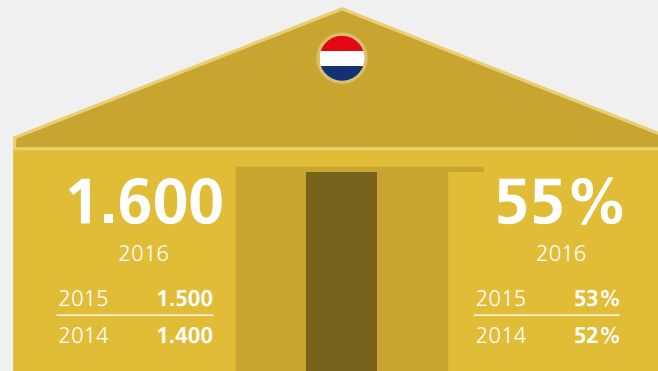
Vooruitblik en doelen

Vion wil zijn groeiactiviteiten doorzetten in 2017.

Resultaten

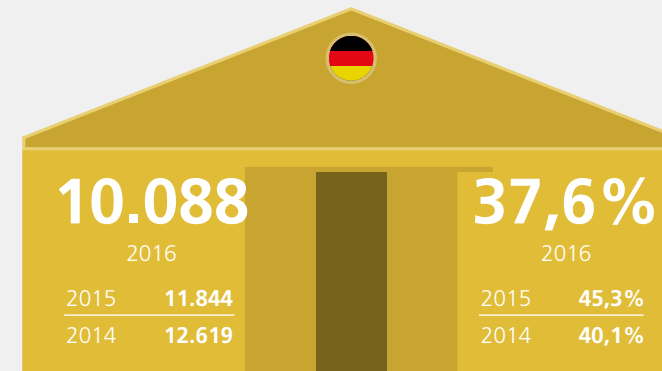
Varkenshouders die hun dieren aan Vion leveren

Aantal varkenshouders

% Nederlandse varkenshouders die hun dieren aan Vion leveren

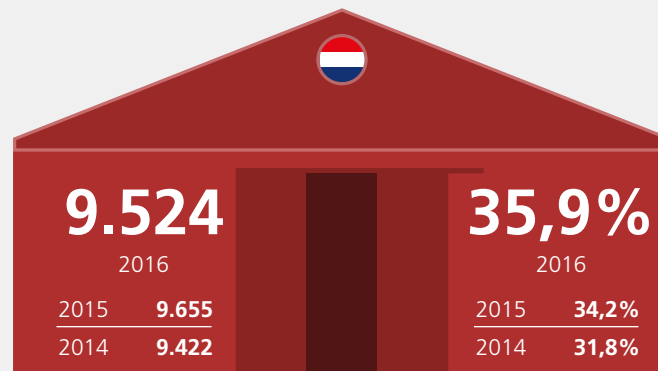
Varkenshouders die hun dieren aan Vion leveren

Aantal varkenshouders

% Duitse varkenshouders die hun dieren aan Vion leveren

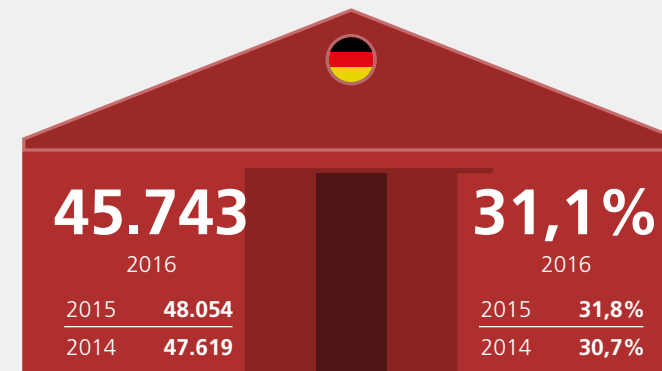
Rundveehouders die hun dieren aan Vion leveren

Aantal rundveehouders

% Nederlandse rundveehouders die hun dieren aan Vion leveren

Rundveehouders die hun dieren aan Vion leveren

Aantal rundveehouders

% Duitse rundveehouders die hun dieren aan Vion leveren

Toelichting op de resultaten

Het aantal veehouders neemt af en de boerderijen worden groter. Daarom is het aantal veehouders dat hun dieren levert aan Vion

afgenomen, maar is het percentage veehouders dat aan Vion levert toegenomen.

De visie van...

Josef Schöberl

Rundveehouder en Vion-leverancier uit Beieren, Duitsland

'Het koeienras Simmentaler is bij uitstek geschikt voor zowel de zuivel- als de vleesindustrie'

In Au am Inn, gelegen ergens tussen München en Passau, staat een uitzonderlijk mooie boerderij op een heuvel. Op heldere dagen kan zelfs de beroemde Zugspitze gezien worden vanaf deze heuvel. De eigenaar, Josef Schöberl, is 55 jaar oud en houdt van skiën in de winter, zwemmen in de zomer en van de landbouw, zowel in praktijk als in theorie. Deze man uit Oberbayern is net zo fit als een goed getrainde atleet door het zware dagelijkse werk dat hij verricht.

Veehouders vol lof over hun vee

Op de Schöberl-Hof, de hoeve in dit gebied, zijn de mensen trots op het feit dat ze werken op een conventionele boerderij, en natuurlijk ook op het feit dat ze daarin zeer succesvol zijn. Josef Schöberl is trots op zijn kudde van 80 koeien, stuk voor stuk Simmentalers. 'Het is niet meer dan normaal om je zorgen te maken over het welzijn van je vee en om je bezig te houden met het beschermen van het milieu', zegt hij. En dat is waar. Elke hoeve ziet eruit alsof er overal net geveegd en geboend is, zelfs in de stallen. Het is hier vanzelfsprekend dat er regelmatig wordt schoongemaakt met ontsmettingsmiddelen,

net zoals de muren eerder vroeger dan later een nieuw lijke verf krijgen. De koeien vinden de constante moeite die er wordt gedaan prettig, en dat blijkt niet alleen uit hun gezonde verschijning, maar ook uit hun buitengewone prestaties.

Tijdens een maaltijd van een heerlijke soep met griesmeelknoedels en een appelstrudel om van te smullen, legde Josef Schöberl zijn successtrategie voor het houden van rundvee uit: ze worden gehouden op de beste, zelfaangelegde weides die de perfecte omstandigheden bieden voor het houden van rundvee (alleen het koolzaad wat gevoerd wordt, wordt ingekocht). Tevens wordt er voorzichtig omgesprongen met het fokken en krijgen de dieren de best mogelijke zorg. Als hem de vraag gesteld wordt of hij van koeien houdt, geeft hij direct dit amusante antwoord: 'Ja, natuurlijk. Zeker omdat ze niet stinken.' Josef Schöberl was ook vol lof over zijn vee toen ik naar zijn antibioticagebruik vroeg. 'Alleen in uitzonderlijke gevallen en slechts voor een korte periode, voor één of misschien twee dieren per jaar.'

Op de meeste boerderijen in Beieren lopen even gezonde Simmentaler koeien rond. Dit ras, dat hoge prestaties levert en een tweeledig doel heeft, is erg efficiënt voor onze lokale graslandexploitatie. Experts beschouwen rassen met een tweeledig doel tevens als de milieuvriendelijkste soort rundvee. Op dit moment is 60% van de dieren die aan Vion Buchloe geleverd wordt Simmentaler Fleckvieh koeien. In de locatie Waldkraiburg geldt dat voor 90% van de dieren.

In Bamberg, Furth im Wald en Crailsheim, net achter de grens met Baden-Württemberg, zijn de dieren die er gefokt worden voor de slacht ook voornamelijk van dit hoogwaardige ras.

Josef Schöberl brengt zijn dieren naar Waldkraiburg, waar Vion net zijn locatie heeft uitgebreid en daarmee een van Europa's grootste runderslachterijen is geworden met een capaciteit van 5.000 dieren per week. Op het moment van aflevering wegen deze prachtige koeien 800 tot 1.000 kg. Het zijn uitstekende vleesleveranciers.

Hoe weet Josef Schöberl zo'n prestatie neer te zetten? Hij begint te lachen, 'Met de beste weides', zegt hij, 'kom je al een heel eind'. De geur die er hangt op zijn hoeve is puur, fris, fruitig en, op de een of andere manier, smakelijk. Josef Schöberl knikt tevreden. Het silovoer dat hij momenteel aan zijn runderen voert, is vergelijkbaar met haute cuisine en bewijs van zijn meesterschap. Het runnen van de boerderij vergt ook goede management skills, zegt Josef Schöberl bescheiden. Koeien houden van smakelijk gras, hooi en silovoer. De veehouder legt uit: 'Een hogere concentratie geconcentreerd voer is niet voldoende'. Om het te verwoorden aan de hand van een simpele formule: een goede weide = goed presterende dieren. Josef Schöberl houdt zijn dieren tot deze zes of zelfs zeven jaar oud zijn. Ik vroeg tevens wat de melkopbrengst van dergelijke Simmentaler koeien is voordat ze voor hun vlees geslacht worden. 'Gemiddeld 9.500 liter melk met 4% vet en 3,6% eiwit'.

Duurzame prijssystemen

Het thema

Als een centrale speler in de waardeketen van varkensvlees, oefent Vion aanzienlijke invloed uit op de manier waarop waarde wordt verdeeld onder de partners in de keten. Een van onze doelen is om onze prijssystemen te verbeteren om zo een eerlijke verdeling van de waarde in de keten te ondersteunen. Dit omvat de aankooprijzen van dieren, wat het succes en de continuïteit van de boerenbedrijven steunt.

Afbakening

De prijs die betaald wordt aan veehouders is indirect zeer afhankelijk van de bereidheid van de consument om een eerlijke prijs te betalen, en dus van Vion's klanten om de prijsniveaus dienovereenkomstig te accepteren. We werken daarom intensief samen met onze klanten (retail, foodservice) en veehouders om innovatieve en duurzame prijsmodellen te ontwikkelen.

Vooruitblik en doelen

Vion gaat in 2017 een nieuw marktconcept starten, waarbij we op zoek gaan naar verdere kansen op het gebied van nieuwe prijssystemen samen met leveranciers en klanten.

Vion's aanpak

Traditioneel gezien zijn de prijzen van slachtdieren (koeien en varkens) volatiel, met spotprijzen en handelaren die de markt domineren. Het is Vion's ambitie om meer stabiliteit en transparantie te creëren in de markt. Daarom ontwikkelen wij prijssystemen die een eerlijke verdeling van de waarde binnen de productieketen ondersteunen. Dit omvat specifiek de veehouders die hun vee aan Vion leveren.

Een beter voorspelbaar aanbod van dieren en meer stabiliteit in de prijs zijn in het belang van de meeste partijen binnen de keten. Voor zowel Vion als de veehouders kan dit een goed instrument zijn om hun risico's te managen.

Onze aanpak met betrekking tot het prijsmodel van het biologische concept 'De Groene Weg' is een voorbeeld van hoe wij bijdragen aan een betere waardeverdeling binnen de keten. De essentie ervan is om meer betrokkenheid te genereren bij alle betrokken partijen. Dat zal resulteren in minder volatiliteit en een betere basis voor continuïteit. Vier keer per jaar worden er vaste prijzen vastgesteld samen met de leveranciersvereniging van 'De Groene Weg'. Voor Good Farming Star startten we in 2016 een pilot met vaste prijzen voor periodes van vier weken, in samenwerking met de leveranciersvereniging 'StarFarmers'. Deze pilot zal in 2017 geëvalueerd worden en vanuit deze evaluatie zullen er verdere stappen gezet worden naar optimalisatie van de prijsstelling van Good Farming Star.

Vion werkt ook voor andere concepten aan verbeterde prijssystemen, bijvoorbeeld voor de internationale markten. In 2016 zijn we begonnen met de ontwikkeling van een nieuwe aanpak gericht op het verbeteren van de prijsstabiliteit en beter risicomanagement voor de betrokken partijen in de keten. De introductie en verdere uitrol ervan wordt in 2017 verwacht.

Naast de prijssystemen speelt het moment van betaling een belangrijke rol. Een van de maatregelen die Vion al genomen heeft, is om de veehouders binnen een kortere periode te betalen in vergelijking met de betalingstermijnen van onze klanten.

Eerlijke prijssystemen

Vion werkt samen met retailers en foodservicebedrijven om de producten van de dieren te gebruiken in harmonie met de productiecycclus. Binnen de Good Farming Star-keten wordt een eerlijk prijssysteem georganiseerd en wordt het hele karkas effectief gebruikt. Dit voorkomt het stunten met vleesprijzen binnen het Good Farming Star-concept.

Lokale herkomst

Het thema

Veel consumenten eten liever vlees dat afkomstig is van regionale veehouders, omdat ze vertrouwen in de dierenwelzijnsnormen en de productintegriteit. Ook kortere transportafstanden en de steun die het de lokale economie geeft, spelen hierin mee. De Vion Consumer Monitor laat zien dat deze trend, die een aantal jaar geleden begon, nog altijd toeneemt.

Afbakening

Om producten van lokale herkomst te verkopen, betreft Vion veehouders en klanten om vraag en aanbod op elkaar af te stemmen.

Vion's aanpak

Vion voldoet aan de toenemende vraag voor regionaal vlees door een gedecentraliseerd netwerk van slachterijen die hun dieren voornamelijk uit de regio halen. Vion wil graag dieren aanschaffen die zich binnen een straal van 200 kilometer van de fabriek bevinden.

Vion komt tegemoet aan de wensen van de consument voor zichtbare lokale herkomst van het vlees(product) op drie verschillende manieren:

1. Door de herkomst van regulier vlees transparanter te maken via Vion's eigen transparantiewebsite of door supply chain transparantie-initiatieven zoals GS1 f-trace en www.goodfarmingstar.com.

2. Door varkens- en rundvlees aan te bieden binnen regionale etiketteringsprogramma's met een duidelijk gedefinieerd en gecertificeerd integriteitssysteem (Hard Integrity Protocols). Dit zijn onder andere:
- [Geprüfte Qualität Bayern](#)
 - [Bavarian Beef](#) (protected geographical indication (PGI))
 - Duitse regionale keurmerken onder het '[Regionalfenster](#)'
 - '[Nederlands Waddenrund](#)'
3. Door specifieke programma's te organiseren voor onze regionale retailklanten wanneer vraag en aanbod op elkaar afgestemd kunnen worden.

Lokale herkomst

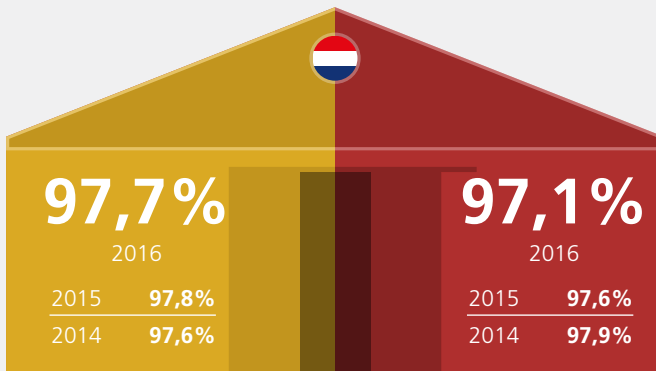
Vooruitblik en doelen

Vion zal blijven zoeken naar lokale inkoopmogelijkheden en zal tevens aan de markt regionale concepten blijven aanbieden.

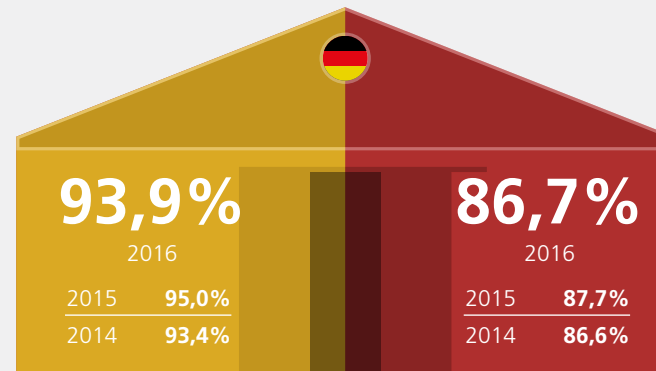
Resultaten

% van de geslachte varkens/runderen lokaal opgegroeid

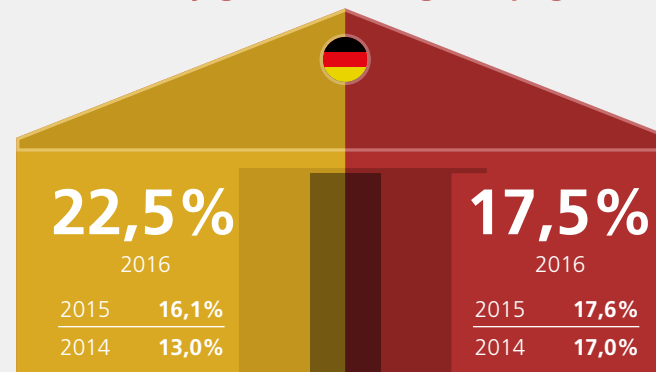
Varkens straal van < 200 km naar het slachthuis Runderen

% van de geslachte varkens/runderen lokaal opgegroeid

Varkens straal van < 200 km naar het slachthuis Runderen

% van de geslachte varkens/runderen lokaal opgegroeid in onafhankelijk gecertificeerde regionale programma's

Varkens Runderen

Toelichting op de resultaten

In Duitsland verkoopt Vion vlees van onafhankelijk gecertificeerde regionale programma's zoals Geprüfte Qualität Bayern, Bavarian Beef, Edeka Gutfleisch en Regionalfenster. Dit is niet het geval in Nederland.

Overige relevante MVO-thema's

Wereldwijde voedselzekerheid

Het thema

Het merendeel van de groeiende wereldbevolking wil kwalitatief hoogwaardige voedingsmiddelen eten van dierlijke oorsprong. De hoeveelheid grond die gebruikt wordt voor veevoer en veehouderij moet beperkt zijn, zodat het niet concurreert met de productie van ander voedsel bestemd voor menselijke consumptie.

Vion's aanpak

We zijn het de aarde en de mensheid absoluut verschuldigd om voor onze voedselproductie effectief gebruik te maken van de beschikbare bronnen, zoals van landbouwgrond.

Ons rundvlees is voornamelijk afkomstig van vee dat eerst vele jaren melk heeft geproduceerd, de zogenaamde rassen

met tweeledig doel. De weides in Noordwest-Europa zijn zeer rijk en het gras groeit gemakkelijk. Gras is voor mensen niet eetbaar, maar koeien zetten het om in kwalitatief hoogwaardige melk en ten slotte in rundvlees. In onze productiegebieden is vruchtbare grond beschikbaar die het mogelijk maakt om grote hoeveelheden veevoer te produceren voor varkens (maïs, gerst en andere gewassen). Daarnaast produceert de voedselindustrie in onze regio een groot aantal bijproducten, zoals bierbostel en melkwei afkomstig van de kaasproductie. Deze bijproducten zijn niet geschikt voor consumptie door de mens, maar zijn een onmisbaar onderdeel van het voer voor onze runderen en varkens. De mest van runderen en varkens is dan op zijn beurt weer een belangrijke en waardevolle biologische meststof voor gewasproductie.

Zout-, vet- en suikergehalte

Het thema

Teveel zout, verzadigd vet en suiker is niet goed voor de menselijke gezondheid.

Vion's aanpak

Vion gebruikt niet veel zout en suiker, aangezien wij voornamelijk pure, natuurlijke producten leveren.

Desalniettemin heeft Vion het zoutgehalte in de producten voor de consument die het bedrijf produceert, vermindert met 10% tot 50%. Er is een toenemende vraag naar mager vlees. Vion voldoet aan deze vraag door specifieke stukken vlees aan te bieden. Er zijn technologieën ontwikkeld om het percentage onverzadigde vetten in verder verwerkte vleesproducten te verhogen.

Additieven

Het thema

Consumenten geven de voorkeur aan natuurlijke producten zonder toegevoegde chemische additieven en E-nummers.

Vion's aanpak

Vion gebruikt niet veel additieven, aangezien het voornamelijk pure, natuurlijke producten verkoopt.

Wanneer we wel additieven gebruiken, streven we ernaar om dat zo transparant en duidelijk mogelijk op het etiket te vermelden.

Werkgelegenheid

Het thema

In 2016, zorgde Vion voor een bron van inkomsten en bestaan voor: 4.656 werknemers en 7.732 inleenkrachten.

Vion's aanpak

Vion is een ambitieuze werkgever en biedt een veilige en comfortabele werkomgeving met marktconforme arbeidsvoorwaarden.

Training en bijscholing van werknemers

Het thema

Om te kunnen garanderen dat al onze processen de wettelijke norm behalen en op hoog professioneel niveau worden uitgevoerd, heeft Vion gekwalificeerd en vaardig personeel nodig.

Vion's aanpak

We trainen onze werknemers zelf en moedigen hen actief aan om hun persoonlijke en professionele vaardigheden constant te ontwikkelen. Op die manier draagt Vion ook bij aan de inzetbaarheid van zijn werknemers.

In 2016 hebben we op onze eigen Vion Academy 519 werknemers opgeleid. Daarnaast bieden we ook externe trainingen en kwalificaties aan. Wij zien het als onze verantwoordelijkheid om al het relevante personeel te voorzien van de benodigde vaardigheden om het maximale dierenwelzijn te garanderen. Al onze werknemers die in contact komen met levende dieren volgen een specifieke dierenwelzijnstraining. In 2016 hadden onze werknemers gemiddeld één trainingsdag.

Diversiteit en integratie

Het thema

Mensen met dezelfde vaardigheden moeten dezelfde kansen krijgen ongeacht hun nationaliteit, ras of geslacht.

Vion's aanpak

Wij behandelen iedere werknemer gelijk, ongeacht hun geslacht, leeftijd, nationaliteit of religie. Vooral in Duitsland promoten wij actief de integratie van vluchtelingen op de arbeidsmarkt door hen banen en taalcursussen aan te bieden, die tevens gegeven worden aan andere buitenlandse werknemers.

Overlast voor omwonenden

Het thema

Omwonenden kunnen overlast ondervinden, veroorzaakt door stank, lawaai of verkeer.

Vion's aanpak

Vion's productielocaties zijn ontworpen en werken conform nationale milieuwetten waarbij tevens rekening is gehouden

met de belangen van omwonenden met betrekking tot overlast en stank. Het is echter duidelijk dat voedselproductiebedrijven van een dergelijke omvang een invloed hebben op bijvoorbeeld het verkeer. Vion probeert deze overlast te voorkomen en op te lossen door op zoek te gaan naar passende oplossingen en door in gesprek te gaan met omwonenden, lokale gemeenschappen en de bevoegde autoriteiten.

Maatschappelijke betrokkenheid

Het thema

Vion en zijn stakeholders, inclusief onze eigen werknemers, hechten veel waarde aan maatschappelijke betrokkenheid.

Vion's aanpak

In Nederland zijn er vijf fabrieken die actief betrokken zijn bij lokale gemeenschappen. Dit betekent dat een aantal werknemers van deze fabrieken in hun vrije tijd meehelpen bij onder andere stichtingen. Voorbeelden hiervan zijn:

het Leger des Heils, Child-project Bosnia, Duchenne Heroes en het Alpe d'Huzesproject.

In Duitsland zijn de meeste fabrieken maatschappelijk actief in hun lokale omgeving en wordt er gedoneerd aan maatschappelijke organisaties (zoals hospices, gehandicaptenzorg en verzorgingshuizen). De fabrieken sponsoren ook lokale sportactiviteiten en teams.

Milieuaspecten van veehouderij

Het thema

Veehouderij heeft negatieve gevolgen voor het milieu. Voorbeelden hiervan zijn: de uitstoot van broeikasgassen, ammoniak, fosfaat, energieverbruik, watergebruik en grondgebruik. Runderen vormen een grotere milieubelasting dan varkens, aangezien herkauwers meer broeikasgassen uitstoten en er meer grond nodig is voor de productie van hun voer. De milieubelasting van rundvee met een tweeledig doel wordt echter verdeeld over melk en rundvlees.

Vion's aanpak

Vion streeft ernaar om te voldoen aan de vraag naar vlees waarbij het vlees op een zo duurzaam mogelijke manier wordt geproduceerd. Voor rundvlees gebruikt Vion voornamelijk runderen die afkomstig zijn uit de melksector of runderen van een ras met tweeledig doel. Voor varkensvlees wordt er rekening gehouden met duurzaamheid in de criteria voor Good Farming Star. Binnen dit concept wordt er gewerkt volgens de regels van de Dierenbescherming en de duurzaamheidsstandaard 'Varken van Morgen'.

Dieren zijn het meest efficiënt in het omzetten van hun voedsel in ons voedsel als ze gezond zijn. Dit resulteert in een lagere milieubelasting van het geproduceerde voedsel.

Vion ondersteunt alle acties voor het verbeteren van het gezondheidsmanagement op boerderijen. Dat houdt onder andere in dat we Good Agricultural Practice-regelingen ondersteunen, feedbacksystemen ontwikkelen voor slachtresultaten en bloedmonsters nemen.

De prestaties worden continu gemonitord in FarmingNet, ons informatiesysteem over varkens.

Vion is actief op het gebied van onderzoek, gesprekken met stakeholders en in het vormgeven van richtlijnen voor de milieuaspecten van veehouderij.

- Actief lid van het Sustainable Agriculture Initiative Platform ([SAI-platform](#)) Beef Working Group. Hier dragen we bij aan het verbeteren van duurzame rundvleesproductie.
- Actief lid van de besturende organen van de Good Agricultural Practice Schemes IKB (NL), QS (Duitsland) en de GlobalGAP Livestock Sector Committee.
- Actieve deelnemer aan rondetafelgesprekken over duurzame veeteelt in Nederland en Duitsland.

Uitstoot van broeikasgassen

Het thema

Het produceren van vlees hangt overduidelijk samen met de uitstoot van broeikasgassen. De grootste veroorzakers van broeikasgassen in de vleessector zijn de veevoerproductie, veehouderij en de resulterende mest.

De uitstoot van broeikasgassen door slachthuizen dat toegewezen kan worden aan de productie van vlees, komt neer op 2,5% van de totale uitstoot van de rundvleesproductie van melkvee, en 4% van de totale uitstoot van varkensvleesproductie¹. Als we ook rekening houden met het gebruik van de bijproducten van de slacht, dan hebben slachthuizen zelfs een 'negatieve' bijdrage aan (net-positive effect op) de uitstoot van broeikasgassen, aangezien het ontstaan van veel broeikasgassen, voortkomend uit de productie van de alternatieven van deze bijproducten, wordt voorkomen².

De uitstoot van broeikasgassen van onze eigen operationele processen komt voornamelijk door het transport van dieren, vlees en werknemers, verpakkingen en het energieverbruik in de slachthuizen.

Vion's aanpak

Vion werkt samen met zijn veehouders aan het verbeteren van de werkwijze om zo de uitstoot van onder andere broeikasgassen te verminderen (voor meer informatie, zie 'Milieuaspecten van veehouderij' en 'Duurzaam veevoer'). In zijn eigen operationele processen streeft Vion ernaar

om zo efficiënt mogelijk met grondstoffen om te gaan, en tegelijkertijd de voedselveiligheid en de eisen van de klant te bewaken. Energieverbruik en verpakkingen worden als aparte thema's behandeld, maar onze activiteiten ten aanzien van transport behandelen we hieronder.

De vleesindustrie is een zeer snelle en klantgerichte sector. Dat zorgt ervoor dat wij niet altijd in staat zijn om onze producten te bundelen, het aantal lege kilometers te verminderen of de distributie te optimaliseren. Ons voornaamste doel is om de producten zo vers mogelijk af te leveren bij onze klanten om zo voedselverspilling tegen te gaan. We proberen dit zo milieuvriendelijk mogelijk te doen:

- We hebben onze fabrieken verspreid over verschillende regio's, en kiezen de fabriek die het dichtste bij de klant ligt om de transportafstand te verminderen.
- We kiezen onze logistieke dienstverleners aan de hand van onze eis dat ze de best mogelijke vrachtwagens kiezen met betrekking tot CO₂-uitstoot. 97% van de vrachtwagens die door onze top 8 dienstverleners worden gebruikt is de Euro 5 of Euro 6.
- De trailers die worden gebruikt voor het gekoelde transport van vlees worden uitgerust met elektrische koelsystemen.
- We proberen alternatieven te vinden wat betreft vrachtwagens voor langeafstandsvervoer naar klanten in andere landen. Een voorbeeld daarvan is het gebruik van trailers op treinen van Duitsland en Nederland naar Italië.

¹ Blonk, Greenhouse Gas Emissions of Meat, november 2008, pagina 8, tabel 3.1

² Blonk, Trendanalyse broeikasemissies dierlijke producten, januari 2016, pagina 18

Duurzame verpakkingen

Het thema

Vers vlees is een vergankelijk voedingsmiddel dat gekoeld bewaard en hygiënisch verpakt moet worden om een hoge mate van voedselveiligheid te garanderen. Vion gebruikt voornamelijk plastic materiaal voor de verpakkingen. Plastic verpakkingsmateriaal wordt gemaakt van fossiele brandstoffen en het plastic vergaat niet.

Vion's aanpak

Om verpakkingsmateriaal zo efficiënt mogelijk te gebruiken, neemt Vion de volgende stappen: Vion werkt samen met zijn klanten en gelijkwaardige bedrijven in een systeem van

herbruikbare kunststof kratten en grote dozen. Binnen dit systeem onderhoudt Vion meer dan 1,2 miljoen E2-kratten en meer dan 10.000 grote dozen die kunnen worden hergebruikt. Dit initiatief dringt de behoefte aan primair en secundair verpakkingsmateriaal enorm terug. Kapotte kratten worden naar recyclebedrijven gebracht, die er andere materialen van maken.

Hoewel eenmalige verpakkingen niet kunnen worden vermeden, streeft Vion ernaar om verpakkingsmateriaal te gebruiken dat geproduceerd wordt met efficiënt gebruik van de grondstoffen, maar dat tevens voldoende bescherming biedt.

Vermijden van voedselverspilling

Het thema

1/3 van het voedsel dat wereldwijd geproduceerd wordt, wordt weggegooid.

Vion's aanpak

Vion heeft nagenoeg geen afval van dieren, omdat alle delen van het dier worden gevaloriseerd. Dierlijke bijproducten die niet bestemd zijn voor menselijke consumptie, worden gebruikt in diervoeder of voor andere doeleinden.

Voedsel wordt vaak verderop in de supply chain verspild, en tevens op huishoudelijk niveau vóór of na het koken.

Binnen Vion's managementsysteem voor voedselveiligheid spitsen we ons streng toe op het minimaliseren van micro-

biologische besmetting. Dit ondersteunt een langere houdbaarheid en stelt onze klanten in staat flexibeler te zijn in het verkopen van het vlees aan de consument.

Om te voorkomen dat consumenten te grote porties koken, ondersteunt Vion initiatieven voor geschikte verpakkingsgrootten voor de consumenten.

Daarnaast promoot Vion diepvriesproducten, aangezien de lange houdbaarheid van bevroren voedsel resulteert in minder verspilling. Vion Food Service is gespecialiseerd in diepvriesproducten en zorgt ervoor dat foodservice-professionals een gevarieerd aanbod en de flexibiliteit hebben om in te spelen op het aantal gasten en hun voorkeuren.

Afvalmanagement

Het thema

Afval moet op de meest milieuvriendelijke manier worden verwerkt en gebruikt.

Vion's aanpak

Vion heeft nagenoeg geen afval van dieren, omdat alle delen van het dier worden gevaloriseerd. Dierlijke bijproducten die

niet bestemd zijn voor menselijke consumptie, worden gebruikt in diervoeder of voor andere doeleinden. Plastic en ander afval wordt vermeden waar mogelijk. Wanneer het toch onvermijdbaar is, wordt het afval gescheiden en verwerkt volgens de nationale wetgeving voor afvalverwerking van de productielanden in kwestie.

Duurzaam veevoer

Het thema

De productie en het gebruik van veevoer hebben invloed op de duurzaamheid van het vlees. Risicovolle ingrediënten van veevoer, zoals soja, vereisen speciale aandacht. Sojaplantages worden in verband gebracht met de verwoesting van regenwouden, landontginning en overmatig gebruik van insecticiden.

Vion's aanpak

Vion is een groot voorstander van Round Table Responsible Soy (RTRS) gecertificeerde soja en ander veevoer dan soja, zoals lokaal veevoer. Alle varkens van Vion's Good Farming Star-concept worden gevoerd met RTRS-gecertificeerde soja. We zijn tevens voorvechter van een efficiënt gebruik van dierlijke eiwitten in veevoer en de heracceptatie van het omzetten van veilige dierlijke bijproducten die niet geschikt zijn voor menselijke consumptie tot 'bewerkte dierlijke eiwitten'. Dit zijn zeer waardevolle grondstoffen voor in het veevoer van varkens en pluimvee.

Biodiversiteit

Het thema

De natuur vernietigen om veevoer te verbouwen, kan ervoor zorgen dat de biodiversiteit verloren gaat. Extensief grondgebruik voor één gewas dat gebruikt wordt als veevoer, kan de vruchtbaarheid van de grond verminderen.

Vion's aanpak

Binnen de biologische productie is het veelal verboden om insecticiden te gebruiken, wat duidelijk positief bijdraagt aan de biodiversiteit. Zie het materiële thema 'Biologisch' voor meer informatie.

Vion erkent dat veevoerproductie indirect druk legt op de biodiversiteit. Om de zoektocht naar feiten te ondersteunen, draagde Vion in 2015 bij aan een casestudy uit een onderzoeksproject over [biodiversiteit in levenscyclusanalyses](#).

Daarnaast moedigt Vion veehouders die soja gebruiken als veevoer aan om RTRS-gecertificeerde soja te kiezen. RTRS-gecertificeerde soja wordt geproduceerd onder strikte eisen over het behoud van natuurlijke bossen en andere natuurlijke grondstoffen. Alle varkens van Vion's Good Farming Star-concept worden gevoerd met RTRS-gecertificeerde soja.

Over dit rapport

Dit rapport is opgesteld conform de GRI Standards Core-optie. De inhoud van het rapport werd bepaald door een MVO-stuurgroep, dat dit deed door de GRI-eisen te volgen en door de meeste aandacht te vestigen op de materiële MVO-thema's. De inhoud is samengesteld uit beschikbare informatie en is goedgekeurd door het executive committee. We leggen hier uit hoe we de vier grondslagen voor de verslaggeving geïmplementeerd hebben bij het bepalen van de inhoud van het rapport.

Betrokkenheid van stakeholders

Tijdens het bepalen van de inhoud van het rapport hebben we rekening gehouden met de belangen van onze stakeholders. Deze belangen zijn ons welbekend, omdat wij onze stakeholders betrekken bij onze reguliere activiteiten. Een van de belangrijkste elementen is continue monitoring van de voorkeuren van de consument. Daarnaast houden we de media in de gaten en werken we samen met wetenschappelijke instanties. Om de dialoog te starten en om van elkaar te leren, organiseert Vion stakeholdergesprekken en neemt het deel aan rondetafeldiscussies. Daarnaast geeft Vion specifieke stakeholders de kans om onderwerpen aan te snijden in interviews voor ons driemaandelijkse Duitse tijdschrift voor veehouders 'proAgrar'. Zie [pagina 22](#) en [bijlage 2](#) voor meer informatie over de betrokkenheid van onze stakeholders.

Duurzaamheidscontext

In het geval dat de informatie voorhanden is, geven we onze prestatie weer in een breder duurzaamheidskader. Dit doen we voor een aantal economische, sociale en milieuthema's:

- We leggen de rol van vlees in een gezond eetpatroon uit;
- We laten zien hoeveel duurzame energie wij gebruiken in vergelijking met de nationale gemiddelden;
- Wat betreft onze indirecte economische impact geven we het aantal van onze dierenleveranciers procentueel weer ten opzichte van het totale aantal varkens- en rundveehouders in onze productielanden.

Materialiteit

Met het oog op de impact die wij als Vion zelf of via onze supply chain hebben, hebben we een lijst met relevante MVO-thema's voor Vion samengesteld. Om de materiële thema's vast te stellen uit alle relevante thema's, voerden we een materialiteitsanalyse uit in samenwerking met vertegenwoordigers van verschillende afdelingen. De invloed van een MVO-thema op de beslissingen en meningen van stakeholders is beoordeeld aan de hand van bestaande informatie over stakeholders. De impact van Vion op een bepaald thema is gebaseerd op de actuele of potentiële impact die Vion heeft of kan hebben. Zie [pagina 26](#) voor meer informatie over onze materialiteitsanalyse en de resultaten ervan.

Volledigheid

Vion's managementbenadering en prestaties op de materiële MVO-thema's krijgen de meeste aandacht in dit rapport, omdat deze thema's zorgen voor de grootste impact van Vion. Daarnaast voegden we ook een korte samenvatting toe over onze aanpak van de minder materiële thema's, omdat we ons ervan bewust zijn dat een bepaald thema dat als minder belangrijk is beoordeeld toch van groot belang kan zijn voor sommige stakeholders. We nodigen onze stakeholders uit te reageren op ons rapport en om hun verwachtingen met ons te delen via hun vaste contactpersoon of via csr@vionfood.com. Wat betreft de impact hielden we niet alleen rekening met de impact in de rapporteringsperiode maar ook de mogelijke toekomstige impact. De afbakening van ieder MVO-thema is gebaseerd op waar de impact van dat thema zich voordoet en waar Vion over kan rapporteren.

Dit is Vion's eerste volledige MVO-rapport. Wij maken gebruik van een jaarlijkse rapportagecyclus. In het laatste jaarverslag van 2015 dat in april 2016 werd gepubliceerd, zijn sommige MVO-thema's kort aan bod gekomen, maar niet volgens de GRI-richtlijnen. De lijst van materiële thema's in dit rapport is nieuw, aangezien we voor de eerste keer een materialiteitsanalyse hebben uitgevoerd. Er zijn geen herformuleringen van informatie, zoals veranderingen van meetmethodes of tijdsperiodes. De gepubliceerde gegevens werden verzameld door de verantwoordelijke afdelingen, gecheckt door de MVO-stuurgroep en goedgekeurd door de raad van bestuur.

GRI-richtlijn	Openbaarmaking	Pagina	Opmerkingen/reden voor weglating
ALGEMENE INFORMATIEVOORZIENING			
Organisatieprofiel			
GRI 102: Algemene informatievoorziening 2016	102-1	Naam van de organisatie	1, 84
	102-2	Activiteiten, merken, producten en diensten	6-12
	102-3	Locatie van het hoofdkantoor	6
	102-4	Landen waar de organisatie actief is	9
	102-5	Eigendom en rechtsvorm	13
	102-6	Afzetmarkten	10
	102-7	Omvang van de organisatie	7
	102-8	Informatie over werknemers en ander personeel	76
	102-9	Toeleveringsketen	20
	102-10	Belangrijke veranderingen binnen de organisatie en toeleveringsketen	20
	102-11	Voorzorgsprincipe of aanpak	58
	102-12	Extern ontwikkelde handvesten en principes die door de organisatie worden onderschreven	77-78
	102-13	Lidmaatschap van verenigingen en belangenorganisaties	77-78
Strategie			
GRI 102: Algemene informatievoorziening 2016	102-14	Verklaring van de hoogste beslissingsbevoegde	4-5
Ethiek & Integriteit			
GRI 102: Algemene informatievoorziening 2016	102-16	Waarden, principes, standaarden en gedragsnormen	15-16
Bestuur			
GRI 102: Algemene informatievoorziening 2016	102-18	Bestuursstructuur	13-14
Betrokkenheid van stakeholders			
GRI 102: Algemene informatievoorziening 2016	102-40	Lijst van stakeholdergroepen	77-78
	102-41	Collectieve arbeidsovereenkomst	76
	102-42	Identificeren en selecteren stakeholders	22
	102-43	Aanpak met betrekking tot betrokkenheid van stakeholders	71, 77-78
	102-44	Belangrijkste onderwerpen voor belanghebbenden	80-82

GRI-richtlijn	Openbaarmaking	Pagina	Opmerkingen/reden voor weglating
ALGEMENE INFORMATIEVOORZIENING			
Rapportagemethode			
GRI 102: Algemene informatievoorziening 2016	102-45 Entiteiten die opgenomen zijn in de geconsolideerde jaarrekening	Zie jaarverslag	• Alle activiteiten van Vion Holding N.V. zijn opgenomen in de geconsolideerde jaarrekening.
	102-46 Bepalen inhoud rapport en afbakening onderwerpen	71	
	102-47 Lijst van materiële thema's	28	
	102-48 Herformulering van informatie		• Niet van toepassing aangezien dit ons eerste MVO-rapport is.
	102-49 Veranderingen in rapportage		• Niet van toepassing aangezien dit ons eerste MVO-rapport is.
	102-50 Rapportageperiode	1	
	102-51 Datum van het meest recente rapport		• Niet van toepassing aangezien dit ons eerste MVO-rapport is.
	102-52 Rapportagecyclus		• Wij maken gebruik van een jaarlijkse rapportagecyclus.
	102-53 Contactpunt voor vragen over het rapport en de inhoud ervan	71, 84	
	102-54 GRI-toepassingsniveau	71	
	102-55 GRI-inhoudsopgave	72-75	
	102-56 Beleid met betrekking tot assurance		• Ons beleid is om geen externe assurance te laten uitvoeren.

GRI-richtlijn	Openbaarmaking	Pagina	Opmerkingen/reden voor weglating
MATERIËLE THEMA'S			
GRI 200 Economische thema's 2016			
Indirecte economische impact			
GRI 103: Managementbenadering 2016	103-1 Uitleg van het materiële thema en de afbakening ervan	59	
	103-2 Managementbenadering	59	
GRI 203: Indirecte economische impact 2016	203-2 Belangrijke indirecte economische impact	59-60	
Lokale herkomst			
GRI 103: Managementbenadering 2016	103-1 Uitleg van het materiële thema en de afbakening ervan	63	
	103-2 Managementbenadering	63	
GRI 204: Inkoopprocedures 2016	204-1 Aandeel inkoop bij lokale leveranciers	64	• We gebruiken de gegevens over de hoeveelheid geslachte dieren afkomstig van lokale leveranciers, omdat deze gegevens beschikbaar zijn.
Duurzame prijssystemen			
GRI 103: Managementbenadering 2016	103-1 Uitleg van het materiële thema en de afbakening ervan	62	
	103-2 Managementbenadering	62	

GRI-richtlijn	Openbaarmaking	Pagina	Opmerkingen/reden voor weglating
GRI 300 Milieuthema's 2016			
Energieverbruik			
GRI 103: Managementbenadering 2016	103-1	Uitleg van het materiële thema en de afbakening ervan	56
	103-2	Managementbenadering	56
GRI 302: Energie 2016	302-1	Energieverbruik binnen de organisatie	57
	302-3	Energie-intensiteit	57
Watergebruik			
GRI 103: Managementbenadering 2016	103-1	Uitleg van het materiële thema en de afbakening ervan	58
	103-2	Managementbenadering	58
GRI 303: Water 2016	303-1	Watergebruik per waterbron	58
GRI 400 Sociale thema's 2016			
Gezondheid en veiligheid van werknemers			
GRI 103: Managementbenadering 2016	103-1	Uitleg van het materiële thema en de afbakening ervan	52
	103-2	Managementbenadering	52
GRI 403: Gezondheid en veiligheid van werknemers 2016	403-2	Type letsel en aantal gevallen van letsel, beroepsgebonden ziekten, verloren dagen, verzuim, en aantal werkgerelateerde dodelijke ongevallen	52-53
Traceerbaarheid en productintegriteit			
GRI 103: Managementbenadering 2016	103-1	Uitleg van het materiële thema en de afbakening ervan	37
	103-2	Managementbenadering	37
GRI 417: Marketing en etikettering 2016	417-1	Eisen omtrent productinformatie en etikettering	37-38
Voedselveiligheid			
GRI 103: Managementbenadering 2016	103-1	Uitleg van het materiële thema en de afbakening ervan	30
	103-2	Managementbenadering	30
GRI G4: Sectorspecifieke informatie Levensmiddelenverwerking 2014	FP5	Percentage van het productievolume dat geproduceerd werd in fabrieken die gecertificeerd zijn door een onafhankelijke derde partij volgens internationaal erkende normen ten aanzien van voedselveiligheid	31

GRI-richtlijn	Openbaarmaking	Pagina	Opmerkingen/reden voor weglating
GRI 400 Sociale thema's 2016			
Diervriendelijke veehouderij			
GRI 103: Managementbenadering 2016	103-1	Uitleg van het materiële thema en de afbakening ervan	39
	103-2	Managementbenadering	39-40
GRI G4: Sectorspecifieke informatie Levensmiddelenverwerking 2014	FP11	Percentage en totaal aantal dieren dat opgefokt en verwerkt is, gesorteerd op diersoort en manier van huisvesting	41-43
Biologisch			
GRI 103: Managementbenadering 2016	103-1	Uitleg van het materiële thema en de afbakening ervan	49
	103-2	Managementbenadering	49
GRI G4: Sectorspecifieke informatie Levensmiddelenverwerking 2014	FP11	Percentage en totaal aantal verwerkte dieren per diersoort en huisvestingssysteem	50
Antibiotica			
GRI 103: Managementbenadering 2016	103-1	Uitleg van het materiële thema en de afbakening ervan	45
	103-2	Managementbenadering	45
GRI G4: Sectorspecifieke informatie Levensmiddelenverwerking 2014	FP12	Beleidsregels en praktijken wat betreft antibiotica, ontstekingsremmers, hormonen en/of groeibevorderende behandelingen, per diersoort en type ras	45-46
Dierenwelzijn tijdens transport en slachtproces			
GRI 103: Managementbenadering 2016	103-1	Uitleg van het materiële thema en de afbakening ervan	32
	103-2	Managementbenadering	32-33
GRI G4: Sectorspecifieke informatie Levensmiddelenverwerking 2014	FP13	Totaal aantal incidenten ten aanzien van niet-naleving van wet- en regelgeving en van vrijwillige normen ten aanzien van transport van, omgang met en slachten van land- en zeedieren	32-33
De rol van vlees in een gezond eetpatroon			
GRI 103: Managementbenadering 2016	103-1	Uitleg van het materiële thema en de afbakening ervan	47
	103-2	Managementbenadering	47-48
Transparante communicatie			
GRI 103: Managementbenadering 2016	103-1	Uitleg van het materiële thema en de afbakening ervan	35
	103-2	Managementbenadering	35
Arbeidsvoorwaarden voor inleenkrachten			
GRI 103: Managementbenadering 2016	103-1	Uitleg van het materiële thema en de afbakening ervan	54
	103-2	Managementbenadering	54

Bijlage 1 – werknemers en inleenkrachten

Vion	2014	2015	2016
Totaal aantal eigen werknemers met een vast contract	4.105	3.989	4.122
• Mannelijk	3.255	3.126	3.210
• Vrouwelijk	850	863	912
Totaal aantal eigen werknemers met een tijdelijk contract	518	484	534
• Mannelijk	331	318	357
• Vrouwelijk	187	166	177
Totaal aantal fulltime werknemers	3.164	3.055	3.456
• Mannelijk	2.693	2.583	2.874
• Vrouwelijk	471	472	582
Totaal aantal parttime werknemers	1.459	1.419	1.201
• Mannelijk	891	861	693
• Vrouwelijk	568	657	507
% van het totaal aantal werknemers dat onder een collectieve arbeidsovereenkomst valt	94,7%	94,6%	94,2%
Totaal aantal werknemers op inhuurbasis	6.912	6.649	7.732
• Mannelijk	N.A.	N.A.	N.A.
• Vrouwelijk	N.A.	N.A.	N.A.
% van het totaal aantal werknemers op inhuurbasis dat onder een collectieve arbeidsovereenkomst valt	46,0%	45,9%	47,9%

Vion Nederland	2014	2015	2016
Totaal aantal eigen werknemers met een vast contract	1.631	1.664	1.772
• Mannelijk	1.273	1.282	1.358
• Vrouwelijk	358	382	414
Totaal aantal eigen werknemers met een tijdelijk contract	206	213	228
• Mannelijk	98	103	115
• Vrouwelijk	108	110	113
Totaal aantal fulltime werknemers	1.441	1.337	1.447
• Mannelijk	1.271	1.159	1.237
• Vrouwelijk	170	178	210
Totaal aantal parttime werknemers	396	540	553
• Mannelijk	100	226	236
• Vrouwelijk	296	314	317
% van het totaal aantal werknemers dat onder een collectieve arbeidsovereenkomst valt	100%	100%	100%
Totaal aantal werknemers op inhuurbasis	2.841	2.711	3.444
• Mannelijk	N.A.	N.A.	N.A.
• Vrouwelijk	N.A.	N.A.	N.A.
% van het totaal aantal werknemers op inhuurbasis dat onder een collectieve arbeidsovereenkomst valt	100%	100%	100%

Vion Duitsland	2014	2015	2016
Totaal aantal eigen werknemers met een vast contract	2.474	2.325	2.350
• Mannelijk	1.982	1.844	1.852
• Vrouwelijk	492	481	498
Totaal aantal eigen werknemers met een tijdelijk contract	312	271	306
• Mannelijk	233	215	242
• Vrouwelijk	79	56	64
Totaal aantal fulltime werknemers	1.723	1.718	2.009
• Mannelijk	1.422	1.424	1.637
• Vrouwelijk	301	294	372
Totaal aantal parttime werknemers	1.063	879	648
• Mannelijk	791	635	457
• Vrouwelijk	272	343	190
% van het totaal aantal werknemers dat onder een collectieve arbeidsovereenkomst valt	87,9%	86,9%	86,2%
Totaal aantal werknemers op inhuurbasis	4.071	3.938	4.288
• Mannelijk	N.A.	N.A.	N.A.
• Vrouwelijk	N.A.	N.A.	N.A.
% van het totaal aantal werknemers op inhuurbasis dat onder een collectieve arbeidsovereenkomst valt	8,4%	8,6%	6,1%

Alle getallen worden weergegeven in aantal fte's. Fte-gegevens over werknemers op inhuurbasis worden door de uitzendbureaus gerapporteerd.

In 2016 hadden we 115 extra werknemers in onze sales support offices buiten Nederland en Duitsland. In 2016 bedroeg het totaal aantal werknemers van Vion 4.237.

Bijlage 2 – betrokkenheid van stakeholders

STAKEHOLDER	SPECIFIEKE VOORBEELDEN VAN STAKEHOLDERS	FREQUENTIE EN MANIER VAN CONTACT
Consumenten	<ul style="list-style-type: none"> In onze thuismarkten Nederland en Duitsland Wereldwijd 	<ul style="list-style-type: none"> Jaarlijkse consumentenmonitor in Nederland en Duitsland Jaarlijkse analyse foodservice consumententrend
Klanten	<ul style="list-style-type: none"> Retail Industrie (producenten) Foodservice 	<ul style="list-style-type: none"> Directe ad-hocgesprekken door afdeling Sales en Quality Assurance Tweejaarlijkse klanttevredenheidsanalyse
Leveranciers	<ul style="list-style-type: none"> Leveranciers van dieren: veehouders, De Groene Weg, Waddenvleesgroep Voedselleveranciers Leveranciers non-food 	<ul style="list-style-type: none"> Ad-hocgesprekken door afdeling Inkoop en Quality Workshops Jaarlijkse vergaderingen boerenorganisaties
Boeren-organisaties	<ul style="list-style-type: none"> LTO (Land- en Tuinbouworganisatie) ZLTO (Zuidelijke Land- en Tuinbouworganisatie) NVV (Nederlandse Vakbond Varkenshouders) Regionale boerenorganisaties StarFarmers De Groene Weg leveranciersvereniging DBV (Deutscher Bauernverband) ISN (Interessengemeinschaft der Schweinehalter Deutschlands) ZDS (Zentralverband der Deutschen Schweineproduktion) Verenigingen van veehouders 	<ul style="list-style-type: none"> Bilaterale ad-hocbijeenkomsten Jaarlijkse sectorvergaderingen Jaarlijkse bestuursvergaderingen boerenorganisaties
Financiële stakeholders	<ul style="list-style-type: none"> Aandeelhouder ZLTO Bank Aandeelhouders van gedeelten van Vion's dochterondernemingen 	<ul style="list-style-type: none"> Directe ad-hocgesprekken door het bestuur Driemaandelijks vergadering van de raad van commissarissen
Overheidsinstanties	<ul style="list-style-type: none"> Nationale, regionale en lokale overheid Overheidsauditors, zoals de NVWA 	<ul style="list-style-type: none"> Directe ad-hocgesprekken door Public Affairs, Quality Assurance en lijnmanagement Betrokkenheid in Topsector Agri & Food, rondetafelgesprekken, andere specifieke projecten en dialogen
Rondetafelgesprekken	<ul style="list-style-type: none"> RTRS: Round Table Responsible Soy (rondetafelgesprek over verantwoordelijke soja) Nationale technische werkgroep Varken van Morgen Topsector Agrifood SAI Beef Working Group Runde Tische Tierschutz Initiative Tierwohl Koördineringsplatform Ferkelkastration SPA: Sozialpolitischer Ausschuss der Fleischindustrie 	<ul style="list-style-type: none"> Rondetafelgesprekken en vergaderingen van technische adviesgroepen
NGO'S	<ul style="list-style-type: none"> Dierenwelzijns-NGO's: Dierenbescherming, Eyes on Animals, Wakker Dier, Compassion in World Farming, Deutscher Tierschutzbund, Pro Vieh Milieu-NGO's: Stichting Natuur & Milieu, WNF, Milieudefensie, BUND NGO's op gebied van consumentenbescherming: Consumentenbond, Voedingscentrum, Foodwatch, Verbraucherzentrale Bundesverband 	<ul style="list-style-type: none"> Directe ad-hocgesprekken, vergaderingen of rondetafelgesprekken met een aantal NGO's Samenwerking met het European Animal Welfare Platform

Bijlage 2 – betrokkenheid van stakeholders

STAKEHOLDER	SPECIFIEKE VOORBEELDEN VAN STAKEHOLDERS	FREQUENTIE EN MANIER VAN CONTACT
Werknemers en ondernemingsraden	<ul style="list-style-type: none"> Eigen werknemers Werknemers op inhuurbasis Bedrijfsondernemingsraad Regionale ondernemingsraden 	<ul style="list-style-type: none"> Frequente (minstens) maandelijkse informele bijeenkomsten Jaarlijkse beoordelingsgesprekken Town hall bijeenkomsten Jaarlijkse top 150-managementvergaderingen
Vakbonden	<ul style="list-style-type: none"> Centrale en lokale ondernemingsraden Vakbonden: FNV, CNV, de Unie, NGG 	<ul style="list-style-type: none"> Frequente (minstens maandelijkse) informele vergaderingen Driemaandelijkse formele vergaderingen Collectieve arbeidsovereenkomst FNLI Taskforce Human Capital Agenda Food
Handelsorganisaties	<ul style="list-style-type: none"> COV (Centrale Organisatie voor de Vleessector) VNV (Vereniging van Slachterijen en Vleesverwerkende bedrijven) CBL (Centraal Bureau Levensmiddelenhandel) FNLI (Federatie Nederlandse Levensmiddelenindustrie) GFSI (Global Food Safety Initiative) VDF (Verband der Fleischwirtschaft) German Meat 	<ul style="list-style-type: none"> Lid van het bestuur van COV en VDF Lid van de FNLI en Innofood Twente
Concurrenten	<ul style="list-style-type: none"> Tönnies Danish Crown Westfleisch Müller Gosschalk Compaxo Van Rooij Hogeslag Concurrenten in foodservice 	<ul style="list-style-type: none"> Ad hoc of in handelsorganisaties Contact via SAI-platform
Certificeringsregelingen	<ul style="list-style-type: none"> IFS (International Featured Standards) Food GlobalGAP BRC Global Standards ISO (Internationale Organisatie voor Standaardisatie) Stichting Beter Leven keurmerk IKB (Integraal Ketenbeheer) Chain of Custody Standard QS (Quality Scheme - kwaliteitsregeling) Skal Tierschutzlabel Initiative Tierwohl Regionalfenster Geprüfte Qualität Bayern Orgalvent Milieukeur 	<ul style="list-style-type: none"> Jaarlijkse audits Direct lid van het bestuur of technische adviesgroepen van een aantal certificeringsregelingen

Bijlage 2 – betrokkenheid van stakeholders

STAKEHOLDER	SPECIFIEKE VOORBEELDEN VAN STAKEHOLDERS	FREQUENTIE EN MANIER VAN CONTACT
Wetenschap	<ul style="list-style-type: none"> Onderzoeksinstanties van de overheid, zoals het RIVM (Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu) Universitaire onderzoeksafdelingen, zoals Wageningen University and Research, Universiteit van Utrecht, Uni Kiel, Uni Göttingen, Uni Bonn, Uni Witzenhausen, LMU München, Uni Hohenheim, FH Weihenstephan, FH Neubrandenburg, TiHo (Tierärztliche Hochschule) Hannover TIFN (Top Institute Food and Nutrition) TNO BFR (Bundesinstitut für Risikobewertung) FLI (Friedrich-Loeffler-Institut, Federal Research Institute for Animal Health) MRI (Max-Rubner-Institut) GIQS (Grenzüberschreitende Integrierte Qualitätssicherung) DIL (Deutsches Institut für Lebensmitteltechnik) 	<ul style="list-style-type: none"> Directe ad-hocgesprekken Gezamenlijke researchprojecten Wetenschappelijke publicaties
Media	<ul style="list-style-type: none"> Vakmedia Kranten Online media 	<ul style="list-style-type: none"> Proactieve gesprekken en actieve antwoorden op verzoek van de media
Omwonenden		<ul style="list-style-type: none"> Open dag in het geval van nieuwe of hernieuwde productielocaties Formele gesprekken in het geval van specifieke goedkeuringsprocedures

Bijlage 3 – relevantie van MVO-thema's voor onze stakeholders

RELEVANTE SOCIALE THEMA'S	STAKEHOLDERGROEPEN DIE DEZE THEMA'S AANSNIJDEN																	
	Consumenten	Klanten	Leveranciers	Boeren-organisaties	Financiële stakeholders	Overheidsinstanties	Rondetafel-gesprekken	NGO's			Werknemers	Vakbonden	Handels-organisaties	Concurrenten	Certificerings-regelingen	Wetenschappers	Media	Omwonenden
								Dierenwelzijn	Milieu	Consumenten-bescherming								
Voedselveiligheid	•	•	•		•	•				•	•		•		•	•	•	
Traceerbaarheid en productintegriteit	•	•	•		•	•	•	•	•	•	•		•		•	•	•	
Transparante communicatie	•	•	•		•	•	•	•	•	•	•		•				•	
Dierenwelzijn tijdens transport en slachtproces	•	•	•	•	•	•	•	•			•		•		•	•	•	
Diervriendelijke veehouderij	•	•	•	•	•	•	•	•					•	•	•	•	•	
Antibiotica	•	•	•	•	•	•	•	•		•	•	•	•	•	•	•	•	
De rol van vlees in een gezond eetpatroon	•	•	•	•	•	•				•	•		•	•	•	•	•	
Biologisch	•	•	•	•	•	•		•	•				•	•	•	•	•	
Gezondheid en veiligheid van werknemers		•			•	•					•	•		•	•			
Arbeidsvoorwaarden voor inleenkrachten		•			•	•					•	•	•	•			•	
Wereldwijde voedselzekerheid			•	•	•	•	•		•				•			•	•	
Zout-, vet- en suikergehalte	•	•	•			•				•			•	•		•	•	
Transparantie over additieven	•	•	•							•				•			•	
Werkgelegenheid			•		•	•					•	•		•				
Training en bijscholing van werknemers		•	•	•	•			•			•	•		•	•			
Diversiteit en integratie						•					•	•						
Overlast voor omwonenden						•												•
Maatschappelijke betrokkenheid	•																	•

Bijlage 3 – relevantie van MVO-thema's voor onze stakeholders

RELEVANTE MILIEUTHEMA'S	STAKEHOLDERGROEPEN DIE DEZE THEMA'S AANSNIJDEN																	
	Consumenten	Klanten	Leveranciers	Boeren-organisaties	Financiële stakeholders	Overheidsinstanties	Rondetafel-gesprekken	NGO's			Werknemers	Vakbonden	Handels-organisaties	Concurrenten	Certificerings-regelingen	Wetenschappers	Media	Omwonenden
								Dierenwelzijn	Milieu	Consumenten-bescherming								
Energieverbruik	•	•			•	•			•					•				
Watergebruik	•	•			•	•			•					•				
Milieuaspecten van veehouderij	•	•	•	•	•	•	•		•				•	•	•	•	•	
Duurzame verpakkingen	•	•			•	•			•		•							
Uitstoot van broeikasgassen	•	•			•	•			•				•	•	•	•		
Vermijden van voedselverspilling	•	•	•		•	•	•	•	•		•			•		•	•	
Afvalmanagement	•				•	•			•						•	•		
Duurzaam veevoer	•	•	•	•		•	•	•	•	•				•	•	•		
Biodiversiteit			•	•		•	•		•					•	•	•		

Bijlage 3 – relevantie van MVO-thema's voor onze stakeholders

RELEVANTE ECONOMISCHE THEMA'S	STAKEHOLDERGROEPEN DIE DEZE THEMA'S AANSNIJDEN																	
	Consumenten	Klanten	Leveranciers	Boeren-organisaties	Financiële stakeholders	Overheidsinstanties	Rondetafel-gesprekken	NGO's			Werknemers	Vakbonden	Handels-organisaties	Concurrenten	Certificerings-regelingen	Wetenschappers	Media	Omwonenden
								Dierenwelzijn	Milieu	Consumenten-bescherming								
Indirecte economische impact		•	•	•	•	•								•				
Duurzame prijssystemen	•	•	•	•	•	•	•	•					•	•				•
Lokale herkomst	•	•	•	•		•	•		•					•	•			

Vion

Vion Holding N.V.
Boseind 15
5281 RM Boxtel
Nederland

Tel.: +31 88 995 3555

www.vionfoodgroup.com

Kamer van Koophandel: 17053901

